

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi vakuutusyhtiölain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi vakuutusyhtiölakia, ulkomaisista vakuutusyhtiöistä, työeläkevakuutusyhtiöistä, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta sekä Finanssivalvonnasta annettua lakia, tapaturmavakuutuslakia, liikennevakuutuslakia ja potilasvahinkolakia.

Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi yleisperiaate. Suhteellisuusperiaatteen mukaan lain säännöksiä olisi sovellettava ja vakuutusyhtiöitä olisi valvottava oikeassa suhteessa vakuutusyhtiön liiketoiminnan riskien laatuun ja laajuuteen nähden.

Vakuutusyhtiölaissa ehdotetaan säädettäväksi uusista vakuutusyhtiön hallintojärjestelmää koskevista vaatimuksista. Hallintojärjestelmän tulisi olla riittävä vakuutusyhtiön liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Hallintojärjestelmään kuuluisi muun muassa sisäinen valvonta ja riskienhallintatoiminto. Osana riskienhallintaa yhtiön tulisi tehdä liiketoimintansa riski- ja vakavaraisuusarvio. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset myös muun muassa asiakkaan tuntemisesta, sisäisestä tarkastuksesta, aktuaaritoiminnosta, ulkoistamisesta ja palkitsemisjärjestelmästä.

Lisäksi tarkennettaisiin muun muassa toimilupaa ja vakuutusyhtiölain vakuutusmateriaalikon tutkintolautakuntaa koskevia säännöksiä.

Lakiin ulkomaisista vakuutusyhtiöistä tehtäisiin vastaavanlaisia muutoksia kuin mitä vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan.

Esitys sisältää lisäksi lähinnä teknisiä muutoksia työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin, liikennevakuutuslakiin, tapaturmavakuutuslakiin ja potilasvahinkolakiin.

Esityksen tavoitteena on saattaa vakuutusyhtiöiden luotettavaa hallintoa koskevat säännökset riittävälle tasolle ja parantaa erityisesti vakuutusyhtiöiden vakautta ja riskienhallintaa. Esityksellä pantaisiin myös täytäntöön finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin säännökset, jotka kohdistuvat rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin ja vakuutusyhtiölain vakuutusryhmittymän lisävalvontaa sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvontaa koskevaan lukuun.

Ehdotetut lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014 lukuun ottamatta finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä vakuutusyhtiölain, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain sekä Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiä, jotka on tarkoitettu tulemaan voimaan niin pian kuin ne on hyväksytty ja vahvistettu.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	4
1 NYKYTILA.....	4
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	4
<i>Vakuutusyhtiölaki</i>	4
<i>Vakuutusyhtyrhmittymän lisävalvonta</i>	4
<i>Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta</i>	4
<i>Vakuutustoiminnan valvonta</i>	5
1.2 EU:n lainsäädäntö.....	5
<i>Solvenssi II -direktiivi</i>	5
<i>Komission asetuseräluonnos</i>	6
<i>EIOPAn soveltamisohjeet</i>	6
<i>Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivi</i>	7
1.3 Nykytilan arviointi.....	8
<i>Vakuutusyhtiölakiin tarvittavat muutokset</i>	8
<i>Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin edellyttämät lakimuutokset</i>	8
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	9
2.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi.....	9
2.2 Keskeiset ehdotukset.....	10
<i>Vakuutusyhtiölaki</i>	10
<i>Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta</i>	11
<i>Muihin lakeihin tehtävät muutokset</i>	12
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	12
3.1 Valtionaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan.....	12
3.2 Vaikutukset vakuutusyhtiöiden toimintaan.....	12
3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset.....	13
4 ASIAN VALMISTELU.....	13
4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto.....	13
4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen.....	13
5 RIIPPUVUUS MUISTA ESITYKSISTÄ.....	13
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	14
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT.....	14
1.1 Vakuutusyhtiölaki.....	14
1 luku Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen...14	
2 luku Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa.....14	
4 luku Vakuutusyhtiön osakkuus, osakkeet ja takuusuudet.....15	
5 luku Yhtiökokous.....15	
6 luku Vakuutusyhtiön johto ja hallintojärjestelmä.....15	
8 luku Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni.....27	
19 luku Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen.....28	
20 luku Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen.....28	
26 luku Vakuutusyhtyrhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta.....28	
29 luku Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset.....30	
31 luku Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset.....31	

1.2	Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä.....	33
	4 luku Toiminnan aloittaminen	33
	6 luku Vakavaraisuus ja toiminnan harjoittaminen.....	34
	11 luku Erinäiset säännökset.....	34
1.3	Laki työeläkevakuutusyhtiöistä.....	34
	1 luku Yleiset säännökset.....	34
	4 luku Yhtiön hallinto	35
	11 luku Erinäiset säännökset.....	35
1.4	Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta	35
	1 luku Yleiset säännökset.....	36
	2 luku Ryhmittymään kuuluvia yrityksiä koskevat yleiset vaatimukset	36
	3 luku Ryhmittymän taloudellisen aseman valvonta.....	36
	5 luku Valvontaviranomaisten tehtävät.....	36
1.5	Laki Finanssivalvonnasta	37
	6 luku Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa	37
1.6	Tapaturmavakuutuslaki	37
	3 luku Vakuutuslaitokset sekä niiden ja vakuutuksenottajain väliset oikeudelliset siteet	37
	8 luku Erinäisiä säännöksiä	37
1.7	Liikennevakuutuslaki	37
	4 luku Liikennevakuutus	37
1.8	Potilasvahinkolaki.....	37
2	TARKEMMAT SÄÄNNÖKSET JA MÄÄRÄYKSET	38
3	VOIMAANTULO.....	38
4	SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS	38
	LAKIEHDOTUKSET	40
	1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	40
	2. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta.....	53
	3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	55
	4. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	57
	5. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b ja 65 c §:n muuttamisesta	59
	6. Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta	60
	7. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	62
	8. Laki potilasvahinkolain 5 b §:n muuttamisesta	63
	LIITE	64
	RINNAKKAISTEKSTIT	64
	1. Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta	64
	2. Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta.....	90
	3. Laki työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta	93
	4. Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta	96
	5. Laki Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b ja 65 c §:n muuttamisesta	100
	6. Laki tapaturmavakuutuslain muuttamisesta	101
	7. Laki liikennevakuutuslain muuttamisesta	103
	8. Laki potilasvahinkolain 5 b §:n muuttamisesta	105

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Vakuutusyhtiölaki

Vakuutusyhtiölaki (521/2008) on keskeisin vakuutusyhtiöiden toimintaa sääntelevistä säädöksistä. Vakuutusyhtiölakia sovelletaan suomalaisiin keskinäisiin ja osakeyhtiömuotoisiin vakuutusyhtiöihin. Lisäksi sitä sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetussa laissa (354/1997) määritellyllä tavalla työeläkevakuutusyhtiöihin ja vakuutusyhdistyslain mukaisesti vakuutusyhdistykseen (1250/1987). Laki sisältää säännökset muun muassa vakuutustoiminnan keskeisistä periaatteista, vakuutusyhtiön johdosta ja hallinnosta, vastuuvälästä, toimintapääomasta ja valvonnasta.

Vakuutusyhtiöihin sovelletaan vakuutusyhtiölain säännösten lisäksi osakeyhtiölakia (624/2006) siten kuin vakuutusyhtiölaissa säädetään.

Ulkomaisen vakuutusyhtiön oikeudesta harjoittaa Suomessa vakuutusliikettä säädetään ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetussa laissa (398/1995).

Vakuutusyhtiölain 6 luvussa säädetään vakuutusyhtiön johdosta, hallituksen jäsenistä, hallituksen ja toimitusjohtajan kelpoisuudesta, hallintoneuvostosta, sijoitussuunnitelmasta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallintajärjestelmästä. Lisäksi vakuutusyhtiöihin sovelletaan eräitä osakeyhtiölain johtoa koskevia säännöksiä.

Vakuutusyhtiön johtoon kuuluvat toimitusjohtaja, hallitus ja hallintoneuvosto. Näistä toimitusjohtaja ja hallitus ovat pakollisia toimielimiä.

Vakuutusyhtiön johdolla on velvollisuus johtaa vakuutusyhtiötä luotettavaa hallintoa koskevien periaatteiden mukaisesti. Luotettavaan hallintoon katsotaan kuuluvan johdon ammattitaitoisuus sekä terveiden ja varovaisen liikeperiaatteiden noudattaminen. Vakuutusyhtiön johdon tulee kuitenkin ottaa toiminnassaan huomioon myös sisällöltään laajemman luotettavaa hallintoa koskevan periaatteen asettamat vaatimukset. Laissa ei kui-

tenkaan säädetä luotettavaa hallintoa koskevan periaatteen sisällöstä, koska se määräytyy käytännön liike-elämässä jatkuvasti muun muassa corporate governance -suositusten kautta.

Vakuutusyhtiölaki sisältää yleisluonteiset säännökset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta. Lain mukaan yhtiöllä on oltava sen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät. Yhtiön on myös laadittava varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*). Käytännössä tarkemmat säännökset sijoitussuunnitelmasta, sisäisestä valvonnasta ja riskienhallintajärjestelmästä annetaan Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla.

Vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonta

Vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonnasta säädetään vakuutusyhtiölain 26 luvussa. Näiden säännösten tarkoituksena on estää se, että vakuutusyritysryhmässä käytettäisiin samaa pääomaa useamman yhtiön toimintapääomavaatimusten täyttämiseen. Lisävalvonnan alaisuuteen kuuluvat sellaiset vakuutusyritykset, jotka ovat osakasyrityksinä vähintään yhdessä vakuutusyrityksessä, jälleenvakuutusyrityksessä tai kolmannen maan vakuutusyrityksessä ja sellaiset vakuutusyritykset, joiden emoyritys on vakuutusomistusyhteisö, jälleenvakuutusyritys, kolmannen maan vakuutusyritys tai monialaomistusyhteisö.

Jos vakuutusyhtiö kuuluu yritysryhmään, joka koostuu vakuutus- ja rahoitusalan yrityksistä, siihen voidaan tiettyjen edellytysten täytyessä soveltaa lisäksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettua lakia (699/2004).

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta säädetään laissa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymään katsotaan kuuluviksi rahoitus- tai vakuutustoimintaa harjoittavien

yritysten lisäksi myös muuta liiketoimintaa harjoittavat yritykset, kuten työeläkevakuutusyhtiöt. Lakia sovelletaan kuitenkin vain sellaiseen ryhmittymään, joka täyttää toiminnalle asetetut kynnysarvot ja johon ei myöskään sovelleta laissa määriteltyjä kynnysarvoja koskevia poikkeuksia.

Lain tarkoituksena on varmistaa sellainen rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta, jolla voidaan osaltaan turvata rahoitus- ja vakuutusmarkkinoiden häiriötön toiminta, edistää ryhmittymien johtamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti sekä turvata tallettajien ja sijoittajien taloudellista asemaa ja vakuutettuja etuja.

Laissa säädetään ryhmittymän taloudelliselle asemalle asetettavista vaatimuksista, muun muassa pakollisesta vakavaraisuusvaatimuksesta ja suurista asiakasriskejä koskevasta rajoituksesta. Lisäksi laissa säädetään ryhmittymien koskevien tietojen ilmoitusvelvollisuudesta, ryhmittymien valvonnasta sekä valvontaviranomaisten yhteistyöstä monikanallisten ryhmittymien valvonnassa.

Vakuutustoiminnan valvonta

Vakuutusyhtiöiden valvonnasta vastaa Finanssivalvonta. Se valvoo ja tarkastaa, että vakuutuslaitokset noudattavat lakia ja hyvää vakuutustapaa ja että ne käyttävät toiminnassaan asianmukaisia menettelytapoja. Finanssivalvontaa koskee laki Finanssivalvonnasta (878/2008).

Finanssivalvonnan tilastojen mukaan Suomessa toimi vuonna 2012 13 henkivakuutusyhtiötä ja 23 vahinkovakuutusyhtiötä. Työeläkevakuutustoimintaa harjoitti seitsemän yhtiötä. Suomessa ei vuoden 2012 lopussa toiminut yhtään kolmannen maan vakuutusyhtiön edustustoa.

1.2 EU:n lainsäädäntö

Solvenssi II -direktiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/138/EY vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta (jäljempänä *Solvenssi II -direktiivi*), annettiin 25 päivänä marraskuuta 2009. Direktiivi oli tarkoitus panna kansallisesti täytäntöön

31 päivänä lokakuuta 2012 mennessä, ja soveltaminen alkaa 1 päivänä marraskuuta 2012. Direktiivin kansallista täytäntöönpanoa ja soveltamista on kuitenkin siirretty. Ensimmäinen syy tähän on ollut, että direktiiviä on tarkoitus muuttaa niin sanotulla *Omnibus II -direktiivillä* (komission ehdotus Euroopan neuvoston ja parlamentin direktiiviksi direktiivien 2003/71/EY ja 2009/138/EY muuttamisesta Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen sekä Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaisen valtuuksien osalta, KOM(2011) 8 lopullinen). Omnibus II -direktiivin käsittelyssä neuvottelut Solvenssi II -direktiivin vakavaraisuuslaskennan yksityiskohtiin liittyvistä muutostarpeista ovat kuitenkin osoittautuneet haastaviksi.

Tämän hetkisen virallisen aikataulun mukaan Solvenssi II -direktiivin säännökset on pantava täytäntöön viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2013 ja niiden soveltaminen alkaa 1 päivänä tammikuuta 2014. Koska Omnibus II -direktiiviä koskevat neuvottelut Euroopan komission, neuvoston ja parlamentin välillä ovat kuitenkin edelleen käynnissä, direktiivin hyväksymistä odotetaan aikaisintaan loppuvuodesta 2013. Solvenssi II -direktiivin soveltaminen ovat näillä näkymin siirtymässä vuoteen 2016 asti.

Solvenssi II -direktiivin suurimmat vaikutukset kohdistuvat keskeisiin vakuutusyrityksen toimintaa sääteleviin asiakokonaisuuksiin, joita ovat vakuutusyrityksen vastuun laskenta, vakavaraisuusvaatimukset, hallintojärjestelmä, raportointi ja tietojen julkistaminen sekä yksilö- ja ryhmätason valvonta.

Solvenssi II -direktiivi sisältää kokonaan uudet säännökset vakuutusyrityksen hallintojärjestelmästä (40–50 artiklat).

Hallintojärjestelmää koskevat direktiivin säännökset sisältävät yleiset hallintovaatimukset ja erityiset kelpoisuusvaatimukset keskeisissä tehtävissä toimiville henkilöille. Lisäksi direktiivissä on säännöksiä koskien riskienhallintaa, sisäistä valvontaa, sisäistä tarkastusta, aktuaaritoimintaa, ulkoistamista ja riski- ja vakavaraisuusarviota.

Hallintojärjestelmää koskevilla yleisillä säännöksillä pyritään varmistamaan, että vakuutusyrityksen toiminnassa noudatetaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita. Yrityksellä on oltava selkeä organisaatoraken-

ne, jossa vastuut ja päätösvalta on selkeästi jaettu ja määritetty. Tiedonkulku on varmistettava yrityksen kaikilla organisaatiotasolla. Hallintojärjestelmä edellyttää riittävää dokumentointia ja kirjallisesti määriteltyjä menettelytapoja. Lisäksi hallintojärjestelmän toimivuutta on arvioitava säännöllisesti vähintään kerran vuodessa. Lopullinen vastuu hallintojärjestelmän toimivuudesta on vakuutusyrityksen hallituksella.

Hallintojärjestelmää ohjaavana keskeisenä periaatteena toimii suhteellisuusperiaate. Hallintojärjestelmän on direktiivin mukaan oltava oikeasuhtainen vakuutusyrityksen toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Suhteellisuusperiaatetta sovelletaan muun muassa dokumentoinnin järjestämiseen ja hallintojärjestelmään kuuluvien tehtävien organisointiin. Direktiivin tarkoituksena ei ole säätää kohtuuttoman työläistä hallintovaatimuksista, mutta yrityksellä on oltava valmiudet hoitaa direktiivissä tarkoitetut hallintotehtävät yrityksen koosta riippumatta. Suhteellisuusperiaate ei tarkoita sitä, ettei yritykselle laissa säädettyä velvollisuutta tulisi lainkaan soveltaa, vaan kyse on siitä, miten jokin säännös voidaan toteuttaa suhteellisuusperiaatetta noudattaen, esimerkiksi miten jokin toiminto on mahdollista järjestää. Tarvittaessa hallintojärjestelmään kuuluvia toimintoja voidaan direktiivin mukaan myös ulkoistaa.

Kaikkien vakuutusyritysten liiketoimintastrategiaan on direktiivin mukaan erottamattomana osana kuuluttava yrityksen yleisten vakavaraisuustarpeiden säännöllinen arviointi sen erityinen riskiprofiili huomioon ottaen (yrityksen riski- ja vakavaraisuusarvio). Arvioinnin tulokset on ilmoitettava valvontaviranomaiselle valvontatarkoituksiin toimitettavien tietojen yhteydessä.

Hallintojärjestelmän käytännön toteutuksen valvonta kuuluu valvontaviranomaisille. Ulkoistettujen toimintojen ja tehtävien osalta keskeisessä asemassa on se, että valvontaviranomainen saa käyttöönsä kaikki vastaavat tiedot kuin vakuutusyrityksen itse hoitamien toimintojen osalta riippumatta siitä, kuuluuko ulkoistetut toiminnot tai tehtävät hoitava palveluntarjoaja itse valvonnan piiriin vai ei.

Komission asetuserä

Suurta osaa Solvenssi II -direktiivin vaatimuksista täydennetään niin sanotuilla 2-tason täytäntöönpanosäännöksillä.

Euroopan unionin komissio antoi 29 päivänä lokakuuta 2010 konsolidoidun ehdotuksensa vakuutus- ja jälleenvakuutustoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettua direktiiviä 2009/138/EY (Solvenssi II) täydentäväksi täytäntöönpanoasetukseksi (jäljempänä *komission asetuserä*, U 4/2011 vp). Edellytyksenä asetuksen antamiselle on edellä mainitun Omnibus II -direktiivin hyväksyminen, jolloin Solvenssi II -direktiivissä mainitut täytäntöönpanotoimenpiteitä koskevat valtuutukset muutetaan Lissabonin sopimuksen hyväksymisestä johtuen SEUT-sopimuksen 290 artiklan mukaisiksi delegoituja säädöksiä koskeviksi valtuutuksiksi.

Asetuserä sisältää tarkentavia säännöksiä muun muassa hallintojärjestelmästä ja sen eri osista, varsinkin riskienhallinnasta. Lisäksi säädetään tarkemmin hallintojärjestelmään kuuluvien toimintojen tehtävistä sekä vakuutusyrityksen hallituksen ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden sopivuudesta ja luotettavuudesta (fit and proper). Ulkoistamisesta on luonnoksessa omat säännöksensä muun muassa ulkoistamis sopimuksen ehtoja koskien. Palkitsemisesta ei Solvenssi II -direktiivissä ole säännöksiä mutta asetuserässä säädetäisiin palkka- ja palkkiopoliittikkaa koskevista periaatteista.

EIOPAn soveltamisohjeet

Solvenssi II -direktiivin ja komission asetuksen määräyksiä täydentävät jatkossa myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen, jäljempänä *EIOPA*, ohjeet ja suositukset.

EIOPA julkaisee asetuksen 1094/2010 (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1094/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta) 16 artiklan nojalla kansallisille valvontaviranomaisille suunnattuja soveltamisohjeita. Kunkin toimivaltaisen viranomaisen on kahden kuukauden kuluessa ohjeen tai suosituksen antamisesta vahvistettava EIOPAlle,

noudattaako se tai aikooko se noudattaa kyseistä ohjetta tai suositusta. Jos toimivaltainen viranomainen ei noudata eikä aio noudattaa sitä, sen on ilmoitettava asiasta EIOPAlle ja esitettävä perustelunsa (niin sanottu *comp-ly or explain* -periaate).

Koska Solvenssi II -direktiivin kansallinen täytäntöönpano sekä Omnibus II -direktiivin hyväksyminen ovat viivästyneet, ei myöskään EIOPAn ohjeistuksesta ole näiltä osin annettu ehdotusta. EIOPA on kuitenkin päättänyt antaa ohjeita kansallisille valvojille siitä, miten hallintojärjestelmää voitaisiin kehittää kohti Solvenssi II -sääntelyn mukaisia vaatimuksia jo ennen varsinaisen sääntelyn toimeenpanoa (niin sanottu *välivaiheen ohjeet*). Näitä ohjeita tulnaisiin noudattamaan siihen asti, kunnes Solvenssi II -direktiivin mukainen sääntely tulee noudatettavaksi. Tarkoituksena on varmistaa yhtiöiden hyvä hallinto ja riskien hallinta, edistää riskiperusteista valvontaa ja varmistaa yhdenmukainen eteneminen kohti Solvenssi II -sääntelyä.

Välivaiheen ohjeet koskevat niitä koskevan luonnoksen mukaan hallintojärjestelmää, raportointia valvojille sekä vakavaraisuuden laskennassa käytettävien sisäisten mallien ennakoarvontien arviointikriteerejä. Ohjeissa on erikseen huomioitu vakuutusyrittäjäryhmittymät. Ohjeita sovellettaisiin luonnoksen mukaan 1 päivänä tammikuuta 2014 alkaen. Lopulliset ohjeet julkistettaneen syksyllä 2013.

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivi

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/89/EU direktiivien 98/78/EY, 2002/87/EY, 2006/48/EY ja 2009/138/EY muuttamisesta finanssiryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yhteisöjen lisävalvonnan osalta, jäljempänä *finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivi*, annettiin 16 päivänä marraskuuta 2011.

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivi sisältää neljä artiklaa. Direktiivin 1 artiklalla muutetaan vakuutusyrittäjäryhmään kuuluvien vakuutusyrittäjäryhmien lisävalvonnan annettua direktiiviä (98/78/EY), 2 artiklalla finanssiryhmittymään kuuluvien luottolaitosten, vakuutusyrittäjäryhmien ja sijoituspalveluyri-

tysten lisävalvonnan annettua niin sanottua *finanssikonglomeraattidirektiiviä* (2002/87/EY), 3 artiklalla luottolaitosten liiketoiminnan aloittamisesta ja harjoittamisesta annettua niin sanottua *luottolaitosdirektiiviä* (2006/48/EY) ja 4 artiklalla Solvenssi II -direktiiviä.

Direktiivin päätavoitteena on korjata luottolaitosdirektiivin ja vakuutusyrittäjäryhmien lisävalvonnan annettua direktiivin määritelmistä johtuvat puutteet, jotka rajoittavat aiheettomasti näiden direktiivien soveltamisalaa sellaisten luottolaitosten ja vakuutusyhtiöiden osalta, jotka kuuluvat direktiivissä tarkoitettuihin ryhmittymiin.

Valvonnan kattavuuden varmistamiseksi finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivissä säädetään, että ryhmittymän emoyrittäjäryhmän olevaa monialaomistusyhteisöä pidettäisiin aina myös luottolaitoksen konsolidointiryhmän emoyrittäjäryhmänä. Samoin sisällytetään vakuutusyrittäjäryhmien lisävalvonnan annettuun ja Solvenssi II -direktiiviin rahoitusalan sekaholdingyhtiötä, josta on kansallisessa lainsäädännössä käytetty nimitystä ryhmittymän omistusyhteisö, koskeva määritelmä. Päällekkäisen valvonnan välttämiseksi direktiivissä säädetään myös siitä, milloin ryhmittymän omistusyhteisöä on valvottava vakuutusyrittäjäryhmien lisävalvonnan annettua direktiivin tai Solvenssi II -direktiivin, milloin taas finanssikonglomeraattidirektiivin tai luottolaitosdirektiivin mukaisesti.

Rahastoyhtiöt katsotaan direktiivin mukaan jatkossa eräin poikkeuksin rahoitusalan yrityksiä sovellettaessa ryhmittymän määritelmää koskevia direktiivin määräyksiä. Vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajat on direktiivin mukaan sisällytettävä luottolaitosten ja sijoituspalveluyrittäjäryhmien konsolidoituun valvontaan tai vakuutusryhmään kuuluvien vakuutusyrittäjäryhmien lisävalvontaan ja jos kyse on finanssiryhmittymästä, finanssikonglomeraattidirektiivin mukaiseen lisävalvontaan.

Direktiivissä mahdollistetaan se, että valvontaviranomaiset voivat tietyissä määritellyissä tilanteissa antaa luvan osakkuusyrittäjäryhmän jättämiseen valvonnan ulkopuolelle.

Direktiivissä edellytetään valvontakollegion perustamista ryhmittymiin, joiden valvontaan osallistuu useampi valvontaviranomai-

nen. Direktiivillä mahdollistetaan myös ryhmittymien stressitestaus.

Finanssikonglomeraattidirektiivissä komissiolle siirretty toimivalta antaa teknisiä mukautuksia täsmennetään näitä koskevaksi delegoituja säädöksiä koskevaksi toimivallaksi. Euroopan valvontaviranomaisille annetaan direktiivin nojalla velvollisuus antaa ohjeita ja suosituksia useiden direktiivin säännösten tarkemmasta soveltamisesta.

Direktiivin määräykset on täytäntöönpantava kansallisesti 10 päivänä kesäkuuta 2013 mennessä paitsi niiltä osin kuin on kyse vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevista säännöksistä. Näiltä osin direktiivi tulisi panna täytäntöön viimeistään 22 päivänä heinäkuuta 2013.

1.3 Nykytilan arviointi

Vakuutusyhtiölakiin tarvittavat muutokset

Vaikka Solvenssi II -direktiivi on jo voimassa, sen toimeenpanoa on jouduttu siirtämään lähinnä vakavaraisuuslaskennan yksityiskohtiin kohdistuvien muutostarpeiden vuoksi. Tästä johtuen ei myöskään alemman tason sääntelyä ole voitu antaa. Vakuutussektorilla on kuitenkin valmistauduttu Solvenssi II -direktiivin kansalliseen voimaantumiseen jo vuosia ja valmistautumiseen on käytetty paljon resursseja. Epävarmuus, jonka uuden sääntelyn soveltamisen lykkääntyminen ja muuttuvat aikataulut ovat aiheuttaneet, merkitsee vakuutussektorille taloudellista raskautta. Samalla vakuutusyhtiöiden hallintojärjestelmää koskevan sääntelyn puutteiden korjaaminen lykkääntyy ja sääntelyn erot suhteessa muiden finanssisektorin toimijoiden vastaavaan sääntelyyn kasvavat.

Vakuutusyhtiöön sovellettavat sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat yleistasoiset lainsäädännöt ovat olleet lähes samansisältöiset vuodesta 2000 alkaen. Finanssivalvonta ja sitä edeltänyt Vakuutusvalvontavirasto ovat antaneet tarkemmat säännökset sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta määräys- ja ohjekokoelmassaan. Asiantilaa, jossa laintasolla on vain yleinen säännös ja valvojalla rajattu määräysvalta ei voida pitää hyvänä. Se ei riittävällä tavalla varmista vakuutusyhtiöiden hallinnon luotet-

tavuutta eikä edistä yhdenmukaista riskiperusteista valvontaa.

Nykyisessä haastavassa liiketoimintaympäristössä luotettavan hallinnon ja erityisesti riskienhallinnan merkitys korostuu. Finanssikriisin seurauksena pankkisektorin sääntelyä on lisätty tuntuvasti. Jos tarkastellaan esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007), jäljempänä *luottolaitoslaki*, sääntelyä pelkästään hallintojärjestelmään lukeutuvien säännösten osalta, voidaan huomata, että vakuutussektoria koskeva sääntely on ilman Solvenssi II -direktiivin säännöksiä jäämässä jälkeen tästä tasosta. Luottolaitoissa säädetään muun muassa toimintojen ulkoistamisesta ja ulkoistamisen edellytyksistä sekä johdon sopivuudesta ja luotettavuudesta. Luottolaitoissa on osana riskienhallintaa huomioitu johdon ja henkilöstön palkitseminen. Valtiovarainministeriö on lisäksi antanut erillisen asetuksen luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten palkitsemisjärjestelmistä (1372/2010). Myös Finanssivalvonnan määräykset ja ohjeet ovat luottolaitosten hallintojärjestelmään liittyen sisällöllisesti huomattavasti laajemmat kuin vakuutusyhtiöillä.

Vaikka EIOPAn välivaiheen ohjeiden voidaan arvioida vähentävän uuteen Solvenssi II -sääntelyyn liittyvää epävarmuutta ja ajantasaistavan sääntelyä, muiden edellä esitettyjen seikkojen perusteella vakuutusyhtiölain luotettavaa hallintoa koskevia säännöksiä on kuitenkin tarpeen uudistaa jo ennen Solvenssi II -direktiivin varsinaista kansallista täytäntöönpanoa ja luoda näin selkeä lainsäädäntöperusta hallintoa koskevien vaatimusten osalta.

Vakuutusyhtiölaissa on tarvetta täsmennyksiin myös muun muassa vakuutusmatemaatiikon tutkintolautakuntaa koskevien säännösten osalta. Vakuutusyhtiölain säännöksissä ei ole myöskään otettu huomioon arvopaperimarkkinalainsäädännön kokonaisuudistuksen muutoksia (HE 32/2012 vp).

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin edellyttämät lakimuutokset

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 ja 2 artikla (muutokset vakuutusyhtiöiden lisävalvonnasta annettuun direk-

tiivin ja finanssikonglomeraattidirektiivin) aiheuttavat tarvetta tehdä joitakin muutoksia rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, Finanssivalvonnasta annettuun lakiin sekä vakuutusyhtiölain 26 lukuun.

Keskeisimmät muutokset ovat rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain osalta rahastoyhtiön ja vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajan määrittelemisen oikean sektorin alle, kynnysarvoja koskeviin poikkeuksiin tehtävät muutokset, ryhmittymän rakennetta koskevien ilmoitusten tietojen täsmentäminen ja valvontarvion yhteensovittamista koskevan kohdan lisääminen Finanssivalvonnan velvollisuuksiin. Koska vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan direktiivin (2011/61/EU) kansallista täytäntöönpanoa valmistellaan parhaillaan, tarkoituksenmukaisempaa olisi kuitenkin, että tarvittavat muutokset rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin tehtäisiin näiltä osin vasta vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevan hallituksen esityksen yhteydessä.

Finanssivalvonnasta annetun lakiin olisi lisättävä valvontakollegion perustamista koskeva velvollisuus myös silloin, kun on kyse rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta.

Vakuutusyhtiölain 26 lukuun olisi lisättävä ryhmittymän omistusyhteisöä koskevaa sääntelyä.

Direktiivin 3 artiklan luottolaitosdirektiiviä koskevat muutokset eivät aiheuta muutostarvetta luottolaitoslakiin, sillä voimassa oleva sääntely vastaa jo ehdotettuja muutoksia. Direktiivin 4 artikla koskee puolestaan Solvenssi II -direktiiviin tehtäviä muutoksia, jotka on tarkoituksenmukaista viedä vakuutusyhtiölakiin vasta täytäntöönpanaessa Solvenssi II -direktiivi kokonaisuudessaan.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet ja keinot niiden saavuttamiseksi

Esityksen tavoitteena on saattaa vakuutusyhtiöiden luotettavaa hallintoa koskevat säännökset riittävälle tasolle ottaen huomi-

oon yllä 1.3 kohdassa esitetyt havainnot Solvenssi II -direktiivistä sekä finanssisektorin sääntelyn yleisestä kehityksestä. Tämä tarkoittaa myös sitä, että vakuutusyhtiöiden toimintavelvoitteet ja valvojien valvontavastuu olisivat selkeämmin säänneltyjä ja siten ennakoitavampia. Tämä puolestaan on sekä toimijoiden ja valvojien yhteinen etu. Esityksellä pyritään myös valvonnan tehostumiseen.

Esityksellä parannettaisiin erityisesti vakuutusyhtiöiden vakautta ja riskienhallintaa ottaen kuitenkin huomioon säännösten ja niiden valvonnan oikeasuhteisuuden verrattuna yksittäisen vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyviin riskeihin. Välillisesti tällä on vaikutusta myös vakuutettujen etujen turvaavuuteen.

Koska Solvenssi II -direktiivin kansallinen täytäntöönpano on odotettavissa lähivuosina, perusteltua olisi, että vakuutusyhtiölakia uudistetaan nimenomaan Solvenssi II -direktiivin pohjalta. Toisin kuin esimerkiksi Solvenssi II -vakavaraisuuslaskentaan, hallintojärjestelmää koskeviin artikloihin ei kohdistu Omnibus II -direktiivin myötä erityisiä muutospaineita. Tämän vuoksi vakuutusyhtiölakia olisi syytä uudistaa direktiivin hallintojärjestelmää koskevien säännösten osalta eikä esimerkiksi siten, että koko direktiivi saatettaisiin kansallisesti voimaan etujassa. Toisaalta Solvenssi II -vakavaraisuuslaskennan lisäksi direktiivissä on keskeistä juuri vakuutusyhtiön riskienhallinta, jota voidaan parantaa myös ilman uuden vakavaraisuusvaatimusten samanaikaista voimaantuloa.

Solvenssi II -direktiivin hallintojärjestelmää koskevat säännökset ovat hyvin yleisellä tasolla, ja tarkemmat säännökset annetaan komission asetuksella sekä EIOPAn ohjeistuksella. Direktiivin säännöksiä olisikin eräiltä keskeisiltä osin täydennettävä ja niistä olisi säädettävä laajemmin kuin mitä direktiivissä on esitetty. Vaikka komission asetusta vasta luonnosvaiheessa, siitä on tunnistettavissa lainsäädännön toimivuuden kannalta ja finanssisektorin muuhun sääntelyyn verrattuna sellaisia asiakohtia, joista olisi perusteltua säätää laintasoisesti, kuten hallintojärjestelmään kuuluvien toimintojen tehtävät ja palkitsemisjärjestelmä.

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin osalta esityksen tavoitteena on saattaa voimaan kansallisessa lainsäädännössä direktiivin vaatimukset. Esityksellä edistettäisiin direktiivin yleisten tavoitteiden mukaisesti eri maiden valvontaviranomaisten yhteistyötä ja pankki- ja vakuutusryhmittymien lisävalvonnan tarkoituksenmukaista toteutumista silloin, kun ne kuuluvat ryhmittymän omistusyhteisöön. Esityksellä myös selkiytettäisiin sitä, minkä direktiivin nojalla valvontaviranomainen valvoo ryhmittymää sekä valvontaviranomaisten valvontavastuita.

2.2 Keskeiset ehdotukset

Vakuutusyhtiölaki

Vakuutusyhtiölain 1 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi yleisperiaate, suhteellisuusperiaate. Sinänsä suhteellisuusperiaate ei ole vakuutustoiminnassa tai varsinkaan sen valvonnassa uusi asia. Solvenssi II -direktiivissä periaatteella on kuitenkin keskeinen asema. Koska lakiin ehdotetaan lisättäväksi Solvenssi II -direktiivistä johtuvia säännöksiä, periaatekin lisättäisiin selvyyden vuoksi jo tässä vaiheessa lakiin.

Vakuutusyhtiölain 6 lukuun ehdotetaan lisättäväksi Solvenssi II -direktiivin mukaiset hallintojärjestelmää koskevat säännökset sekä eräitä tulevan komission asetukseen sisältyviä asiakokonaisuuksia. Pääperiaatteen mukaan vakuutusyhtiöllä tulisi olla selkeä ja toimiva sekä toiminnan laatuun nähden riittävä hallintojärjestelmä. Ehdotettujen säännösten puitteissa vakuutusyhtiöille annetaan toimintavapaus päättää, miten kukin yhtiö käytännössä toteuttaa hallintojärjestelmälle asetetut vaatimukset. Vakuutusyhtiön hallitus on viime sijaisessa vastuussa hallintojärjestelmän asianmukaisuudesta. Hallintojärjestelmää koskevilla säännösehdoituksilla täydennetään ja täsmennetään vakuutusyhtiön johdon tehtäviä koskevia vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain yleisiä säännöksiä. Johdolta edellytetään esimerkiksi sen varmistamista, että yhtiöllä on kirjalliset toimintaperiaatteet muun muassa hallintojärjestelmään kuuluvien toimintojen osalta sekä jatkuvuussuunnitelma. Johdon vastuita tai toimivaltuuksia ei ehdoteta muutettavaksi.

Vakuutusomistusyhteisöä koskevat säännökset ehdotetaan säilytettäväksi voimassa olevaa lakia vastaavina, koska Solvenssi II -direktiivin ryhmävalvontaa koskevia säännöksiä ei tässä yhteydessä pantaisi täytäntöön. Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat yleiset säännökset voidaan edelleen katsoa tarkoituksenmukaisiksi ja riittäviksi vakuutusomistusyhteisön kohdalla. Lisäksi ryhmittymän emoyrityksiä, kuten suomalaisia vakuutusomistusyhteisöä, ei voida vielä tässä vaiheessa esimerkiksi velvoittaa vastaamaan siitä, kuten Solvenssi II -direktiivissä edellytetään, että kaikkien ryhmittymään kuuluvien ryhmävalvonnan alaisten yritysten eli myös esimerkiksi toisessa ETA-valtioissa kotipaikan omaavan vakuutusyrityksen hallintojärjestelmä vastaa direktiivin vaatimuksia. Direktiiviä ei ole välttämättä täytäntöönpantu näiltä osin vielä tässä toisessa ETA-valtiossa.

Luvussa ehdotetaan säädettäväksi myös erityistä kelpoisuutta vaativista toiminnoista. Hallitusten jäsenten kelpoisuutta vastaavat vaatimukset ulotettaisiin myös eri toiminnoista vastuussa oleviin henkilöihin. Tällä ei kuitenkaan muutettaisi vakuutusyhtiön johdon vastuuta tai ulotettaisi sitä muihin vastuullisissa tehtävissä toimiviin henkilöihin.

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi tarkemmat säännökset vakuutusyhtiön riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta, sisäisestä valvonnasta ja sisäisestä tarkastuksesta.

Luvusta ehdotetaan kumottavaksi sijoitussuunnitelmaa koskeva säännös, koska uusien riskienhallintaa ja riski- ja vakavaraisuusarviota koskevien säännösten myötä erillisellä sijoitussuunnitelmaa koskevalla säännöksellä ei olisi enää tarvetta. Riskienhallintaan liittyvät säännökset ja riski- ja vakavaraisuusarvio ovat olennaisia luotettavan hallinnon elementtejä, joita Solvenssi II -sääntelyllä pyritään edistämään. Laissa säädettäisiin riskienhallinnan yleisistä vaatimuksista sekä riskienhallintatoiminnosta ja sen tehtävistä.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on puolestaan keskeinen väline yhtiön pitkänaikavälin riskienhallinnan ja vakavaraisuuden suunnittelussa. Arvion tarkoituksena on taata se, että vakuutusyhtiö arvioi yhtiön vakavaraisuustarpeet säännöllisesti ottaen huomioon yhtiön erityisen riskiprofiiliin. Arviossa yhdistyvät

toisaalta sääntelyn asettamat määrälliset vaatimukset yhtiön vakavaraisuudelle yhtiön omaan näkemykseen sen toimintaan sisältyvistä riskeistä, ja toisaalta laadulliset riskienhallinnan vaatimukset yhtiön omaan riskienhallinnan toimivuuden arviointiin. Arvion kvantitatiivinen puoli perustuisi voimassa olevan lain vastuovelkaan ja ennakoivan valvonnan mukaisiin pääomavaatimuksiin.

Vakuutusyhtiöiden riskienhallintaan liittyen lakiin ehdotetaan otettavaksi erillinen säännös asiakkaan tuntemisesta ja rahanpesun ja terrorismin rahoittamiseen liittyvän riskienhallinnan järjestämisestä finanssisektorin yhtenäisen sääntelyn varmistamiseksi.

Sisäisen valvonnan sääntely vastaisi pitkälti voimassa olevaa sääntelyä. Sisäisen tarkastuksen järjestäminen olisi puolestaan uusi vaatimus vakuutusyhtiöille. Olennaista olisi sisäisen tarkastuksen täydellinen riippumattomuus muista toiminnoista.

Vakuutusyhtiölain 6 luvussa ehdotetaan säädettäväksi myös vakuutusyhtiön eri toimintojen ja tehtävien ulkoistamisesta sekä palkitsemisesta. Ulkoistamisesta huolimatta vastuu toiminnosta tai tehtävästä säilyisi vakuutusyhtiöllä.

Palkitsemisjärjestelmästä ehdotetaan lakiin otettavaksi uusi säännös järjestelmää koskevista yleisistä periaatteista. Palkitsemisesta ei ole tässä vaiheessa kuitenkaan perusteita säätää yksityiskohtaisemmin.

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi tarpeellisin osin myös aktuaaritoimintoa ja sen tehtäviä koskevat Solvenssi II -direktiivin mukaiset säännökset. Voimassa olevasta lain 31 luvusta siirrettäisiin lukuun vakuutusmatemaatikkoa koskevat säännökset. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko hoitaisi aktuaaritoiminnon tehtävistä sen osan, mitä hänelle voimassa olevan lain mukaan kuuluu jo tehtäväksi. Muiden aktuaaritoiminnon tehtävien osalta vakuutusyhtiö tulisi itse päättää, miten se organisoii niiden hoitamisen.

Vakuutusyhtiölain 6 lukuun sisältyviä Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia ehdotetaan tarkistettavaksi luvun uutta sisältöä vastaaviksi, muun muassa sijoitussuunnitelmaa koskevat määräyksenantovaltuudet poistettaisiin, koska laissa ei enää erikseen säädettäisi sijoitussuunnitelmasta.

Vakuutusyhtiön hallintoon ehdotettavien muutosten vuoksi myös vakuutusyhtiölain 2 luvun toimilupaa koskeviin säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi vaatimus siitä, että yhtiö selvittää toimilupaa hakiessaan pystyvänsä toimimaan vakuutusyhtiön hallintojärjestelmälle asetettujen vaatimusten mukaisesti.

Vakuutusyhtiölain viittauksia kumottuun arvopaperimarkkinalakiin (495/1989) korjattaisiin arvopaperimarkkinoita koskevan lain säädännön uudistuksen mukaisesti. Lisäksi vakuutusyhtiölain 31 luvun vakuutusmatemaatikon tutkintolautakuntaa koskevia säännöksiä selkeytettäisiin ja tarkennettaisiin muun muassa muutoksenhaun ja kurinpidollisten seuraamusten osalta.

Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan vakuutusyritysten lisävalvonnasta annettua direktiiviä koskevat säädösmuutokset pantaisiin täytäntöön vakuutusyhtiölain 26 lukua muuttamalla. Tämä merkitsee ryhmittymän omistusyhteisön lisäämistä ryhmittymiä koskevan lisävalvonnan piiriin. Lisäksi ryhmittymän omistusyhteisön valvontaan sovellettavien säännösten valinnasta olisi säädettävä luvussa erikseen.

Laki rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta

Lakiin ehdotetaan tehtäväksi finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan edellyttämät muutokset. Laissa määriteltäisiin, millä perusteilla rahastoyhtiö luetaan rahoitusalan tai vakuutusalan yritykseksi. Ryhmittymään sovellettaviin kynnysarvoihin ja niitä koskeviin poikkeuksiin tehtäisiin tarvittavat muutokset muun muassa osakkuusyrityksen huomioon ottamisen osalta. Säännöllisen ilmoitusvelvollisuuden piiriin lisättäisiin tiedot merkittävimmistä sivuliikkeistä. Finanssivalvonnan tehtäviin lisättäisiin velvollisuus yhteensovittaa muun muassa ryhmittymän sisäistä valvontaa, riskikeskittymiä, omia varoja ja riskinkantokykyä koskeva valvonta-arvio ryhmittymään kuuluvan luottolaitoksen vastaavan arvion kanssa.

Jäsenvaltiot voivat finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin mukaan vaatia finanssiryhmittymien stressitestausta. Tätä mahdollisuutta ei kuitenkaan ehdoteta sisäl-

lytettäväksi rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin.

Muihin lakeihin tehtävät muutokset

Ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annettuun lakiin tehtäisiin kolmansien maiden vakuutusyhtiöiden osalta vastaavat muutokset kuin mitä vakuutusyhtiölakiin on ehdotettu toimituksesta ja hallintojärjestelmästä.

Työeläkevakuutusyhtiölakiin olisi vakuutusyhtiölain muutosten vuoksi tehtävä lähinnä teknisiä viittauskorjauksia, koska työeläkevakuutusyhtiöiden luotettavasta hallinnosta on tarkoitus antaa oma erillinen hallituksen esitys. Koska vakuutusyhtiölain voimassa olevia sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevia säännöksiä muutettaisiin, voimassa olevaa lakia vastaavat säännökset ehdotetaan siirrettäväksi sellaisenaan työeläkevakuutusyhtiöistä annettuun lakiin. Vakuutusyhtiölain uutta säännöstä asiakkaiden tuntemisesta siihen liittyvine Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksineen ehdotetaan sovellettavaksi myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

Finanssivalvonnasta annettuun lakiin täsmennettäisiin, että Finanssivalvonnalla olisi velvollisuus valvontakollegion perustamiseen myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymää valvottaessa.

Lisäksi tapaturma-, liikenne- ja potilasvahinkolain viittauksia kumottuun vakuutusyhtiölakiin (1062/1979) korjattaisiin.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Valtiontaloudelliset vaikutukset ja vaikutukset viranomaisten toimintaan

Ehdotuksilla ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia valtiontalouteen. Solvenssi II -sääntely tulee lisäämään Finanssivalvonnan valvontatehtäviä sääntelyyn, esimerkiksi vastuvelan ja vakavaraisuuslaskennan, monimutkaistuuksissa. Suurin osa näistä lisätehtävistä tulee ajankohtaiseksi kuitenkin vasta siten, kun koko Solvenssi II -sääntely on saatettu kansallisesti voimaan. Nyt ehdotetut hallintojärjestelmään liittyvät muutokset erältä osin aikaistavat näitä koko Solvenssi II -sääntelystä aiheutuvia lisäkustannuksia.

Koko sääntelyn voimaantulon on arvioitu lisäävän valvontaresurssien tarvetta noin 3-4 henkilötyövuotta. Finanssivalvonnan toiminta rahoitetaan valvontamaksuilla, joihin saatetaan kohdentua tällöin korotustarvetta.

Finanssivalvonta on jo pitkään valmistautunut uuden sääntelyn voimaantuloon muun muassa henkilöstöä kouluttamalla. Hallintosääntelyn käyttöönotto ennakoivasti varmistaa sujuvan siirtymisen uuteen valvontakehikkoon. Lainsäädännössä säädettävien ja siten myös valvottavien asioiden määrä kasvaa mutta käytännössä muutos ei ole merkittävä. Suurta osaa uusista säännöksistä valvottavat ovat noudattaneet ja niitä on valvottu Finanssivalvonnan määräysten ja ohjeiden pohjalta. Merkittävää tarvetta valvontaresurssien kasvattamiselle ei siten arvioida syntyvän.

3.2 Vaikutukset vakuutusyhtiöiden toimintaan

Esityksellä ei odoteta olevan merkittäviä taloudellisia vaikutuksia vakuutusyhtiöille. Ehdotus aikaistaa joitain kustannuksia, joita Solvenssi II -sääntely voimaantullessaan aiheuttaisi. Näitä ovat esimerkiksi sisäisen tarkastuksen järjestämisestä tai muista keskeisten toimintojen uudelleen järjestämisestä mahdollisesti aiheutuvat lisäkustannukset. Samoin yhtiöiltä edellytetään jonkin verran lisää dokumentaatiota ja erilaisten kirjallisten toimintaperiaatteiden laatimista. Voidaan kuitenkin arvioida, että suurin osa vaadittavasta dokumentaatiosta on sellaista, jota yhtiöillä on jo käytössään. Niiden läpikäyminen ja uuteen sääntelyyn sovittaminen on joka tapauksessa kertaluonteinen tehtävä, jonka aiheuttamat kustannukset eivät nouse kovin merkittäviksi. Kokonaisuutena yritysten hallinnollisen taakan ja hallinnollisten kustannusten voidaan arvioida lisääntyvän jonkin verran.

Hallintojärjestelmän ja erityisesti riskienhallinnan kehittämisellä voidaan arvioida olevan myönteisiä vaikutuksia yhtiöiden toimintaan ja toiminnan vakauteen. Erityisesti finanssikriisi on osoittanut, että riittävien pääomien lisäksi on keskeistä, että yhtiöillä on riittävät laadulliset järjestelmät riskien hallintaan ja muuttuvaan toimintaympäris-

töön reagoimiseksi. Tehokkaat hallinnon ja riskienhallinnan järjestelmät mahdollistavat myös pääomien tehokkaan käytön.

Yhtiöt ovat jo pitkään valmistautuneet täytämään tulevat Solvenssi II -vaatimukset sekä laadullisilta että määrällisiltä osilta. Nyt ehdotettu sääntely edesauttaa sitä, että tästä työstä saadaan hallintojärjestelmän osalta myös käytännön hyöty.

Suhteellisuusperiaatteen noudattaminen varmistaa, että uudesta sääntelystä vakuutusyhtiöille aiheutuvat kustannukset eivät ole kohtuuttomat yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden.

3.3 Yhteiskunnalliset vaikutukset

Ehdotettu uusi vakuutusyhtiön hallintojärjestelmä lisää sektorin vakautta ja luotettavuutta. Järjestelmä pienentää sitä mahdollisuutta, että vakuutusyhtiö joutuu taloudellisiin vaikeuksiin ja siten taloudellisten menestysten aiheutumista. Säännökset edistävät siten välillisesti myös vakuutuksenottajien, vakuutettujen ja edunsaajien turvaa. Toisaalta hallintojärjestelmän kehittämisen ja ylläpitämisen lisäkustannukset saattavat heijastua vähäisinä korotuksina vakuutusmaksuihin.

4 Asian valmistelu

4.1 Valmisteluvaiheet ja -aineisto

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti 7 päivänä lokakuuta 2009 työryhmän, jonka tehtävänä oli tehdä tarvittavat lainsäädäntöehdotukset Solvenssi -II direktiivin voimaan saatamiseksi Suomessa.

Työryhmä päätti toimintansa 31 päivänä joulukuuta 2011, jonka jälkeen valmistelu jatkui sosiaali- ja terveysministeriössä. Solvenssi II -direktiivin kansallista implementointia koskeva hallituksen esitysluonnos oli lausunnolla touko-kesäkuussa 2012. Tämän

esityksen hallintojärjestelmää koskeva osio perustuu pääosin Solvenssi II hallituksen esitysluonnoksessa esitettyyn. Muilta osin esitys on valmisteltu virkatyönä. Finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin osalta esitys on valmisteltu yhteistyössä valtiovarainministeriön kanssa.

4.2 Lausunnot ja niiden huomioon ottaminen

Luonnoksesta hallituksen esitykseksi pyydettiin lausunnot valtiovarainministeriöltä, oikeusministeriöltä, Finanssivalvonnalta, Elinkeinoelämän keskusliitto ry:ltä, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry:ltä, Toimihenkilökeskusjärjestö STTK ry:ltä, Akavalta ry:ltä, Finanssialan Keskusliitto ry:ltä, Työeläkevakuuttajat Tela ry:lta, Suomen Aktuaariyhdistys ry:ltä ja vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalta. Lausunnot saatiin kaikilta muilta paitsi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalta.

Lausunnoissa esitetyt näkökohdat on otettu tarpeellisilta osin huomioon hallituksen esityksessä.

5 Riippuvuus muista esityksistä

Samaan aikaan tämän esityksen kanssa eduskunnan käsiteltävänä on hallituksen esitys työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamiseksi, jolla muutettaisiin työeläkevakuutusyhtiöiden luotettavaa hallintoa koskevia säännöksiä.

Lisäksi eduskunnan käsiteltävänä on samanaikaisesti hallituksen esitys vaihtoehtoisten sijoitusrahastojen hoitajia koskevaksi lainsäädännöksi, jolla muutetaan muun muassa rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettua lakia, osin samoilta kohdin kuin mitä tässä esityksessä on esitetty, ja vakuutusyhtiölakia.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Vakuutusyhtiölaki

1 luku **Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

1 §. Soveltaminen. Pykälän 3 momentin viittaus jo kumotun arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitettulla säännellyllä markkinalla. Kyseessä on tekninen muutos. Määritelmä siirrettiin arvopapereita koskevan lain-säädännön uudistuksen yhteydessä (HE 32/2012 vp) arvopaperimarkkinalaista lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja korvattiin samaa asiaa tarkoittavalla ”kaupankäynti säännellyllä markkinalla” -termillä.

16 a §. Suhteellisuusperiaate. Uudessa pykälässä ehdotetaan säädettäväksi suhteellisuusperiaatteesta.

Pykälän mukaan tämän lain säännöksiä olisi sovellettava ja vakuutusyhtiötä valvottava oikeassa suhteessa yhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien laatuun ja laajuuteen nähden. Suhteellisuusperiaate ei tarkoita sitä, ettei yhtiölle laissa säädettyä velvollisuutta tulisi lainkaan soveltaa, vaan kyse on siitä, miten jokin säännös voidaan toteuttaa suhteellisuusperiaatetta noudattaen.

Suhteellisuusperiaate koskisi siten kaikkia yhtiöitä, Finanssivalvontaa ja kaikkia tämän lain säännöksiä. Finanssivalvontaa on muutenkin koskenut hallintolain (434/2003) 6 §:n mukainen hallinnon yleinen suhteellisuusperiaate.

Erityisesti suhteellisuusperiaatteen soveltamista tulisi arvioida suhteessa vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyviin riskeihin. Riskeihin, niiden luonteeseen, monimutkaisuuteen ja laajuuteen, tulisi kiinnittää huomiota kokonaisuutena. Yhtiön henkilöstömäärällä tai liiketoiminnan euromääräisellä suuruudella ei siten lähtökohtaisesti ole kovinkaan

suurta merkitystä suhteellisuusperiaatteen soveltamiselle. Pienellä yhtiöllä voi olla monimutkainen riskiprofiili, isolla puolestaan yksinkertainen riskiprofiili. Suhteellisuusperiaatteen soveltaminen ei saa johtaa vakuutettujen etujen turvan heikkenemiseen.

Lähtökohtaisesti suhteellisuusperiaatteen soveltaminen on riippuvainen vakuutusyhtiön omasta aktiivisuudesta ja aloitteellisuudesta. Mitään valmiita malleja siitä, milloin ja miten yhtiö voi riskiprofilinsa pohjalta toimia yksinkertaisemmin järjestelyin, ei ole, vaan yhtiön on oma-aloitteisesti mietittävä asiaa riskiprofilinsa pohjalta ja oltava tarvittaessa valmis perustelevaan Finanssivalvonnalle suhteellisuusperiaatteen käyttöä.

2 luku **Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**

Perustaminen

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi 1 §:n edelle uusi väliotsikko. Koska luvussa on muuten käytetty väliotsikoita, luvussa ei teknisesti tulisi olla pykäläiä, jotka eivät kuulu minkään väliotsikon alle.

3 §. Toimiluvan hakeminen. Pykälän 4 momentti sisältää säännökset siitä, mitä asiakirjoja vakuutusyhtiön toimilupahakemukseen on liitettävä. Momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä huomioitaisiin vakuutusyhtiön ehdotetun 6 luvun mukainen hallintojärjestelmä. Momentin 1—3 kohta pysyisivät vastaavina kuin voimassa olevassa laissa. Momentin uudessa 4 kohdassa ehdotetaan säädettäväksi, että yhtiön tulisi selvittää toimilupahakemuksessaan, että se pystyy toimimaan hallintojärjestelmää koskevien säännösten edellyttämällä tavalla. Yhtiön tulee siten antaa selvitys toimintansa laatuun ja laajuuteen nähden riittävästä hallintojärjestelmästä sekä osoittaa pystyvänsä myös toimimaan sen mukaisesti. Esimerkiksi keskeisten toimintojen vastuuhenkilöiden tulisi olla jo valittu. Momentin 5 kohta vastaisi voimassa olevaa 4 kohtaa ja 6 kohta voimassa olevaa 5 kohtaa.

Samalla ehdotetaan, että 1 momentissa Vakuutusvalvontavirasto muutettaisiin Finanssivalvonnaksi, koska Vakuutusvalvontaviraston toiminta on Finanssivalvonnasta annetulla lailla (878/2008) siirretty Finanssivalvontaan.

6 §. Toimiluvan myöntämisen edellytykset. Pykälässä säädetään toimiluvan myöntämisestä. Pykälän 2 momentti sisältää säännökset toimiluvan myöntämisen edellytyksistä. Momentin 1 ja 2 kohta vastaisivat voimassa olevaa 1 ja 2 kohtaa. Momentin uudeksi 3 kohdaksi otettaisiin edellytys siitä, että yhtiön voitaisiin arvioida toimivan hallintojärjestelmää koskevien säännösten mukaisesti. Lisäys vastaa sitä, mitä 3 §:ään ehdotetaan lisättäväksi toimilupahakemukseen liitettävää selvityksestä. Momentin 4 kohta vastaisi voimassa olevaa 3 kohtaa.

4 luku **Vakuutusyhtiön osakkuus, osakkeet ja takuusuudet**

5 §. Osakkeiden ja takuusuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaukset arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ään sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momenttiin muutettaisiin viittauksiksi uuden arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ään sekä 9 luvun 4—7 §:ään arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen yhteydessä tapahtuneiden pykälämuutosten seurauksena. Kyseessä olisi tekninen muutos.

5 luku **Yhtiökokous**

7 §. Äänimäärä vakuutusosakeyhtiössä. Pykälän 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että viittaus arvopaperimarkkinalakiin muutetaan viittaukseksi lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja viittaus julkiseen kaupankäyntiin muutetaan viittaukseksi säänneltyyn markkinaan. Lisäksi ehdotetaan, että 2 momentista poistetaan tarpeettomana julkisen kaupankäynnin alueellinen kohdentuma (Suomi tai muu ETA-maa). Kuten edellä 1 luvun 1 §:n 3 momentin perusteluissa on todettu, julkisen kaupankäynnin määritelmä siirtyi arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen yhteydessä arvopaperimarkkina-

laista lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja korvattiin tällöin kaupankäynnillä säännellyllä markkinalla. Sisällöllisesti määritelmä laajentui samalla siten, että se kattaa Suomen lisäksi myös muussa ETA-valtiossa toimivat säännellyt markkinat.

6 luku **Vakuutusyhtiön johto ja hallintojärjestelmä**

Luvun otsikkoa ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”vakuutusyhtiön johto ja hallintojärjestelmä”, jolloin se vastaisi paremmin luvun uutta sisältöä.

Yleiset säännökset

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi 1 §:n edelle uusi väliotsikko. Koska luvussa on muuten käytetty väliotsikoita, luvussa ei teknisesti tulisi olla pykäläiä, jotka eivät kuulu minkään väliotsikon alle.

Vakuutusyhtiön johto

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi 2 §:n edelle uusi väliotsikko ”vakuutusyhtiön johto”. Ehdotuksen tarkoituksena on erottaa vakuutusyhtiön johtoa koskevat säännökset uusista hallintojärjestelmää koskevista säännöksistä.

3 §. Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittauskorjaus, koska vastuullista vakuutusmatemaattikkoa koskevat säännökset on siirretty 31 luvusta 6 lukuun.

5 §. Toimitusjohtajaan ja tämän sijaiseen sovellettavat säännökset. Pykälän 5 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi vastaava tekninen muutos kuin mitä 3 §:ään.

Hallintojärjestelmä

Luvun väliotsikko ”Sijoitussuunnitelma ja sisäinen valvonta” ehdotetaan muutettavaksi muotoon ”Hallintojärjestelmä”, joka vastaisi paremmin ehdotettua uutta sääntelyä.

Hallintojärjestelmällä pyritään varmistamaan se, että yhtiötä johdetaan terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti ja että yhtiön toiminnassa noudatetaan näitä periaatteita. Hallintojärjestelmää koskevat

säännökset on pidettävä erillään yhtiön johtoa koskevista säännöksistä. Hallintojärjestelmällä ei tarkoiteta vakuutusyhtiön johtoa tai johdon välisiä suhteita vaan sitä, miten vakuutusyhtiö järjestää hallintojärjestelmään kuuluvat toiminnot yhtiön eri organisaatiotasolla. Toiminnolla tarkoitetaan hallintojärjestelmään kuuluvaa sisäistä valmiutta suorittaa käytännön tehtäviä tai tehtäväkokonaisuutta. Hallintojärjestelmään kuuluu riskienhallintatoiminto, sisäinen valvonta ja sen osana sääntöjen noudattamista valvova toiminto (compliance-toiminto), sisäinen tarkastus ja aktuaaritoiminto. Hallintojärjestelmän avulla toteutetaan vastuiden jako yhtiön kaikilla organisaatiotasolla ja sen avulla seurataan yhtiön johdon antamien ohjeiden noudattamista yhtiön toiminnassa. Lopullinen vastuu hallintojärjestelmästä on hallituksella. Hallintojärjestelmää koskevilla säännöksillä ei ole tarkoitus muuttaa vakuutusyhtiön johdon toimivaltaa tai vastuita.

8 §. Yleiset hallintovaatimukset. Voimassa olevassa pykälässä säädetään sijoitussuunnitelmasta. Solvenssi II -direktiivi ei sisällä riskienhallintaa ja riski- ja vakavaraisuusarviota koskevien säännösten lisäksi erillistä säännöstä sijoitussuunnitelmasta. Kuitenkin direktiivin säännökset riskienhallinnasta, riski- ja vakavaraisuusarviosta sekä varovaisuusperiaatteesta kattavat yhtiön voimassa olevan lain sijoitussuunnitelmaa koskevan kokonaisuuden. Riskienhallinnan tulee kattaa muun muassa sijoitustoiminnan riskien tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, hallinnan ja raportoinnin. Lisäksi sijoitusriskit on huomioitava osana riski- ja vakavaraisuusarviota. Riskienhallinnasta ja riski- ja vakavaraisuusarviosta ehdotetaan säädettäväksi tarkemmin jäljempänä 10—12 §:ssä.

Direktiivin mukaan kaikki vakuutusyhtiön varat on sijoitettava varovaisuusperiaatetta noudattaen. Sijoituksia voidaan tehdä vain sellaiseen omaisuuteen, johon liittyviä riskejä vakuutusyhtiö voi tunnistaa, mitata seurata, hallita ja valvoa asianmukaisesti. Varat on riittävästi hajautettava ja vältettävä riskikeskittymien syntyminen. Varovaisuusperiaate direktiivissä liittyy myös siihen, että koko Solvenssi II -sääntelyn voimaantulo poistaa samalla vastuuvelan katteena olevalle omaisuudelle asetet määrälliset rajoitteet. Koska

näitä rajoitteita ei esitetä vielä tässä vaiheessa poistettavaksi vakuutusyhtiölaista, ei myöskään erillistä varovaisuusperiaatetta koskevaa säännöstä ole esitetty. Yleinen varovaisuusperiaate sisältyy kuitenkin 6 luvun 2 §:ään, jonka mukaan vakuutusyhtiötä on johdettava vakuutusyhtiötä ammattitaitoisesti, terveiden ja varovaiden liikeperiaatteiden mukaisesti.

Yllä mainittujen säännösten lisäksi laissa ei ole tarpeen säätää erikseen sijoitussuunnitelmasta. Sijoitussuunnitelman laatiminen on vakuutusyhtiöillä vakiintunut käytäntö, joka toimii ilman laintasoista sääntelyäkin. Sijoitussuunnitelma tulee siten todennäköisesti säilymään yhtiöiden sijoitustoiminnan ja riskienhallinnan välineenä. Yhtiöillä olisi kuitenkin tarvittaessa paremmat mahdollisuudet laatia sijoitussuunnitelma vastaamaan yhtiön sijoitustoiminnan, liiketoimintastrategian ja riskienhallinnan tarpeita, koska sijoitussuunnitelman muodosta ja sisällöstä ei annettaisi tarkempia säännöksiä Finanssivalvonnan määräyksissä ja ohjeissa.

Muutetussa 8 §:ssä säädettäisiin yhtiötä koskevista yleisistä hallintovaatimuksista. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että vakuutusyhtiöllä on oltava selkeä ja toimiva hallintojärjestelmä. Toimivan hallintojärjestelmän tehtävänä on mahdollistaa liiketoiminnan johtaminen terveiden ja varovaiden liikeperiaatteiden mukaisesti. Selkeän ja toimivan hallintojärjestelmän toteuttaminen edellyttää, että yhtiössä organisaatorakenteeseen sisältyvät valta-, vastuu- ja raportointisuhteet on määritelty, jaettu ja erotettu selkeästi toisistaan ja että tiedonkulku on esteetöntä. Yhtiön organisaatio on rakennettava tukemaan hallintojärjestelmän eri osa-alueiden järjestämistä. Hallintojärjestelmän keskeisistä osa-alueista säädettäisiin tarkemmin 9—20 §:ssä.

Lisäksi momentissa säädettäisiin suhteellisuusperiaatteen mukaisesti, että hallintojärjestelmän ja sen osa-alueitten olisi oltava riittävät yhtiön liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Koska 8 §:n 1 momentti sisältäisi yleisen hallintojärjestelmän suhteellisuusperiaatetta koskevan säännöksen, sitä ei erikseen toistettaisi hallintojärjestelmän eri osa-alueita koskevissa 9—20 §:ssä lukuun ottamatta 20 §:n 2 momenttia, jossa viittaus

toiminnan laatuun ja laajuuteen on momentin asiasisällön vuoksi tarpeellinen, koska säännöstä sovelletaan myös työeläkevakuutusyhtiöihin.

Erityisesti suhteellisuusperiaatteen soveltamista tulisi arvioida suhteessa vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyviin riskeihin. Riskeihin, niiden luonteeseen, monimutkaisuuteen ja laajuuteen, tulisi kiinnittää huomiota kokonaisuutena. Liiketoiminnan laatua ja laajuutta voidaan arvioida myös muun muassa vakuutus sopimukseen sisältyvällä vastuulla, liiketoiminnan moninaisuudella, liiketoiminnan maantieteellisellä ulottuvuudella, liiketoimintojen määrällä ja koolla sekä vakavaraisuuteen liittyvillä vaatimuksilla. Lähtökohtana on, että toimintoja koskevat vastuut eivät saa kasaantua yhdelle henkilölle tai organisaatiosyksikölle mutta pienissä ja muutoin riskiprofiililtaan yksinkertaisemmissa yhtiöissä yhden henkilön tai organisaatiosyksikön olisi voitava suorittaa useampia toimintoja sisäisen tarkastuksen toimintoa lukuun ottamatta.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin kirjallisista toimintaperiaatteista, joiden laatimiselvöllisyys on hallituksella. Lopullinen vastuu periaatteiden noudattamisesta on myös aina yhtiön hallituksella.

Vakuutusyhtiöllä tulisi olla hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet muun muassa seuraavista hallintojärjestelmään kuuluvista osa-alueista: sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta ja sisäisestä tarkastuksesta. Riskienhallinnan osalta toimintaperiaatteiden on katettava jäljempänä mainitut 10 §:n 3 momentissa tarkoitettut osa-alueet. Keskeistä periaatteissa on olennaisten riskien rajaaminen ja luokittelu ja että kullekin riskityypille on kirjattu hyväksytyt riskirajat.

Jos yhtiö aikoo ulkoistaa toimintojaan, ulkoistamisessa sovellettavista käytänteistä on laadittava myös kirjalliset toimintaperiaatteet. Ulkoistamisen osalta toimintaperiaateissa olisi otettava huomioon erityisesti ulkoistamisen vaikutukset vakuutusyhtiön liiketoimintaan sekä ulkoistamisen yhteydessä toteutettavat raportointi- ja seurantajärjestelmät.

Yhtiöltä edellytettäisiin toimintaperiaatteita yhtiön johdon ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden kelpoisuusvaatimus-

ten täyttämisen varmentamiseksi sekä palkitsemisen osalta. Kelpoisuusvaatimusten täyttämistä koskevien periaatteiden osalta tulisi tähdätä sen varmistamiseen, että kaikki henkilöt, jotka vastaavat tosiasiallisesta toiminnasta tai keskeisistä toiminnoista täyttävät aina sopivuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset.

Tässä pykälässä tarkoitettut toimintaperiaatteet koskevat vain hallintojärjestelmään kuuluvia osa-alueita. Sen lisäksi vakuutusyhtiöllä tulee olla käytössään muitakin lain ja hyvän vakuutustavan mukaisia toimintaperiaatteita, joita yhtiö käyttää asioidessaan vakuutusnottajien, vakuutettujen ja korvauksen saajien kanssa ja joiden noudattamista Finanssivalvonta valvoo.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vielä tarkennuksena, että toimintaperiaatteissa tulisi määritellä vastuut, tavoitteet, prosessit ja sovellettavat raportointimenettelyt. Solvenssi II -direktiivissä on kuvailtu tämän käsittävän toimintojen vastuiden, valtuuksien, päätöksentekoprosessien ja raportointia koskevien menettelyjen määrittämisen. Näiden toimivuutta tulee seurata ja analysoida.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yhtiöille kohdistettavasta vaatimuksesta arvioida hallintojärjestelmää ja kirjallisia toimintaperiaatteita säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa ja pitää ne siten ajantasaisina. Hallitus vastaa viimekädessä näistä arvioinneista. Arvioinnin voi tehdä esimerkiksi yhtiön sisäinen tarkastus tai yhtiöstä riippumaton ulkopuolinen arvioija. Sisäinen tarkastus ei voi kuitenkaan arvioida samalla omaa toimintaansa, vaan myös sisäisen tarkastuksen osalta käytännössä hallintojärjestelmästä vastaa hallitus. Toimintaperiaatteiden ajantasaisuudella tarkoitetaan sitä, että niiden on oltava yhtiön liiketoiminnan ja toimintaympäristön mukaisia.

Pykälän 4 momentin mukaan vakuutusyhtiön olisi tarvittavin toimenpitein varmistettava toimintansa jatkuvuus ja toimintavarmuus. Tätä varten ehdotetaan säädettäväksi yhtiön hallituksen velvollisuudesta laatia jatkuvuussuunnitelma. Jatkuvuussuunnitelmalla pyritään varautumaan ennakolta yhtiötä koskeviin mahdollisiin ongelmatilanteisiin, kuten tietojärjestelmäkatkoihin. Suunnitelmalla yhtiö pyrkii varautumaan sen kannalta keskei-

simpiin uhkiin siten, että se pystyy jatkamaan liiketoimintaansa mahdollisimman pienin menetyksin ja palauttamaan toimintansa normaaliksi, vaikka sen toiminta jostain syystä häiriintyisikin. Suunnitelma liittyy suuressa määrin yhtiön riskienhallintaan ja sen suunnitteluun. Finanssivalvonnalle ehdotetaan 21 §:ssä määräyksenantovaltuutta jatkuvuussuunnitelman tarkemmasta sisällöstä.

Jatkuvuussuunnitelma ei ole sama asia kuin varautumissuunnitelma tämän lain 31 luvun 13 §:ssä viitattuihin valmiuslaissa (1552/2011) määriteltyihin poikkeusoloihin. Varautumissuunnitelma on kuitenkin osa niitä tarvittavia toimenpiteitä, millä yhtiö varmistaa toimintansa jatkuvuuden ja siten se on käytännössä usein myös osa jatkuvuussuunnitelmaa.

Pykälän 5 momentissa säädettäisiin vakuutusomistusyhteisön hallintojärjestelmästä. Vakuutusomistusyhteisöllä tulisi olla voimassa olevaa lakia vastaavalla tavalla ja suhteellisuusperiaatteen mukaisesti sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä. Olennaista tältä osin on, että vakuutusomistusyhteisön eli emoyrityksen sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty siten, että sen avulla voidaan valvoa ja seurata koko ryhmittymän toimintaa ja riskejä. Finanssivalvonta antaisi 21 §:n nojalla tarkemmat määräykset tästä säännöksestä. Vakuutusomistusyhteisöön ei siten sovellettaisi hallintojärjestelmää koskevia 9—20 §:n säännöksiä.

9 §. Erityistä kelpoisuutta vaativat toiminnot. Lakiin ehdotetaan lisättäväksi yhtiön keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden osalta erityiset kelpoisuusvaatimukset. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin. Voimassa olevassa laissa ei ole ollut vastaavia säännöksiä. Pykälän voimassa oleva sääntely riskienhallinnasta ja sisäisestä valvonnasta ehdotetaan siirrettäväksi 10 ja 14 §:ään.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että hallituksen olisi määriteltävä keskeiset toiminnot. Vastaavalla lailla kuin mitä hallituksen jäsenten osalta on luvun 4 §:n 3 momentissa säädetty keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden olisi täytettävä kelpoisuutta koskevat vaatimukset (fit and proper).

Tämä olisi uusi vaatimus verrattuna voimassa olevan lain kelpoisuusvaatimuksiin, jotka koskevat vain yhtiön hallituksen jäseniä ja toimitusjohtajaa. Pykälässä ei täsmennettäisi, mitä hyvämaineisuudella tarkoitetaan. Solvenssi II -direktiivi ei sisällä tarkempia säännöksiä asiasta mutta komission asetuksella tullaan antamaan sääntelyä asiaan liittyen, jonka vuoksi lakia ei täsmennettäisi näiltä osin. Vakiintuneen tulkinnan ja Finanssivalvonnan ohjeistuksen perusteella hyvämaineisuudessa on kyse siitä, ettei henkilö ole syyllistynyt moitittavaan menettelyyn, kuten rikokseen.

Ehdotuksen mukaan hallitus itse arvioisi ne toiminnot, joista vastaavien henkilöiden osalta tulisi edellyttää sopivuutta ja luotettavuutta koskevien vaatimusten täyttämistä. Toiminnon keskeisyyttä tai merkittävyyttä voidaan arvioida sitä kautta, onko tehtävä sillä tavalla kriittinen, että häiriö sen suorittamisessa voisi haitata vakuutusyhtiötä sitä koskevien lakien tai niiden nojalla annettujen säännösten ja määräysten noudattamista taikka sen saaman toimiluvan ehtojen noudattamista, taloudellista asemaa tai liiketoiminnan jatkuvuutta. Lähtökohtaisesti tarkoituksena on, että ainakin kaikki hallintojärjestelmään kuuluvien toimintojen vastuulliset henkilöt kuuluisivat 1 momentissa tarkoitettun sääntelyn piiriin.

Uusi sääntely edellyttäisi myös vastuulliselta vakuutusmatemaatikolta erityisten kelpoisuusvaatimusten täyttämistä. Käytännössä ehdotettu sääntely ei vaikuttane merkittävästi yhtiöiden toimintaan, sillä vakuutusyhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan etujen mukaisesti on aina valita keskeisiin tehtäviin sopivia ja luotettavia henkilöitä. Pykälän 2 momentissa todettaisiin, että myös luvun 4 §:n 1 momenttia hallituksen jäsenen oikeustoimikelpoisuudesta sovellettaisiin keskeisistä toiminnoista vastaaviin henkilöihin.

Ehdotettavasta uudesta 16 §:stä seuraa, että vakuutusyhtiön on riittävällä tavalla varmistettava, että myös ulkoistetuista toiminnoista vastaavat henkilöt täyttävät kelpoisuusvaatimukset.

Ehdotetulla säännöksellä ei ole tarkoitus muuttaa tai laajentaa johdon käsitettä. Vakuutusyhtiölain mukainen johto käsittää edelleen toimitusjohtajan lisäksi vain hallituksen

ja mahdollisen hallintoneuvoston jäsenet. On keskeistä, että vakuutusyhtiön johdon vastuita ja velvollisuuksia ei sekoiteta alemman johtoportaan tehtäviin tai vastuisiin. Vakuutusyhtiön johdolla on edelleen lopullinen vastuu siitä, että yhtiössä noudatetaan lakeja, asetuksia ja hallinnollisia määräyksiä. Myös vakuutusyhtiölain johdon vahingonkorvausvastuuta koskevat säännökset koskevat jatkossakin vain vakuutusyhtiön toimitusjohtajaa ja hallituksen sekä hallintoneuvoston jäseniä.

10 §. Riskienhallinta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön riskienhallinnasta. Ehdotuksella korvataan voimassa olevan lain 6 luvun 9 §:n säännös riskienhallinnasta. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin. Pykälän voimassa oleva sääntely vakuutusvalvontaviraston määräyksenantovaltuuksista siirrettäisiin luvun uudeksi 21 §:ksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin riskienhallinnan peruslähtökohdista. Riskienhallinta on sisällytettävä tiiviisti osaksi vakuutusyhtiön organisaatorakennetta ja päätöksentekoprosesseja. Yhtiön organisaatorakenteen tulee olla sellainen, että se tukee tehokkaasti riskienhallinnan järjestämistä. Riskienhallinnalla tarkoitetaan strategioita, prosesseja ja raportointimenettelyjä, joilla tunnistetaan, mitataan, seurataan ja hallitaan yhtiön kohdistuvia erilaisia riskejä. Riskienhallintajärjestelmässä on otettava huomioon kaikki merkittävät yhtiön toimintaan vaikuttavat sisäiset ja ulkoiset riskit. Tällaisia ovat vakavaraisuuslaskennassa huomioitavat riskit ja myös sellaiset riskit, joita ei erikseen huomioida vakavaraisuuslaskennassa. Tällaisia riskejä voivat olla esimerkiksi strategiset riskit ja maineriski. Riskienhallinnassa on olennaista tarkastella yksittäisiä riskejä ja yksittäisten riskien yhteisvaikutuksia yhtiön toiminnassa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin velvollisuudesta laatia riskienhallintastrategia, jonka tulisi olla linjassa yhtiön yleisen liiketoimintastrategian kanssa. Vakuutusyhtiöiltä on Finanssivalvonnan määräysten perusteella edellytetty jo nyt riskienhallintasuunnitelmaa, mitä strategia vastaisi. Solvenssi II -direktiivi ei edellytä strategian laatimista

mutta siitä säädettäneen komission asetuksella.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin niistä osa-alueista, jotka yhtiön johtamisessa on ainakin otettava huomioon osana riskienhallintaa. Myös muita osa-alueita on tarpeen mukaan otettava riskienhallinnan piiriin. Riskienhallintajärjestelmän olisi katettava vakuutusten myöntäminen ja näistä johtuvien vastuiden merkitseminen vastuuelkaan sekä varojen ja vastuiden hallinta. Lisäksi riskienhallintajärjestelmä kattaisi sijoitukset. Riskienhallintajärjestelmän piiriin kuuluisi myös maksuvalmius (likviditeettiriski) ja keskittymäriskin sekä operatiivisten riskien hallinta. Keskittymäriskillä tarkoitetaan sellaisia riskejä, joihin liittyvät tappiot voivat olla niin suuria, että ne vaarantavat yhtiön vakavaraisuuden tai taloudellisen tilan, eli lähinnä sijoitusriskejä. Operatiiviset riskit (sisältäen muun muassa maineriskin ja oikeudellisen riskin/compliance-riskin) liittyvät yhtiön sisäisiin prosesseihin, henkilöstöön, eri tietojärjestelmiin ja näistä johtuviin virheisiin ja/tai puutteisiin sekä yhtiötä koskettaviin ulkoisiin tapahtumiin, kuten sähkökatkot. Riskienhallintajärjestelmä kattaisi myös jälleenvakuutuksen järjestämisen sekä muut tavat ja keinot, joilla yhtiö pyrkii siirtämään riskejään toiselle osapuolelle.

Ehdotettavasta uudesta 16 §:stä seuraa, että vakuutusyhtiön on riittävällä tavalla otettava riskienhallinnassaan huomioon myös ulkoistetut toiminnot.

11 §. Riskienhallintatoiminto. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi riskienhallintatoiminnosta, joka on oleellinen yhtiön riskienhallinnan toimeenpanossa. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin. Pykälän voimassa oleva sääntely poikkeusluvista siirrettäisiin luvun uudeksi 22 §:ksi.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin riskienhallintatoiminnosta, jollainen vakuutusyhtiöllä tulee olla. Riskienhallintatoiminnon on oltava riippumaton riskiä ottavista toiminnoista. Käytännössä tämä tarkoittaa sitä, että riskienhallintatoiminto voi olla organisatorisesti jonkin muun toiminnon yhteydessä, mutta toiminnallisesti sen on oltava aina riippumaton riskiä ottavasta toiminnosta. Kuten kaikkien hallintojärjestelmään kuuluvien toimintojen osalta, myös riskienhallintatoi-

minnon osalta yhtiöt voivat vapaasti päättää, miten toiminto käytännön tasolla organisoidaan. Pienissä tai riskiprofililtaan yksinkertaisemmissa yhtiöissä riskienhallintatoiminnon tehtävät voidaan esimerkiksi yhdistää muihin toimintoihin tai ulkoistaa. Toimintoa ei kuitenkaan voida yhdistää jäljempänä 15 §:ssä tarkoitettuun sisäiseen tarkastukseen, koska sisäinen tarkastus arvioi riskienhallintatoiminnon asianmukaisuutta. Ulkoistamisesta huolimatta vakuutusyhtiön vastuu riskienhallintatoiminnan järjestämisestä lainmukaisesti säilyy 16 §:n mukaisesti yhtiöllä.

Riskienhallintatoiminnon on oltava rakenteeltaan sellainen, että se helpottaa riskienhallinnan täytäntöönpanoa. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin riskienhallintatoiminnon tehtävistä komission asetusluonnoksen mukaisesti. Tehtävät olisivat lain tasolla uusia mutta käytännössä eivät.

Riskienhallintatoiminnon tehtävänä olisi ensinnäkin avustaa hallitusta ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi. Erityisen tiiviistä yhteistyön on käytännössä oltava aktuaaritoiminnon kanssa. Toiseksi toiminnon tulisi seurata riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiön yleistä riskiprofiilia kokonaisuutena. Toiminnon tehtävänä on seurata, että kaikki mahdolliset riskit tulevat organisaatiossa asianmukaisesti ja annetun ohjeistuksen mukaisesti tunnistetuiksi, arvioituiksi, seuratuiksi ja hallituiksi. Kolmanneksi riskienhallintatoiminnon olisi raportoitava riskeille altistumisesta ja neuvotava hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa, kuten yhtiön liiketoimintastrategian valmistelussa, keskeisissä hankkeissa ja sijoituksissa. Tarvittaessa toiminto myös ylläpitää, kehittää ja valmistelee riskienhallinnan periaatteita hallituksen vahvistettaviksi sekä laatii menetelmiä käytettäväksi riskien arvioimisessa ja mittaamisessa. Lisäksi toiminnon tulisi tunnistaa ja arvioida uusia kehittyviä riskejä.

12 §. Riski- ja vakavaraisuusarvio. Uudessa 12 §:ssä ehdotetaan säädettäväksi riski- ja vakavaraisuusarviosta.

Riski- ja vakavaraisuusarvio on keskeinen osa Solvenssi II -direktiivin mukaista riskienhallintaa. Siinä yhdistyvät toisaalta sääntelyn asettamat määrälliset vaatimukset yhtiön vakavaraisuudelle yhtiön omaan näke-

mykseen sen toimintaan sisältyvistä riskeistä, ja toisaalta laadulliset riskienhallinnan vaatimukset yhtiön omaan riskienhallinnan toimivuuden arviointiin. Tavoitteena on vähintään yhtiön liiketoiminnan suunnittelun ajankänteellä varmistaa, että strategia, toiminnan suunnittelu ja päätöksenteko ottavat riittäväällä tavalla huomioon vakavaraisuuden ja riskienhallinnan vaatimukset. Riski- ja vakavaraisuusarvio on myös merkittävä kommunikaation väline, jolla yhtiön johto ja toiminnan eri tasot saavuttavat yhteisen näkemyksen yhtiön riskiprofiilista ja vakavaraisuudesta sekä näiden välisestä yhteydestä.

Koska Solvenssi II -sääntelyyn liittyviä määrällisiä vaatimuksia vastuuvielan ja vakavaraisuuden laskentaan ei tässä esityksessä ole esitetty tuotavaksi osaksi sääntelyä, riski- ja vakavaraisuusarvio ehdotetaan sidottavaksi vakuutusyhtiölain 12 luvun mukaiseen vakavaraisuusaseman ennakoivan valvonnan mukaiseen laskentaan. Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa on jo tältä osin ohjeistettu henkivakuutusyhtiöitä tekemään vastaavantyyppinen arvio.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi yhtiön velvollisuudesta laatia osana riskienhallintaa riski- ja vakavaraisuusarvio (Own Risk and Solvency Assessment, ”ORSA”). Ehdotuksen mukaan kaikkien vakuutusyhtiöiden liiketoimintastrategiaan olisi erottamattomana osana kuuluttava yhtiön yleisten vakavaraisuustarpeiden säännöllinen arviointi huomioon ottaen sen erityinen riskiprofiili. Arvion on oltava pysyvä osa liiketoimintastrategiaa, ja se on aina otettava huomioon yhtiön strategisissa päätöksissä. Arvion keskeisenä tavoitteena on, että sen avulla varmistetaan vakavaraisuussäännösten jatkuva noudattaminen ottaen huomioon vakuutusyhtiön riskiprofiili ja pääoman riittävyys lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Arvion taustalla ovat vakuutusyhtiön käytämät riskienhallinnan menetelmät, joilla se asianmukaisesti tunnistaa ja arvioi lyhyellä ja pitkällä aikavälillä kohtaamansa riskit. Vakuutusyhtiö päättää itse, miten se toteuttaa arvion ottaen huomioon liiketoimintansa laadun ja laajuuden. Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti arvion on oltava oikeassa suhteessa yhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien laatuun ja laajuuteen nähden.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin myös niistä osa-alueista, jotka on aina otettava huomioon riski- ja vakavaraisuusarviossa. Momentin 1 kohdan mukaan riski- ja vakavaraisuusarvioinnin tulisi sisältää yhtiön oman kokonaisvakavaraisuuden tarpeen. Kokonaisvakavaraisuustarve tarkoittaa muutakin kuin vain vakavaraisuuden tai sen laskentaan liittyviä tekijöitä. Arvion tulisi kuvastaa, miten yhtiö hallinnoi kohtaamiaan riskejä joko riittäväillä varoilla tai riskien vähennystekniikoilla. Arvioinnissa tulisi huomioida ainakin yhtiön riskiprofiilin erityispiirteet, riskinkantohalukkuus ja -rajat sekä yhtiön liiketoimintastrategia.

Momentin 2 kohdan mukaan arvio sisältäisi vastuuvelan laskennan arvioinnin, joka sisältää myös ne riskit, jotka tähän laskentaan voivat liittyä. Yhtiö toteuttaisi arvion arviomalla voimassa olevien vastuuvelkaa koskevien säännösten jatkuvaa noudattamista. Tällä tarkoitetaan vakuutusyhtiölain 9 luvun mukaista vastuuvelkaa, jota koskevia säännöksiä yhtiöt noudattavat tällä hetkellä. Henkivakuutusyhtiöiden tulisi lisäksi linkittää arvio ennakoivan laskennan mukaiseen vastuuvelkaan eli 12 luvun 1 pykälän mukaiseen markkinaehtoiseen vastuuvelkaan. Momentin 3 kohdan mukaan arvioon tulisi sisällyttää 12 luvun mukaisten pääomavaatimusten jatkuva noudattaminen. Vakuutusyhtiö arvioisi ennakoivan laskennan mukaista laajennetun toimintapääoman tai oikaistun vakavaraisuuspääoman riittävyttä eli pääomavaatimuksia, joita se joutuu muutenkin noudattamaan.

Solvenssi II -sääntelyn eri tasojen valmistuksessa yhtiöt voivat vapaaehtoisesti siirtyä riski- ja vakavaraisuusarvion tekemisessä kohti Solvenssi II -direktiivin määrällisten vaatimusten täyttämisen arviointia.

Pykälän 2 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutusyhtiön on tehtävä riski- ja vakavaraisuusarvio säännöllisesti eli käytännössä vähintään vuosittain. Lisäksi arviota tulisi päivittää aina, jos yhtiön riskiprofiiliin on tullut merkittävä muutos. Tällä varmistetaan, että yhtiön hallitus pystyy jatkuvasti arvioimaan yhtiön liiketoimintaa lyhyellä ja pitkällä aikavälillä.

Pykälän 3 momentin mukaan vakuutusyhtiön riski- ja vakavaraisuusarvio voitaisiin tehdä osana vakuutusryhmittymän tekemää ris-

ki- ja vakavaraisuusarviota, jos Finanssivalvonnan antaa tähän suostumuksensa. Säännöksen tarkoituksena olisi mahdollistaa se, ettei vakuutusyhtiön olisi välttämättä tarvetta tehdä erikseen omaa riski- ja vakavaraisuusarviotaan, jos sen emoyritys joko omasta aloitteestaan tai sitten esimerkiksi EIOPAn välivaiheen ohjeistuksen myötä toisessa ETA-valtiossa tekee arvion ryhmittymätasolla. Tämä arvio sisältää tällöin arvion myös vakuutusyhtiön osalta. Säännös ei siten velvoita tekemään arviota ryhmittymätasolla mutta jos tällainen tehdään, sitä voitaisiin hyödyntää vakuutusyhtiönkin tasolla.

Pykälän 4 momentin mukaan yhtiön tulisi ilmoittaa Finanssivalvonnalle tehdyn arvioinnin tai sen päivittämiseen liittyvistä tuloksista.

13 §. Asiakkaiden tunteminen. Vakuutusyhtiötä koskee laki rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä (503/2008), jäljempänä *rahanpesulaki*. Vakuutusyhtiölakiin toisin kuin esimerkiksi luottolaitostoiminnasta annettuun lakiin (121/2007) tai sijoituspalvelulakiin (747/2012) ei ole sisällytetty erillistä asiakkaiden tuntemista koskevaa säännöstä vaan asiaa on säännelty Finanssivalvonnan määräyksillä ja ohjeilla.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi vakuutusyhtiön velvollisuudesta tuntea asiakkaansa. Tarkoitus ei ole säätää rahanpesulain säännöksiä tiukemmista velvoitteista. Koska rahanpesulain perusteella tiettyihin vakuutustuotteisiin on mahdollista soveltaa yksinkertaistettua asiakkaan tunnistamisvelvollisuutta, laissa ei, poiketen muun finanssisektorin sääntelystä, säädettäisi erikseen asiakkaan tunnistamisesta vaan tätä koskeva sääntely seuraisi suoraan rahanpesulaista.

Jotta vakuutusyhtiö voisi arvioida asiakkaista aiheutuvia riskejä, niillä on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät. Riskienhallintajärjestelmästä ehdotetaan säädettäväksi 2 momentissa. Tämä velvollisuus ei ole riippuvainen siitä, onko vakuutukseen sovellettavissa kevennetty tunnistamisen menettely vai ei. Pykälän 3 momentissa olisi selkeyden vuoksi viittaus rahanpesulakiin ja sen soveltamiseen. Lisäksi Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksista asiaan liittyen säädettäisiin 21 §:ssä.

14 §. Sisäinen valvonta. Voimassa olevassa laissa yhtiöiltä edellytetään riittävää sisäistä valvontaa. Tarkemmat määräykset sisäisestä valvonnasta on annettu Finanssivalvonnan määräyksissä. Voimassa olevan lain tarkoituksena on, että sisäisellä valvonnalla yhtiön johto pyrkii varmistamaan yhtiön tehokkaan, taloudellisen ja luotettavan toiminnan. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sisäisestä valvonnasta. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin ja komission asetusluonnokseen. Ehdotuksella korvataan voimassa olevan 6 luvun 9 §:n säännökset sisäisestä valvonnasta.

Pykälän 1 momentin mukaan yhtiöllä tulee olla sisäinen valvonta, joka kattaa yhtiön kirjanpidon, hallinnon, varainhoidon käsittäen muun muassa yhtiön käyttöomaisuuden, kassavarat ja sijoitustoiminnan sekä muut keskeiset toiminnot. Muilla keskeisillä toiminoilla tarkoitetaan esimerkiksi yhtiön korvaustoimintaa, sisäistä raportointia ja esimiesvalvontaa.

Sisäinen valvonta koostuu kaikista niistä organisaatoratkaisuista ja menettelyistä, joilla pyritään varmistamaan toiminnan tehokkuus ja tuloksellisuus, tavoitteiden saavuttaminen, raportoinnin luotettavuus sekä lakien, määräysten ja toimintaperiaatteiden noudattaminen. Momentin mukaan sisäiseen valvontaan kuuluu myös se, että yhtiö varmistaa asianmukaisen raportoinnin kaikilla organisaatiotasolla. Asianmukainen raportointijärjestelmä edellyttää, että luodaan selkeä, luotettava, tarpeellinen ja oikea-aikainen ja tulevaisuuden huomioiva raportointi. Muun muassa tätä tarkoitusta varten raportointisuhteet yhtiön eri organisaatiotasolla on määriteltävä selkeästi. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että sisäinen valvonta on järjestetty läpi yhtiön eri organisaatiotasojen. Lisäksi yhtiöiden on luotava sisäiselle valvonnalle kirjalliset toimintaperiaatteet, joista säädetään erikseen 8 §:ssä. Yhtiö vastaa siitä, että sisäinen valvonta on mitoitettu oikein yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden. Kokonaisvastuu sisäisen valvonnan järjestämisestä on yhtiön hallituksella.

Yhtiön on myös varmistettava, että henkilökunta on tarpeellisessa laajuudessa tietoinen sisäisen valvonnan menettelytavoista ja tarkoituksesta. Yhtiössä noudatettavien ra-

portointi- ja muiden menettelytapojen tarkoituksena on osaltaan myös varmistaa se, että sisäisen valvonnan toimivuutta voidaan seurata sisäisen tarkastuksen toiminnossa.

Koska vastuu ulkoistetuista toiminnoista säilyy 16 §:n mukaisesti toimintojen ulkoistajalla, sisäinen valvonta koskee myös soveltuvin osin niitä toimintoja ja tehtäviä, jotka yhtiö on ulkoistanut.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin, että sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto (*compliance-toiminto*). Suhteellisuusperiaatteen mukaisesti compliance-toiminto on järjestettävä yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävällä tavalla. Pienissä tai riskiprofiililtaan yksinkertaisemmissa yhtiöissä compliance-toiminnon tehtävät voidaan esimerkiksi yhdistää muihin toimintoihin tai tehtävä voidaan ulkoistaa. Toimintoa ei voida kuitenkaan yhdistää jäljempänä 15 §:ssä tarkoitettuun sisäisen tarkastuksen toimintoon, koska sisäinen tarkastus arvioi sisäisen valvonnan riittävyttä ja asianmukaisuutta.

Compliance-toiminnon tarkoituksena on yhtiön hallituksen ja toimitusjohtajan neuvonta tämän lain ja sitä alemman asteisten säännösten ja määräysten noudattamisessa. Lisäksi siihen kuuluu arviointi lainsäädännössä tapahtuvien muutosten mahdollisista vaikutuksista vakuutusyhtiön toimintaan sekä säännösten laiminlyöntiin liittyvän riskin tunnistaminen ja arviointi. Compliance-toiminto seuraa myös vakuutusalan itsesäätelyn ja yhtiön sisäisten ohjeiden noudattamista. Samoin sen on arvioitava yhtiössä säännösten noudattamisessa mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä.

15 §. Sisäinen tarkastus. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi sisäisestä tarkastuksesta. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin ja komission asetusluonnokseen. Voimassa olevassa laissa ei ole säännöstä sisäisestä tarkastuksesta, vaan Finanssivalvonta on antanut määräys- ja ohjekokoelmassaan tästä ohjeita. Ohjeissa todetaan, että mikäli valvottavan toiminnan laatu ja laajuus edellyttävät sisäisen tarkastuksen toiminnon järjestämistä, tulee sen organisaatioasema olla sellainen, että se varmistaa riippumattoman ja objektiivisen

tarkastuksen. Jatkossa jokaisella yhtiöllä olisi oltava sisäisen tarkastuksen toiminto.

Pykälän 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi, että vakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen tarkastus, jonka tehtävänä on seurata ja arvioida yhtiön sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyyttä ja tehokkuutta. Sisäinen tarkastus ei kuitenkaan vastaa organisaation päivittäiseen toimintaan sisältyvästä sisäisestä valvonnasta. Sisäisestä tarkastuksesta tulee olla edellä 8 §:ssä säädetyt kirjalliset toimintaperiaatteet.

Yhtiö vastaa siitä, että sisäinen tarkastus on yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden oikein mitoitettu. Tarvittaessa tehtävä voidaan ulkoistaa.

Sisäisen tarkastuksen riippumattomuusvaatimuksesta ehdotetaan säädettäväksi erikseen pykälän 2 momentissa. Sisäinen tarkastus on oltava riippumaton yhtiön operatiivisesta toiminnasta ja tarkastettavista toiminnoista. Tämä tarkoittaa muun muassa sitä, etteivät sisäistä tarkastusta hoitavat henkilöt voi hoitaa muiden toimintojen tehtäviä. Sisäisen tarkastuksen asema organisaatiossa ja sen suhde muihin valvontatoimintoihin on oltava selkeä. Sillä tulee olla myös asianmukainen toimivalta sille annettujen tehtävien suorittamiseen.

Pykälän 3 momentissa ehdotetaan säädettäväksi sisäisen tarkastuksen velvollisuudesta raportoida hallitukselle ja toimitusjohtajalle sisäisen tarkastuksen tuloksista vähintään kerran vuodessa. Edelleen sisäisen tarkastuksen tehtävänä on antaa johdolle toimenpidesuosituksia niistä toimista, joihin johdon olisi ryhdyttävä sisäisen tarkastuksen tulosten ja suositusten johdosta. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on käytännössä myös varmistaa, että sisäisen tarkastuksen suosittelemiin toimenpiteisiin ryhdytään. Mikäli yhtiön johto päättäisi olla ryhtymättä toimiin, joita sisäinen tarkastus on suosittanut, on sisäisen tarkastuksen tuotava tämä esille raportissaan.

16 §. Ulkoistaminen. Voimassa oleva lainsäädäntö sallii vakuutusyhtiön ulkoistaa toimintojaan, eli ostaa yhtiön ulkopuoliselta palveluntarjoajalta sellaisia toimintoja, jotka kuuluvat vakuutusyhtiön tehtäviin. Vastuu ulkoistettavista toiminnoista säilyy kuitenkin yhtiöllä, jos yrityksen toiminnassa esiintyy puutteita. Kansallinen lainsäädäntö ei tällä

hetkellä sisällä säännöksiä vakuutusyhtiön toimintojen ulkoistamisen ehdoista, rajoituksista eikä sisällöstä.

Ehdotettava uusi säännös vastaisi pääosin sitä, mitä Solvenssi II -direktiivissä säädetään ulkoistamista koskevista yleisistä edellytyksistä. Ulkoistamisella tarkoitetaan myös vakuutusten merkitsemisen tai vahinkoselvittelyn taikka korvausratkaisujen tekemisen ulkoistamista vakuutusedustajalle. Vakuutusedustukseen tyypillisesti kuuluvien töiden osalta ei olisi kuitenkaan kyse tässä pykälässä tarkoitettua ulkoistamisesta. Vakuutusedustuksesta annetun lain (570/2005) 1 §:n 1 momentissa on määritelty vakuutusedustus.

Pykälän 1 momentin mukaan toimintojaan ulkoistanut vakuutusyhtiö on ulkoistamisesta huolimatta aina vastuussa lakien ja lakia alemman asteisten säännösten mukaisista velvoitteista. Tämä velvollisuus ohjaa yhtiötä myös järjestämään ulkoistamisen siten, että se pystyy seuraamaan käyttämänsä palveluntarjoajan toimintaa suhteessa yhtiöön ja takaamaan riittävän tiedonsaannin. Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ssä on valvojalle annettu oikeus saada valvonnan kannalta tarpeelliset tiedot tarkistettavakseen myös ulkoistettua tehtävää tai toimintoa hoitavalta yritykseltä. Vakuutusyhtiön on esimerkiksi huolehdittava siitä, että palveluntarjoajalla on riittävät riskienhallintaa koskevat järjestelmät, jotta vakuutusyhtiö pystyy täyttämään omaa hallintojärjestelmäänsä koskevat vaatimukset eivätkä operatiiviset riskit toisaalta kasvaisi kohtuuttomasti tai vakuutetut edut vaarantuisi 2 momentin vastaisella tavalla. Palveluntarjoajalta voi olla tarpeen edellyttää riittävää jatkuvuussuunnitelmaa liiketoimintaa uhkaavien keskeytysten ja toimintahäiriöiden varalta. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin rajoituksista ja ehdoista keskeisten toimintojen ja tehtävien ulkoistamisesta. Ehdotettu säännös ei sisällä keskeisten toimintojen ja tehtävien määritelmää, vaan hallituksen on 9 §:n nojalla määriteltävä keskeiset toiminnot. Keskeisiä toimintoja ovat kuitenkin aina hallintojärjestelmän eri toiminnot.

Ehdotuksen mukaan keskeisiä toimintoja ja tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa yhtiön hallintojärjestelmän laadun olennaiseen heikkenemiseen, operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen, valvontaviran-

omaisen valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen tai vakuutuksenottajille, vakuuteuille tai korvauksensaajille tarjottavan palvelun heikkenemiseen. Jos Finanssivalvonta valvontatoimintansa yhteydessä toteaa, että ulkoistaminen johtaa momentissa mainittuihin seuraamuksiin, se voi toimivaltuuksiensa nojalla joko kieltää ulkoistamisen tai asettaa sille ehtoja ja rajoituksia.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin vakuutusyhtiön velvollisuudesta ilmoittaa Finanssivalvonnalle etukäteen aikomuksestaan ulkoistaa toimintojaan. Ilmoitusvelvollisuus koskisi yhtiön keskeisten toimintojen ja tehtävien ulkoistamista. Sääntely on tarpeen sen vuoksi, että Finanssivalvonta voi jo etukäteen arvioida ulkoistamisen vaikutuksia yhtiön toimintaan ja yhtiön velvollisuuteen suoriutua sille kuuluvista tehtävistä. Ilmoitusvelvollisuus koskisi myös myöhemmin tehtäviä olennaisia muutoksia, joka liittyvät ulkoistamiseen. Olennaisia muutoksia olisivat esimerkiksi ulkoistamista koskevan sopimuksen sisällön muuttuminen merkittävilta osin tai palveluntarjoajan vaihtuminen.

Pykälän 4 momentissa ehdotettaisiin säädettäväksi selvyuden vuoksi, että keskeistä toimintoa tai tehtävää koskevasta ulkoistamisesta on tehtävä vakuutusyhtiön ja ulkoistettua toimintaa hoitavan yrityksen välillä kirjallinen sopimus. Käytännössä keskeisten toimintojen tai tehtävien ulkoistamisesta on vakuutusyhtiöissä tehty aina kirjallinen sopimus.

17 §. Palkitsemisjärjestelmä. Voimassa olevassa vakuutusyhtiölaissa ei ole säännöksiä vakuutusyhtiön palkitsemisjärjestelmistä eikä palkitsemista ole muutenkaan säännelty esimerkiksi Finanssivalvonnan määräys- ja ohjekokoelmassa. Solvenssi II -direktiivissä ei ole säännöksiä palkitsemisesta mutta komission asetusluonnokseen sisältyvät palkka- ja palkkiopolitiikkaa koskien palkitsemisjärjestelmän yleiset periaatteet. Lisäksi asetusluonnoksessa on säännöksiä niiden henkilöiden, joiden toiminnalla voi olla olennaisia vaikutuksia yhtiön riskiprofiiliin palkitsemisjärjestelmän sisällöstä.

Tämän luvun 8 §:n mukaan vakuutusyhtiön olisi laadittava palkitsemista koskevat periaatteet. Näiden periaatteiden laadinnassa tulisi ottaa huomioon tässä pykälässä säädetyt

palkitsemisjärjestelmää koskevat yleiset vaatimukset. Säännöksen tavoitteena on ehkäistä sellaisia palkitsemisjärjestelmiä, jotka kannustaisivat vakuutusyhtiön johtoa ja henkilöstöä liialliseen riskinottoon vakuutusyhtiön toiminnassa. Palkitsemisjärjestelmään katsottaisiin kuuluvan myös tulokseen perustuvat sopimusperusteiset lisäeläkkeet.

Pykälän 1 momentin mukaan palkitsemisjärjestelmän olisi oltava vakuutusyhtiön liiketoiminta- ja riskienhallintastrategian ja tavoitteiden mukainen. Palkitsemisjärjestelmän tulisi vastata yhtiön pitkän aikavälin etua, jolloin järjestelmän tulisi olla myös sopusoinnussa yhtiön pidemmän aikavälin tuloksen kanssa. Pykälän 2 momentin mukaan palkitsemisjärjestelmän tulisi tukea tehokasta riskienhallintaa, eikä se saisi kannustaa sellaiseen riskinottoon, joka ylittää yhtiön riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestäväen riskitason. Palkitsemista on siten hallinnoitava ja valvottava tehokkaasti.

Palkitsemisjärjestelmällä olisi 3 momentin mukaisesti pyrittävä välttämään eturistiriitoja. Erityisesti sellaisia eturistiriitoja, jotka voisivat vaarantaa yhtiön liiketoiminnan hoitamisen ammattitaitoisesti sekä terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti, olisi vältettävä.

Tarvittaessa palkitsemisjärjestelmän asianmukaista toteutumista ja toteuttamista tukemaan voidaan perustaa riippumaton palkitsemisvaliokunta mutta lakiin ei otettaisi nimenomaista määräystä siitä, että tällainen valiokunta tulisi vakuutusyhtiöllä olla.

Palkitsemisjärjestelmää koskevalla säännöksellä ei ole tarkoitusta vaikuttaa voimassa oleviin työ- ja työehtosopimus oikeudellisiin eikä yhtiöoikeudellisiin periaatteisiin.

Aktuaaritoiminto ja vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi väliotikko ”aktuaaritoiminto ja vastuullinen vakuutusmatemaatikko”.

Aktuaaritoimintoa ja vastuullista vakuutusmatemaatikkoa koskevat säännökset ehdotetaan sisällytettäväksi lain 6 lukuun, joka sisältää muutkin yhtiön hallintojärjestelmää koskevat säännökset. Lain 31 lukuun jäisivät edelleenkin vakuutusmatemaatikon yleistä

kelpoisuutta, vakuutusmatemaatikon tutkintolautakuntaa ja vakuutusmatemaatikon kurinpidollisia seuraamuksia koskevat säännökset.

18 §. Aktuaaritoiminto. Pykälässä säädettäisiin aktuaaritoiminnosta ja sen tehtävistä. Ehdotus perustuu Solvenssi II -direktiiviin.

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin, että vakuutusyhtiössä on oltava aktuaaritoiminto. Aktuaaritoiminnolla tarkoitettaisiin toiminnallista kokonaisuutta, joka hoitaa 2 momentissa sille säädetty tehtävät. Ei olisi välttämätöntä, että aktuaaritoiminto olisi vakuutusyhtiön organisaatiossa yksi yhtenäinen yksikkö. Vakuutusyhtiöllä on mahdollisuus organisoida toimintansa parhaaksi katsomallaan tavalla ja myös teettää aktuaaritoiminnon tehtäviä ulkopuolisilla palveluntarjoajilla. Toiminnan organisoimisessa olisi kuitenkin luonnollisesti otettava huomioon esimerkiksi, mitä 8 §:ssä säädetään yleisistä hallintovaatimuksista ja 16 §:ssä ulkoistamisesta. Moni toiminnon tehtävä kuuluu jo vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtäviin, jolloin voi olla luonnollista, että vastuullinen vakuutusmatemaatikko hoitaa kaikki toiminnon tehtävät varsinkin ennen Solvenssi II -direktiivin kansallista soveltamista.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin aktuaaritoiminnon tehtävistä. Koska Solvenssi II -direktiivin mukaista vakavaraisuuslaskentaa ei vielä toteutettaisi, osaa direktiivissä säädettyistä toiminnon tehtävistä, kuten parhaiden estimaattien vertailua kokemusperäisiin tietoihin, ei vielä tässä vaiheessa otettaisi lakiin. Suurin osa tehtävistä liittyisi vastuuvelan laskentaan ja siitä raportointiin. Lisäksi aktuaaritoiminnon tulisi antaa yhtiön yleistä vakuutuspolitiikkaa ja jälleenvakuutusjärjestelyjä koskevia lausuntoja yhtiön hallitukselle. Vakuutuspolitiikalla tarkoitettaisiin muun muassa vakuutusten myöntämistä ja hinnoittelua.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin komission asetusluonnokseen perustuvasti, että aktuaaritoiminnon olisi lisäksi raportoitava hallitukselle vähintään kerran vuodessa toiminnon suorittamista tehtävistä ja niiden tuloksista ja mahdollisista puutteista sekä suosituksista puutteiden korjaamiseksi.

Pykälän 4 momentissa säädetään aktuaaritoimintoon kuuluvien henkilöiden pätevyys-

vaatimuksista. Aktuaaritoiminnossa olisi kokonaisuutena arvioiden oltava riittävät tiedot ja ammattipätevyys toiminnon tehtävien hoitamiseksi. Esimerkiksi vakuutusyhtiön toiminnan luonne ja sen harjoittamat vakuutuslajit vaikuttaisivat siihen, millainen osaaminen voitaisiin katsoa riittäväksi kyseisessä vakuutusyhtiössä.

Aktuaaritoiminto olisi annettava sellaisten henkilöiden hoidettavaksi, joilla on vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien luonteeseen, laajuuteen ja monimutkaisuuteen nähden riittävät tiedot vakuutus- ja finanssimatematiikasta. Heillä olisi oltava myös riittävä ammattipätevyys. Sitä voitaisiin henkilöiden kokemuksen lisäksi arvioida esimerkiksi soveltuvien ammatillisten ja muiden standardien avulla.

Vakuutusyhtiön liiketoimintaa liittyvien riskien laatu ja laajuus ratkaisevat sen, millaisia tietoja ja pätevyyttä tällaisilta henkilöiltä edellytettäisiin. Vastuullista vakuutusmatemaatikkoa lukuun ottamatta laissa ei tarkemmin säädettäisi siitä, mitkä tutkinnot tai millainen kokemus antavat kyseiselle henkilölle riittävän pätevyyden aktuaaritoiminnon tehtävien hoitamiseen.

19 §. Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Pykälä sisältää säännökset vakuutusyhtiön vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta. Vastuullista vakuutusmatemaatikkoa koskeva sääntely katsottaisiin edelleen tarpeelliseksi, jotta vakuutusyhtiön vakuutusmatemaattiset tehtävät tulevat hoidetuksi riittävän luotettavasti ja ammattitaitoisesti. Tämä nähdään erityisen tärkeäksi lakisäätösten vakuutuslajien ja pitkäkestoisten vastuiden, kuten eläkevastuiden, kohdalla.

Pykälän 1 momentin mukaan vastuullista vakuutusmatemaatikkoa koskisivat nykyisen lain mukaiset pätevyysvaatimukset, eli sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaisi hänen kelpoisuutensa. Pykälä vastaa tältä osin voimassa olevan lain 31 luvun 4 §:ää. Lisäksi täsmennettäisiin, että vastuullisena vakuutusmatemaatikkona voisi toimia henkilö, jonka kelpoisuus on 31 luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa 31 luvun 6 §:n mukaiseen ministeriön vahvistamaan kelpoisuuteen. Lisäksi vastuullisen vakuutusmatemaatikon olisi täytettävä myös tämän luvun 9 §:ssä säädetty erityiset kelpoisuusvaatimukset.

Pykälän 2 momentin mukaan vastuullisen vakuutusmatemaatikon nimittämisestä ja eroamisesta olisi ilmoitettava Finanssivalvonnalle. Eroamisen syyllä tai tavalla ei olisi merkitystä, vaan ilmoitettava olisi sekä vastuullisen vakuutusmatemaatikon omasta että vakuutusyhtiön aloitteesta tapahtuvat eroamiset. Säännös vastaa asiallisesti voimassa olevan lain 31 luvun 4 §:n 2 momenttia.

20 §. *Vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudet ja tiedonsaantioikeus.* Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävistä ja tiedonsaantioikeudesta. Pykälä vastaa sisällöltään pääosin 31 luvun 9 §:ää.

Pykälän 1 momentin mukaan vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävänä on huolehtia yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät vakuutusyhtiölain, työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain ja lakisääteisiä vakuutuksia koskevien lakien sekä edellä mainittujen lakien nojalla annettujen asetusten ja Finanssivalvonnan määräysten mukaiset vaatimukset.

Vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuus tarkoittaa asianmukaisuutta esimerkiksi pääomavaatimusten laskennassa sekä vastuuvelan määrittämisessä tilinpäätöksessä ja vakavaraisuuslaskennassa. Huolehtiminen vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistavan ja määrän lainmukaisuudesta tarkoittaa esimerkiksi sitä, että yhtiön laskuperusteet ovat lainmukaiset ja että lakisääteisten vakuutuslajien vakuutusmaksuja koskevaa sääntelyä noudatetaan. Momentti vastaa sisällöltään 31 luvun 9 §:n 1 momenttia.

Pykälän 2 momentin mukaan vastuullisen vakuutusmatemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuotovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista. Pykälän alkuosa vastaa 31 luvun 9 §:n 2 momenttia sillä poikkeuksella, että muotoilu ”sijoitustoiminnan järjestämistä varten” on muutettu muotoon ”sijoitustoimintaa varten”. Näiden selvitysten lisäksi vastuullisen vakuutusmatemaatikon olisi annettava hallitukselle selvitys yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta. Vaatimus ehdo-

tetaan lisättäväksi lakiin, koska vakuutusteknisten riskien hallinta on vakuutusmatemaatikon keskeisiä ydintehtäviä. Vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei kuitenkaan vastaa itse riskien hallinnasta, vaan riskien hallinnasta on yhtiöllä oltava 10 §:n mukainen itsenäinen riskienhallintajärjestelmä.

Näitä 2 momentin mukaisia selvityksiä tehtäessä on otettava huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus. Esimerkiksi selvitysten painospisteet voivat olla erilaiset vahinko-, henki- ja eläkevakuutusyhtiössä tai riskiprofiiltaan erilaisissa yhtiöissä. Vastaavasti esimerkiksi yksityishenkilöille suunnattaviin vakuutuksiin erikoistuneen vahinkovakuutusyhtiön toiminta on erilaista kuin teollisuutta tai kuljetuksia vakuuttavan vahinkovakuutusyhtiön, jolloin erityyppisten asioiden painottaminen selvityksessä on luonnollista.

Pykälän 3 momentti sisältää säännökset vastuullisen vakuutusmatemaatikon tiedonsaantioikeudesta. Momentin mukaan vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada vakuutusyhtiöltä käyttöönsä kaikki selvitykset ja tiedot, joita hän tarvitsee 1 ja 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan. Momentti vastaa sisällöltään 31 luvun 9 §:n 3 momenttia.

Pykälän 4 momentti sisältää säännöksen vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudesta kiinnittää hallituksen huomiota puutteisiin, joita hän mahdollisesti havaitsee tehtävänsä suorittaessaan. Säännöksen mukaan vastuullisen vakuutusmatemaatikon olisi tehtävä yhtiön hallitukselle esitys asiantilan korjaamisesta, jos hän havaitsee puutteita 1—3 momenteissa tarkoitetuissa asioissa. Esitys tulisi näin ollen tehdä esimerkiksi, jos vakuutusteknisten riskien hallinnassa olisi puutteita. Lisäksi vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada tieto siitä, millaisiin toimiin hallitus on ryhtynyt hänen esityksensä johdosta. Momentti vastaa sisällöltään 31 luvun 9 §:n 4 momenttia.

Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla voi vakuutusyhtiössä olla muitakin kuin tässä pykälässä tarkoitettuja tehtäviä. Ei olisi estettä esimerkiksi sille, että hän vastaisi aktuaaritoiminnasta.

Määräykset ja poikkeukset

Luvun 21 §:n edelle ehdotetaan lisättäväksi sama väliotsikko kuin mitä voimassa olevassa laissa on 10 §:n edellä.

21 §. *Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet.* Voimassa olevan lain 6 luvun 10 §:ssä on säädetty Vakuutusvalvontaviraston määräyksenantovaltuuksista. Säännös ehdotetaan siirrettäväksi 6 luvun 21 §:ksi. Samalla Vakuutusvalvontavirasto muutettaisiin Finanssivalvonnaksi. Voimassa olevista määräyksenantovaltuuksista vain määräys 4 §:n 5 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista, joita Finanssivalvonnalle on vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan osalta toimitettava, säilyisi sellaisenaan. Koska lakiin ei sisältyisi enää voimassa olevan 6 luvun 8 §:n säännöstä sijoitussuunnitelmasta, ei myöskään Finanssivalvonnalla voi olla määräyksenantovaltuuksia sijoitussuunnitelmasta.

Finanssivalvonta voisi antaa pykälän 2 kohdan mukaan tarkempia määräyksiä vakuutusomistusyhteisön 8 §:n 5 momentissa tarkoitettun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä, kuten voimassa olevan lain mukaankin. Vakuutusomistusyhteisön hallintoa koskevia säännöksiin ei tässä yhteydessä ehdoteta muutoksia, joten Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuutta voidaan pitää edelleen perusteltuna.

Osana 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua operatiivisten riskien hallintaan Finanssivalvonta voisi antaa tarkemmat määräykset tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä sekä jatkuvuussuunnitelman sisällöstä. Tämä olisi uusi määräyksenantovaltuus. Tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden sekä jatkuvuussuunnittelun asianmukainen järjestäminen voidaan katsoa oleelliseksi osaksi liiketoiminnan luotettavuutta ja vakuutettujen etujen suojaa. Määräykset tulisivat olemaan samankaltaisia kuin mitä standardissa 4.4b operatiivisten riskien hallinnasta on näiltä osin säädetty esimerkiksi luottolaitoksia koskien.

Finanssivalvonnan voisi antaa määräyksiä myös 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua riskienhallinnasta. Finanssivalvonta on näiltä osin jo antanut määräyksiä voimassa

olevan lain 6 luvun 10 §:n riskienhallintaa koskevan määräyksenantovaltuuden nojalla (asiakkaan tuntemista koskeva standardi 2.4) mutta säännöksellä yhdenmukaistettaisiin määräyksenantovaltuus finanssisektorilla muuten jo voimassa olevan valtuutuksen mukaiseksi ottaen huomioon, ettei yleistä riskienhallinnan määräyksenantovaltuutta enää sisällytettäisi lakiin.

Finanssivalvonnalle ehdotetaan uutta määräyksenantovaltuutta myös 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkoistamisilmoituksesta. Finanssivalvonnan valvonnan kannalta on tarpeen kehittää tältä osin yhtenäisiä ilmoitusmenettelyjä.

22 §. *Poikkeusluvut.* Voimassa olevan lain 6 luvun 11 §:ssä on säädetty poikkeusluvista. Säännös ehdotetaan siirrettäväksi 6 luvun 22 §:ksi. Pykälän 1 momentin 2 kohta ehdotetaan kuitenkin kumottavaksi, koska kohdassa tarkoitettu 4 §:n 4 momentti on jo kumottu lailla (211/2009). Samalla voimassa oleva 3 kohta muutettaisiin uudeksi 2 kohdaksi ja pykälän 2 momenttiin tehtäisiin 1 momentin 2 kohdan kumoamisesta johtuva tekninen viittauskorjaus. Lisäksi säännöksessä käytetty Euroopan talousalue muutettaisiin ETA-valtioksi, mikä vastaa muualla laissa omaksuttua termistöä.

8 luku **Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni**

Yleiset säännökset

Lukuun ehdotetaan lisättäväksi 1 §:n edelle uusi väliotsikko. Koska luvussa on muuten käytetty väliotsikoita, luvussa ei teknisesti tulisi olla pykäläitä, jotka eivät kuulu minkään väliotsikon alle.

24 §. *Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen.* Pykälän 1 momentin 1 kohtaa ehdotetaan muutettavaksi arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen johdosta siten, että viittaus arvopaperimarkkinalakiin ja julkiseen kaupankäyntiin muutetaan viittaukseksi lakiin kaupankäynnistä rahoitusvälineillä ja säänneltyyn markkinaan. Koska laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä määritelty kaupankäynti säännellyllä markkinalla kattaa koko ETA-alueen, 1 koh-

dasta ehdotetaan poistettavaksi julkisen kaupankäynnin alueellinen kohdentuma.

27 §. Osavuosisikatsaus ja johdon osavuotinen selvitys. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia, joilla pykälän viittaukset arvopaperimarkkinalakiin päivitetäisiin vastaamaan uuden arvopaperimarkkinalain säännöksiä.

29 §. Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi teknisiä muutoksia. Pykälän otsikossa ja johdantokappaleessa Vakuutusvalvontavirasto muutettaisiin Finanssivalvonnaksi.

Lisäksi muutettaisiin pykälän 1 kohta siten, että viittaus arvopaperimarkkinalain 2 luvun 6 a §:ään muutettaisiin viittaukseksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 9 §:ään arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen johdosta.

19 luku **Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen**

8 §. Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan muutettavaksi arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen johdosta siten, että viittaus arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ään muutetaan viittaukseksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ään.

20 luku **Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen**

8 §. Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen. Pykälän 1 momentin 3 kohta ehdotetaan muutettavaksi arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen johdosta siten, että viittaus arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ään muutetaan viittaukseksi arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ään.

26 luku **Vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta**

Lukuun tehtäisiin finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin (2011/89/EU) 1 artiklan edellyttämät muutokset. Lisäksi

muutettavissa pykälissä Vakuutusvalvontavirasto muutettaisiin Finanssivalvonnaksi ja virasto valvojaksi, koska Vakuutusvalvontaviraston toimintaa jatkaa Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) mukaisesti Finanssivalvonta.

Vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonta

1 §. Määritelmät. Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi ryhmittymän omistusyhteisöä koskeva 8 a kohta, joka vastaisi finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 1 kohdan b alakohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 1 artiklan ensimmäisen kohdan uutta m-alakohtaa. Ryhmittymän omistusyhteisöllä tarkoitettaisiin samaa kuin rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitetaan ryhmittymän omistusyhteisöllä, eli kyseisen lain 3 §:n 1 momentin mukaisen rahoitus- ja vakuutusryhmittymän muodostavan yritysryhmän emoyritystä, joka ei ole säännelty yritys. Lisäksi ryhmittymän omistusyhteisöön rinnastettaisiin myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitetun ryhmittymän johdossa oleva yritys eli talletuspankkien yhteenliittymästä annetun lain (599/2010) mukainen keskusyhteisö.

Lisäksi pykälän 1 momentin 9 kohdasta ehdotetaan poistettavaksi viittaus rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annettuun lakiin, sillä se muodostuu tarpeettomaksi, kun ryhmittymän omistusyhteisön määritelmä otetaan edellä mainittuun 8 a kohtaan.

2 §. Vakuutusyritysryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset. Pykälän 3 momentin luetteloon ehdotetaan lisättäväksi ryhmittymän omistusyhteisö, jotta pykälä vastaisi asiallisesti finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 2 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 2 artiklan 2 kohtaa. Vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on ryhmittymän omistusyhteisö, sovellettaisiin siten vastaavia tämän luvun ja Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiä kuin siinä tapauksessa, että emoyritys olisi vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyritys.

2 a §. *Ryhmittymän omistusyhteisöön sovellettava lainsäädäntö.* Vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 2 a § koskien ryhmittymän omistusyhteisöön sovellettavaa lainsäädäntöä. Koska finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivillä lisätään ryhmittymän omistusyhteisö lisävalvonnan piiriin ja koska ryhmittymän omistusyhteisöön sovelletaan myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaista valvontaa, päällekkäisen valvonnan estämiseksi olisi tarpeellista lisätä lakiin säännös lisävalvonnan soveltamisesta ryhmittymän omistusyhteisöön tilanteissa, joissa yhteisöön kohdistuu myös toisen lain mukaista valvontaa. Vakuutusyhtiölain mukainen lisävalvonta tuonee vain harvoin lisäelementtejä ryhmittymän omistusyhteisön valvontaan. Pykälä vastaa finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 3 kohdassa vakuutusyritysten lisävalvonnasta annettuun direktiiviin lisättyä 2 a artiklaa.

Pykälän 1 momentin mukaan, jos ryhmittymän omistusyhteisöön sovellettaisiin vastaavia säännöksiä sekä tämän lain että rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (eli direktiivin 2002/87/EY) mukaisesti erityisesti riskiperusteisen valvonnan osalta, Finanssivalvonta voisi toimissaan lisävalvonnan harjoittamisesta vastaavana valvontaviranomaisena päättää kuitenkin soveltaa ryhmittymän omistusyhteisöön ainoastaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain asiaa koskevaa säännöstä. Tarvittaessa Finanssivalvonnan olisi kuultava toisen ETA-valtion toimivaltaisia valvontaviranomaisia ennen päätöstä.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin vastaavasta tilanteesta luottolaitostoiminnasta annetun lain mukaista valvontaa sovellettaessa. Tällöin Finanssivalvonta voisi lisävalvonnan harjoittamisesta vastaavana valvontaviranomaisena yhteisestä sopimuksesta konsolidointiryhmän toisen ETA-valtion toimivaltaisen valvontaviranomaisen kanssa päättää soveltaa ainoastaan joko tätä lakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia (eli direktiiviä 2006/48/EY) riippuen siitä, kumman sektorin merkitys on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan (eli direktiivin

2002/87/EY 3 artiklan 2 kohdan) mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin Finanssivalvonnan velvollisuudesta ilmoittaa Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle 1 ja 2 momentin nojalla tekemästään päätöksestä.

3 §. *Poikkeus lisävalvontasäännöksistä.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta poiketa lisävalvonnasta. Pykälän 1 momentissa korjattaisiin Vakuutusvalvontavirasto Finanssivalvonnalla. Pykälän 2 momentin ensimmäisen lauseen luetteloon ehdotetaan lisättäväksi ryhmittymän omistusyhteisö, jotta pykälä vastaisi asiallisesti finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 5 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 4 artiklan 2 kohtaa ja sen II liitteen 2 kohtaa. Ryhmittymän omistusyhteisökin voi siten vastaisuudessa hakea Finanssivalvonnalta päätöstä poiketa lisävalvontaa koskevista säännöksistä.

4 §. *Sisäinen valvonta.* Pykälässä säädetään sisäisen valvonnan kannalta oleellisten tietojen tuottamisvelvollisuudesta. Pykälässä ehdotetaan säädettäväksi, että myös ryhmittymän omistusyhteisöllä olisi oltava riittävät sisäisen valvonnan järjestelmät lisävalvonnan kannalta oleellisten tietojen tuottamiseksi.

5 §. *Mukautettu vakavaraisuuslaskelma.* Pykälässä säädetään siitä, kuka on velvollinen laatimaan mukautetun vakavaraisuuslaskelman. Pykälän 2 momentissa kerrotuissa tapauksissa se voisi olla myös ryhmittymän omistusyhteisö. Säännös vastaa muutoksen jälkeen finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 6 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 10 artiklaa.

6 §. *Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa käytettävä toimintapääoma ja sen vähimmäismäärä.* Pykälän 1 momentin 4 kohtaan lisättäisiin ryhmittymän omistusyhteisö. Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa ryhmittymän omistusyhteisön toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä määräytyisivät vastaavasti kuin vakuutusomistusyhteisöllä. Muutos perustuu finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 6 kohdalla muutetun vakuutusyri-

tysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 10 artiklaan ja sen II liitteen 3 kohtaan.

7 §. *Mukautetun toimintapääoman laskeminen.* Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin ryhmittymän omistusyhteisö finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 7 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin I ja II liitteen tehtyihin muutoksiin perustuen. Ryhmittymän omistusyhteisön mukautettuun toimintapääomaan luettaisiin sen toimintapääoma ja sen omistusoosuuden mukainen suhteellinen osuus vakuutussidosyrityksen toimintapääomasta, kuten vakuutusyrityksillä ja vakuutusomistusyhteisölläkin.

10 §. *Poikkeukset sidosyrityksen toimintapääoman huomioon ottamisessa.* Pykälän 2 momentista korjattaisiin Vakuutusvalvontavirasto Finanssivalvonnalla. Pykälän 3 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi lukuun tehtävien muutosten perusteella analogisesti ryhmittymän omistusyhteisö. Ryhmittymän omistusyhteisön sidosyrityksen osakkeet tai osuudet olisi vähennettävä mukautetusta toimintapääomasta, jos sidosyritystä koskevia tietoja ei olisi käytettävissä. Säännös perustuu finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 7 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin I liitteen 2.5 jaksoon.

11 §. *Konsernitilinpäätöksen perusteella laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma.* Pykälän 1 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi ryhmittymän omistusyhteisö, jolla olisi myös tällainen velvollisuus 2 momentissa määritellyissä tapauksissa. Pykälä vastaa muutoksen jälkeen finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 6 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 10 artiklaa.

12 §. *Vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma.* Pykälässä säädetään, kenen vastuulla on toimittaa tervehdyttämissuunnitelma. Pykälän 2 momenttiin ehdotetaan lisättäväksi ryhmittymän omistusyhteisö, jolla olisi myös tällainen velvollisuus 2 momentissa määritellyissä tapauksissa. Pykälä vastaa muutoksen jälkeen finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 6 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin 10 artiklaa.

Määräykset ja poikkeusluvut

22 §. *Poikkeusluvut.* Pykälässä säädetään Finanssivalvonnan oikeudesta myöntää vakuutusyhtiölle poikkeusluvan mukautetun vakavaraisuusvaatimuksen laatimisvelvollisuudesta. Tällainen oikeus on jo vakuutusyhtiöllä, joka on vakuutus- ja yritysryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen ryhmittymän johdossa oleva yrityksen sidosyritys. Viittaus ryhmittymän johdossa olevaan yritykseen korvattaisiin viittauksella ryhmittymän omistusyhteisöön finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 1 artiklan 7 kohdalla muutetun vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetun direktiivin I liitteen muutettuun 2.1 jaksoon perustuen.

29 luku **Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset**

4 §. *Vakuutusyhtiörikos.* Pykälän 1 kohta ehdotetaan muutettavaksi arvopapereita koskevan lainsäädännön uudistuksen johdosta siten, että viittaus arvopaperimarkkina- ja rangaistuslain tarkoitettuun julkiseen kaupankäyntiin ehdotetaan muutettavaksi koskemaan kaupankäyntiä ehdotetussa laissa kaupankäynnistä rahoitusvälineillä tarkoitettulla säännellyllä markkinalla. Lisäksi pykälän 5 ja 6 kohdista ehdotetaan teknisluonteisena korjauksena poistettavaksi viittaukset työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 31 ja 25 §:ään, koska sanotut pykälät on kumottu lailla 524/2008.

5 §. *Vakuutusyhtiörikkomus.* Pykälän 1 momentin 5 kohtaan ehdotetaan lähinnä teknisluonteisia korjauksia johtuen 6 ja 31 lukuun ehdotettavista muutoksista.

Momentin 5 kohdassa täsmennettäisiin viittaus 3 lukuun koskemaan selvyiden vuoksi tämän lain 3 lukua. Samoin korjattaisiin viittaus 31 luvun 4 §:ään viittaukseksi 6 luvun 19 §:ään, jossa ehdotetaan jatkossa säädettäväksi vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta.

Lisäksi 5 kohdasta poistettaisiin viittaus 4 luvun 11 §:ään ja 23 luvun 38 §:ään. Kyseessä oleva 4 luvun säännös on kumottu lailla vakuutusyhtiölain muuttamisesta (211/2009). Lain 23 luvussa ei puolestaan ole 38 §:ää eikä sellaista ole siihen aiemminkaan sisällyneet.

31 luku **Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset**

Vakuutusmatemaattikkoa koskevat säännökset

4 §. *Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavaa sääntelyä ehdotetaan lisättäväksi 6 lukuun.

5 §. *Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus.* Pykälässä säädetään vakuutusmatemaatikon yleisestä kelpoisuudesta. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan tehtäisiin kirjoitustekninen korjaus. Momentin 2 kohta koskee vakuutusmatemaatikolta edellytettäviä tietoja. Kohdassa olevat viittaukset lainsäädäntöön muutettaisiin nykyistä kattavamiksi siten, että huomioon tulevat otetuksi vakuutusyhtiöitä koskevat säännökset ja viranomaisten määräykset. Momentin 3 kohdassa oleva säännösviittaus muutettaisiin viittaukseksi 6 luvun 20 §:ään, jossa jatkossa säädettäisiin vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

6 §. *Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta.* Pykälän 1 momenttiin ehdotettaisiin tarkennettavaksi voimassa olevan käytäntöä vastaavaksi siten, että tutkintolautakunnan asettajana toimii sosiaali- ja terveysministeriö ja lautakunta asetetaan aina kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Muuten momentti vastaa voimassa olevaa lakia.

Pykälän 2 momenttia täsmennettäisiin vastaamaan paremmin käytäntöä. Lautakunta laatisi vaatimukset riittävien tietojen osoittamiseksi ja lautakunnalle suoritettavien tarvittavat, lautakunnan määräämät kokeet ja muut suoritukset.

Tutkintovaatimukset perustuvat käytännössä eurooppalaisten aktuaariyhdistysten yhdistyksen (Groupe Consultatif Actuariel Européen) laatimaan aktuaarikoulutuskehikkoon (Core syllabus for actuarial training in Europe), mitä noudatetaan yleisesti ETA-maissa. Käytännössä vaatimukset koostuvat nykyisin riittävästä matemaattisesta pohjakoulutuksesta, yliopistolle suoritettavista kursseista, neljästä lautakunnalle suoritettavasta tentistä sekä harjoitustyöstä. Ei kuitenkaan ole mitään estettä sille, että vaatimuksiin voisi kuulua esimerkiksi velvollisuus osallistua tai olla läsnä jossakin tietyn tyyppisessä koulutuksessa. Vaatimukset on sidottu

eurooppalaiseen vaatimuskehikkoon, jotta voitaisiin varmistua, että suomalainen koulutus vastaa eurooppalaista tasoa. Täten voidaan taata se, että suomalaisen vakuutusmatemaattikokoulutuksen suorittanut on yleisellä tasolla pätevä toimimaan koko Euroopan alueella vakuutusmatemaattisissa tehtävissä.

Pykälän 3 momentti vastaa voimassa olevan lain 3 momenttia.

7 §. *ETA-valtiossa vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko.* Pykälässä säädetään ETA-valtiossa vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saaneesta vakuutusmatemaatikosta. Pykälään tehtäisiin tekniluonteisia korjauksia. Otsikosta korvattaisiin ETA-alue ETA-valtiolla.

Pykälän 1 momentin teksti jaettaisiin selvyuden vuoksi kohdiksi korostamaan, että kelpoisuuden toimia Suomessa vakuutusmatemaattikkona voi saada joko riittävien tietojen osoittamisella Suomen lainsäädännöstä ja suomalaisesta vakuutustoiminnasta tai käytännön kokemuksen kautta. Vaatimus kansallisen lainsäädännön ja vakuutusmarkkinoiden tuntemuksesta on esitetty myös 6 §:n kohdalla mainitussa eurooppalaisessa vakuutusmatemaattikokoulutuskehikossa. Suomen ulkopuolella kouluttautunut ja Suomen ulkopuolella työskennellyt ei välttämättä omaa riittävää tietämystä Suomessa noudatettavasta laista tai Suomen vakuutusmarkkinoista. Kummassakin edellä mainitussa tapauksessa edellytyksenä on, että henkilöllä on oikeus toimia vakuutusmatemaatikon tehtävissä joko ETA-valtiossa tai Sveitsissä, koska näissä maissa vakuutusmatemaatikon koulutus ja pätevyysvaatimukset perustuvat samaan aktuaarikoulutuskehikkoon kuin Suomessakin.

Suomen lainsäädännön tuntemuksen voi osoittaa käytännössä SHV-tentillä mutta tämä ei ole ehdoton vaatimus. Tutkintolautakunta voi tapauskohtaisesti katsoa, että henkilöllä on vaadittavat tiedot, vaikka hän ei ole tenttiä suorittanut tai lautakunta voi pyytää henkilöltä jonkin muun, tenttiä suppeamman suorituksen. Täten lainsäädännön osaamisen arviointiin voi liittyä tapauskohtaisuutta. Henkilön suomalaisen vakuutustoiminnan tuntemusta voidaan arvioida puolestaan vain tapauskohtaisesti.

Pykälän ensimmäisen momentin toisen kohdan mukaan vakuutusmatemaatikkoon rinnastettava kelpoisuus on myös henkilöllä, jolla on käytännön kokemus 6 luvun 20 §:ssä säädettyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä ETA-valtiossa tai Sveitsissä vähintään kolmen vuoden ajalta, josta vähintään yhden vuoden on oltava kokemusta tällaisista tehtävistä Suomessa. Käytännön kokemusta voidaan tässäkin tapauksessa arvioida vain tapauskohtaisesti. Riittävän työkokemuksen, josta osa on Suomesta, voidaan katsoa tuovan mukanaan riittävää vakuutusmarkkinoiden ja lainsäädännön tuntemusta. Tosin käytännössä ei ole aivan selvää, milloin henkilön työkokemuksen voidaan katsoa olevan peräsin Suomesta esimerkiksi rajat ylittävän toiminnan kohdalla.

Voimassa olevan lain 31 luvun ja ehdotetun lain 6 luvun 19 §:n mukaan vakuutusyhtiöllä on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jolla on 31 luvun 6 tai 7 §:n mukainen kelpoisuus. Vastuullisen vakuutusmatemaatikon ottamisesta tai erottamisesta on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle. Täten Finanssivalvonta joutuu tarkistamaan henkilön kelpoisuuden silloin, kun hän ottaa vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävän vastaan. On kuitenkin mahdollista, että ulkomailla vakuutusmatemaatikon pätevyyden hankkinut henkilö haluaa selvittää kelpoisuutensa vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävään ennen tehtävän vastaanottamista. Tällöin henkilö voi tiedustella asiaa Finanssivalvonnalta erikseen ilman, että hän on tällaiseen tehtävään lupautunut. Finanssivalvonta voi tietenkin aina 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaisissa tilanteissa pyytää henkilön kelpoisuudesta lausuntoa vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalta.

Pykälän 2 momentista poistettaisiin vaatimus ammatilliseen järjestöön viittaamisesta ja momentin tekstiä korjattaisiin muutenkin selkeämmäksi.

7 a §. *Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan päätökseen.* Lakiin ehdotetaan otettavaksi selvytyden vuoksi sekä tutkintoa suorittavan oikeusturvan takaamiseksi säännös tutkintolautakunnan päätöksiä koskevasta muutoksenhausta. Päätöksellä tarkoitettaisiin tutkintoon liittyvien tenttien tai harjoitustöiden lo-

pullista arvostelua sekä yliopistossa suoritetun koulutuksen riittävyyden arviointia. Pykälä voi tulla sovellettavaksi myös 7 §:n 1 momentin 1 kohdan tapauksessa. Pykälän 1 momentin mukaan asianomainen saisi vaatia tutkintolautakunnalta oikaisua vakuutusmatemaatikon tutkintoa koskevaan päätökseen. Oikaisuvaatimuksen tekemiseen sovellettaisiin hallintolakia ja tarkemmin sen 7 a lukua, jonka mukaisesti oikaisuvaatimus olisi muun muassa tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksiannosta. Oikaisumenettelyn käyttäminen ennen valituksen tekemistä olisi tarkoituksenmukaista, jotta esimerkiksi tutkintoon arvostelussa mahdollisesti tapahtuneet virheet tai puutteet saadaan oikaistua nopeammin kuin valitusmenettelyssä.

Pykälän 2 momentin mukaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan oikaisuvaatimusasiassa tekemään päätökseen saisi hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saisi kuitenkin hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

7 b §. *Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan kustannukset.* Laissa ehdotetaan säädettäväksi tutkintolautakunnan kustannuksista. Voimassa olevaa käytäntöä vastaavasti lautakunnan toiminnan kustannuksista vastaisi sosiaali- ja terveysministeriö, joka vahvistaisi myös lautakunnan puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden perusteet. Pykälässä säädettäisiin myös ministeriön oikeudesta periä maksuja antamastaan todistuksesta.

Valtion viranomaisten suoritteista perittävien maksujen suuruuden yleisistä perusteista säädetään valtion maksuperustelaissa (150/1992). Lain 6 §:n mukaisesti maksun suuruuden tulee vastata suoritteen tuottamisesta valtiolle aiheutuvien kokonaiskustannusten määrää (omakustannusarvo). Maksuja voitaisiin siten periä enintään sosiaali- ja terveysministeriölle tutkintoon liittyvistä tentteistä ja muista suorituksista aiheutuneita kokonaiskustannuksia vastaava määrä. Tällaisia kustannuksia olisivat muun muassa henkilöstökulut ja tilavuokrat. Maksun suuruudesta säädettäisiin käytännössä tarkemmin sosiaali- ja terveysministeriön asetuksella.

8 §. *Kurinpidolliset seuraamukset.* Pykälässä säädetään kurinpidollisista seuraamuksista

vakuutusmatemaatikkoa kohtaan. Sosiaali- ja terveysministeriöllä on mahdollisuus tietyillä edellytyksillä todeta Suomessa vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saaneen henkilön menettäneen 5 §:ssä tarkoitetun kelpoisuuden. Pykälää ehdotetaan täsmennettäväksi niin, että kelpoisuuden menettämisen sijasta sosiaali- ja terveysministeriölle annettaisiin mahdollisuus evätä SHV-matemaatikolta oikeus toimia vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävissä tai muissa tehtävissä, joissa SHV-matemaatikon kelpoisuutta voidaan katsoa edellyttävän.

Pykälän 1 momenttiin lisättäisiin myös säännös siitä, että ministeriöllä olisi mahdollisuus samoilla edellytyksillä evätä muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä kelpoisuuden saaneen vakuutusmatemaatikon mahdollisuus toimia vastaavissa vakuutusmatemaatikon tehtävissä Suomessa. Ministeriöllä ei ole ollut tätä mahdollisuutta, jos kyseessä on muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut henkilö. Edellä 7 §:ssä on säädetty kaksi tapaa, jolla ETA-valtiossa tai Sveitsissä kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko voi saada Suomessa kelpoisuuden; tutkintolautakunnan toteaman riittävän tietotason kautta tai käytännön kokemuksen kautta. Kurinpidolliset seuraamukset koskisivat siten kumpaakin näistä tapauksista.

Pykälään ehdotetaan lisättäväksi täsmennys siitä, että oikeus toimia SHV-matemaatikon koulutusta edellyttävissä tehtävissä voidaan evätä myös määräajaksi, koska oikeuden epääminen kokonaan voisi joissakin tapauksissa olla kohtuutonta. Jos oikeus evätään määräajaksi, ei määräaika saa olla pidempi kuin kolme vuotta. Tämä vastaa pituudeltaan määräaika, jota käytetään eräiden muiden ammattiryhmien, esimerkiksi asianajajien ja tilintarkastajien, kohdalla tilanteessa, jossa kurinpitotoimi jää määräaikaiseksi. On huomattava, että jos oikeus evätään liian pitkäksi määräajaksi, voisi tämä käytännössä johtaa tilanteeseen, jossa paluu vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtäviin muuttuu käytännössä mahdottomaksi.

Tämän momentin mukaisten kurinpitotoimien kohteeksi joutuneella henkilöllä ei olisi oikeutta käyttää nimitystä SHV-

matemaatikko. Tämä vastaa käytännössä nykytilaa.

Momenttia tarkennettaisiin myös siltä osin kuin kelpoisuus voitaisiin evätä vakuutusmatemaatikon moitittavan menettelyn perusteella. Voimassa oleva säännös ei ole riittävän täsmällinen siltä osin kuin henkilö voi menettää kelpoisuutensa pelkästään sen perusteella, ettei hän ole muutoin toiminut vakuutusmatemaatikolta edellyttävällä tavalla. Säännöstä ehdotetaan täsmennettäväksi siten, että kelpoisuuden epäämisen perusta kytkettäisiin tarkemmin henkilön olennaisesti virheelliseen tai moitittavaan menettelyyn vakuutusmatemaatikon ammatissa. Tällöin esimerkiksi ammattikunnan eettisen säännösten toistuva rikkominen voisi johtaa kelpoisuuden epäämiseen.

Pykälän 2 momentti vastaa asialliselta sisällöltään voimassa olevan 1 momentin viimeistä lausetta. Pykälän 3 ja 4 momentit vastaavat sisällöltään voimassa olevan lain 2 ja 3 momenttia. Pykälän 5 momentti vastaa voimassa olevan lain 4 momenttia.

Pykälän 1 momentin muutoksiin liittyen pykälään lisättäisiin uusi 6 momentti. Jos pykälässä tarkoitettussa kurinpitoasiassa olisi kyse muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä kelpoisuuden saaneesta vakuutusmatemaatikosta, sosiaali- ja terveysministeriön olisi oltava yhteydessä kyseisen valtion siihen viranomaiseen tai yhteisöön, joka vastaa kurinpidollisista seuraamuksista kyseisessä valtiossa.

9 §. Vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudet ja tiedonsaantioikeus. Pykälä ehdotetaan kumottavaksi, koska vastaavaa sääntelyä ehdotetaan lisättäväksi 6 lukuun.

1.2 Laki ulkomaisista vakuutusyhtiöistä

4 luku Toiminnan aloittaminen

19 §. Toimilupa. Pykälässä säädetään toimiluvan antamisen edellytyksistä.

Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi teknisesti sekä vastaavalla tavalla kuin mitä vakuutusyhtiölakiin on ehdotettu näiltä osin muutoksia. Toimilupa olisi annettava, jos kolmannen maan vakuutusyhtiön voidaan arvioida noudattavan toiminnassaan terveitä

ja varovaisia liikeperiaatteita. Tämä vastaa voimassa olevan lain 1 momenttia. Arviointi tehdään 20 §:ssä edellytetyn toimintasuunnitelman ja muun selvityksen perusteella. Momentin 2 kohdan mukaan pääasiamiehen tulisi täyttää 24 §:ssä hänelle asetetut vaatimukset, kuten nykyäänkin. Lisäksi kolmannen maan vakuutusyhtiön olisi täytettävä hallintojärjestelmää, vastuullista vakuutusmatemaattikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat uudet vaatimukset.

Pykälän 3 momentista korvattaisiin Vakuutusvalvontavirasto Finanssivalvonnalla.

20 §. *Toimilupahakemukseen liitettävät asiakirjat.* Pykälässä säädetään toimilupahakemuksen liitteistä.

Pykälän 1 momentissa luetellaan ne asiakirjat ja selvitykset, mitä kolmannen maan vakuutusyhtiön on liitettävä toimilupahakemukseen. Momenttiin ehdotetaan lisättäväksi uusi 5 a kohta, jotta säännös vastaisi paremmin vakuutusyhtiölakiin ehdotettavia muutoksia. Yhtiön tulisi antaa selvitys siitä, että se täyttää vakuutusyhtiölain 34 a §:ssä säädettyt hallintojärjestelmää ja 37 §:ssä säädettyt vastuullista vakuutusmatemaattikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat vaatimukset.

Teknisenä muutoksena pykälän 2 ja 3 momenteissa ehdotetaan korvattavaksi Vakuutusvalvontavirasto Finanssivalvonnalla.

6 luku **Vakavaraisuus ja toiminnan harjoittaminen**

34 a §. *Hallintojärjestelmä.* Voimassa olevaa sijoitussuunnitelmaa koskevaa 34 a §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä säädettäisiin sijoitussuunnitelman sijaan hallintojärjestelmästä. Myös vakuutusyhtiölaista ehdotetaan kumottavaksi sijoitussuunnitelmaa koskeva pykälä. Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä tulisi olla sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä hallintojärjestelmä, johon sovellettaisiin, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 8—20 §:ssä säädetään hallintojärjestelmästä.

37 §. *Vastuullinen vakuutusmatemaatikko ja aktuaaritoiminto.* Kolmannen maan vakuutusyhtiöltä edellytettäisiin voimassa olevan lain mukaisesti vastuullista vakuutusmatemaattikkoa. Samoin yhtiöltä edellytettäisiin hallintojärjestelmään kuuluvana osana aktu-

aaritoimintoa. Vastuulliseen vakuutusmatemaattikkoon ja aktuaaritoimintoon sovellettaisiin vakuutusyhtiölain näitä koskevia 6 ja 31 luvun säännöksiä.

11 luku **Erinäiset säännökset**

84 §. *Muutoksenhaku.* Pykälässä säädetään muutoksenhausta Finanssivalvonnan antamaan päätökseen. Pykälään ehdotetaan jätettäväksi vain viittaus Finanssivalvonnasta annettuun lakiin, jossa säädetään tarkemmin muutoksenhausta hallinto-oikeuteen. Voimassa olevan 3 momentin säännös siitä, että Finanssivalvonnan päätös voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta, esitetään kumottavaksi, koska vastaava säännös sisältyy nykyään Finanssivalvonnasta annetun lain 73 §:n 3 momenttiin.

1.3 **Laki työeläkevakuutusyhtiöistä**

1 luku **Yleiset säännökset**

1 §. *Lain soveltamisala.* Pykälän 3 momentti sisältää luettelon niistä vakuutusyhtiölain säännöksistä, joita ei sovelleta työeläkevakuutusyhtiöihin. Tässä esityksessä ei ehdoteta tehtäväksi työeläkevakuutusyhtiöiden hallintoa koskeviin säännöksiin vastaavia muutoksia kuin mitä vakuutusyhtiölakiin on ehdotettu. Näistä syistä 3 momentin lakiviittauksiin olisi tehtävä teknisiä muutoksia vakuutusyhtiölain 6 luvun osalta.

Työeläkevakuutusyhtiöihin ei sovellettaisi hallintojärjestelmää koskevia vakuutusyhtiölain 6 luvun säännöksiä paitsi vastuullista vakuutusmatemaattikkoa koskevan 19 ja 20 §:n sekä työeläkevakuutusyhtiön johdosta annettavia ilmoituksia koskevan 21 §:n 1 kohdan mukaisen Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuden osalta. Näitä säännöksiä on voimassa olevan lainkin mukaan sovellettu työeläkevakuutusyhtiöön. Asiakkaiden tuntemista koskevaa vakuutusyhtiölain uutta 13 §:ää sekä siihen liittyvää 21 §:n 4 kohdan mukaista Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuutta ehdotetaan sovellettavaksi myös työeläkevakuutusyhtiöihin. Rahanpesulakia sovelletaan työeläkevakuutusyhtiöihin, joten asiakkaan tuntemista ja tun-

nistamista koskeva tarkempi sääntely olisi tarkoituksenmukaista ulottaa vakuutusyhtiöiden ohella edelleen myös työeläkevakuutusyhtiöihin. Voimassa olevan vakuutusyhtiölain 6 luvun 10 §:n 3 kohdan määräyksenantovaltuuden nojalla on jo annettu asiaa koskevaa tarkempaa sääntelyä (Finanssivalvonnan asiakkaan tuntemista koskeva standardi 2.4).

Työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisöön sovellettaisiin edelleen vakuutusyhtiölain 6 luvun vakuutusomistusyhteisöä koskevia 8 §:n 5 momenttia ja 21 §:n 2 kohtaa, johon voimassa olevaa lakia vastaavat säännökset ehdotetaan vakuutusyhtiölaissa siirrettäviksi.

4 luku Yhtiön hallinto

9 e §. Hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittauskorjaus. Pykälän 4 momentin viittaus vakuutusyhtiölain 31 luvun 4 §:ään korjattaisiin viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ään, jossa vastaisuudessa säädettäisiin vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta.

9 f §. Hallitukseen sovellettavat vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittauskorjaus. Pykälässä oleva viittaus vakuutusyhtiölain 6 luvun 10 §:n 1 kohtaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 luvun 21 §:n 1 kohtaan, jossa vastaisuudessa säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksista koskien sille tehtäviä ilmoituksia yhtiön hallitusten jäsenistä.

11 §. Toimitusjohtaja. Pykälän 2 ja 4 momenttiin ehdotetaan tehtäväksi teknisiä viittauskorjauksia. Pykälän 2 momentin viittaus vakuutusyhtiölain 31 luvun 4 §:ään korjattaisiin viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ään, jossa vastaisuudessa säädettäisiin vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta. Pykälän 4 momentin viittaus vakuutusyhtiölain 6 luvun 10 §:n 1 kohtaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 luvun 21 §:n 1 kohtaan, jossa vastaisuudessa säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksista koskien sille tehtäviä ilmoituksia yhtiön toimitusjohtajasta.

12 a §. Omistusyhteisön johto. Pykälässä säädetään omistusyhteisön johtoon sovellet-

tavista vakuutusyhtiölain säännöksistä. Pykälän taustalla on ollut, että vakuutusyhtiölain vakuutusomistusyhteisön johtoa koskevia säännöksiä sovellettaisiin myös työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisön johtoon. Pykälässä ei ole kuitenkaan viitattu vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momenttiin, joka koskee vakuutusyhtiön johtoa ja sen velvollisuutta johtaa yhtiötä luotettavalla tavalla. Säännöstä sovelletaan luvun 4 §:n 6 momentin perusteella myös vakuutusomistusyhteisöön. Ei ole perusteltua, ettei vakuutusyhtiölakia sovellettaisi näiltä osin myös työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisöön, joten viittaus vakuutusyhtiölakiin ehdotetaan näiltä osin lisättäväksi. Lisäksi pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittauskorjaus. Viittaus vakuutusyhtiölain 6 luvun 10 §:n 1 kohtaan ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 luvun 21 §:n 1 kohtaan, jossa vastaisuudessa säädettäisiin Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksista koskien sille tehtäviä ilmoituksia yhtiön johdosta. Finanssivalvonnalla olisi siten oikeus vastaisuudessakin antaa määräyksiä koskien omistusyhteisön hallituksesta ja toimitusjohtajasta tehtäviä ilmoituksia.

12 b §. Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät. Luvun uuteen 12 b §:ään ehdotetaan vakuutusyhtiölakiin tehtävien muutosten vuoksi siirrettäväksi voimassa olevan vakuutusyhtiölain 6 luvun 9 §:n sisältö sekä 10 §:n 3 kohdan mukainen Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuus. Säännöksiä on sovellettu työeläkevakuutusyhtiöihin tämän lain 1 §:n 2 momentin perusteella.

11 luku Erinäiset säännökset

32 §. Työeläkevakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko. Pykälään ehdotetaan tehtäväksi tekninen viittauskorjaus. Viittaus vakuutusyhtiölain 31 lukuun muutettaisiin viittaukseksi vakuutusyhtiölain 6 lukuun, jonka 19 §:ssä säädettäisiin vastaisuudessa vastuullisesta vakuutusmatemaatikosta. Lisäksi viittaus vakuutusvalvontavirastoon korvattaisiin viittauksella Finanssivalvontaan.

1.4 Laki rahoitus- ja vakuutusryhmitymien valvonnasta

Lakiin tehtäisiin finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan edellyttämät muutokset.

1 luku Yleiset säännökset

2 §. Määritelmät. Pykälän 1 momentin 6 ja 7 kohtaa muutettaisiin finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin edellyttämällä tavalla poistamalla rahastoyhtiö sekä säilytysyhteisö kohdissa olevasta määritelmästä uutta 3 momenttia vastaavasti.

Pykälään lisättäisiin finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 2 alakohdan toista alakohtaa vastaavasti uusi 3 momentti, jonka mukaan rahastoyhtiö luettaisiin joko rahoitusalan yritykseksi tai vakuutusalan yritykseksi sen mukaan, kumpaan toimialaan kuuluvan yrityksen omistuksessa rahastoyhtiö on. Jos tällainen yritys ei ole kumpaankaan toimialaan kuuluvan yrityksen omistuksessa, yritys luettaisiin kuuluvaksi siihen toimialaan, jonka osuus ryhmittymässä on pienempi.

4 §. Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 4 kohta finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 2 kohdan c-alakohtaa vastaavasti. Sovelletaessa tätä momenttia toimivaltaiset viranomaiset voivat päättää korvata taseen loppusummaan perustuvan perusteen yhdellä tai useammalla seuraavista muuttujista tai lisätä yhden tai useampia kyseisistä muuttujista, jos ne katsovat, että kyseiset muuttujat ovat erityisen merkityksellisiä lisävalvonnan tavoitteiden kannalta. Tällaisia muuttujia ovat tulorakenne, taseen ulkopuoliset toimet ja hoidettavana olevien varojen kokonaismäärä. Hoidettavana olevilla varoilla tarkoitettaisiin rahastoyhtiön hallinnoimien sijoitusrahastolaissa tarkoitettujen sijoitusrahastojen ja erikoissijoitusrahastojen ja niihin rinnastettavien ulkomaisten sijoitusrahastojen varoja.

5 §. Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin uusi 2 kohta finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 2 kohdan a alakohdan 3 a -alakohtaa vastaavasti, jonka mukaan Finanssivalvonta voisi päättää lain soveltamatta jättämisestä myös siinä tapauksessa, että pienemmän toimialan osuus

ylittää 6 miljardia euroa mutta muut kynnysarvot eivät täyty. Momentin rakenteen selkeyttämiseksi nykyinen 2 kohta siirrettäisiin uudeksi 5 kohdaksi ja sitä muutettaisiin korvaamalla muutosdirektiivin 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaisesti sana yritys sanalla osakkuusyritys. Momentin 3 kohtaa muutettaisiin 4 §:n 2 momenttiin tehtyjen muutosten mukaisesti. Momentin 1 ja 4 kohta vastaavat voimassa olevaa lakia.

Pykälään lisättäisiin uusi 4 momentti finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 2 kohdan d alakohtaa vastaavasti, jonka mukaan Finanssivalvonnan olisi vuosittain arvioitava uudelleen, onko sen myöntämien poikkeusten jatkamiselle riittäviä perusteita.

2 luku Ryhmittymään kuuluvia yrityksiä koskevat yleiset vaatimukset

10 §. Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momentin 1 kohtaan lisättäisiin finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 8 kohdan a alakohtaa vastaavasti velvollisuus ilmoittaa aiemmin edellytettyjen tietojen lisäksi myös tiedot merkittävimmistä sivuliikkeistä.

3 luku Ryhmittymän taloudellisen aseman valvonta

18 §. Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen. Pykälän h kohtaan ehdotetaan tehtäväksi 2 §:ään ehdotetuista muutoksista johtuvat tekniset muutokset.

5 luku Valvontaviranomaisten tehtävät

31 §. Finanssivalvonnan tehtävät. Pykälään lisättäisiin uusi 2 momentti finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 8 kohdan b alakohtaa vastaavasti, jonka mukaan Finanssivalvonnan olisi yhteensovitettava ryhmittymästä laadittava valvontarvio ryhmittymään kuuluvista luottolaitoksista laadittujen vastaavien arvioiden kanssa.

1.5 Laki Finanssivalvonnasta

6 luku **Ulkomaisten valvottavien ja niiden Suomessa olevien sivuliikkeiden valvonta ja yhteistyö ulkomaan valvontaviranomaisten kanssa**

65 b §. *Valvontakollegion perustaminen.* Pykälää ehdotetaan muutettavaksi siten, että siinä otettaisiin huomioon Finanssivalvonnan velvollisuus perustaa valvontakollegio myös rahoitus- ja vakuutusryhmittymiä varten. Muutos perustuu finanssikonglomeraattidirektiivin muutosdirektiivin 2 artiklan 11 kohdan a-alakohtaan. Samalla mahdollistettaisiin myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen osallistuminen kollegioon.

65 c §. *Valvontakollegion tehtävä ja toiminta.* Pykälän 1 momenttia ehdotetaan muutettavaksi vastaavasti kuin 65 b §:ää. Pykälän 3 momentin mukaan Finanssivalvonnan olisi tiedotettava valvontakollegion toiminnasta tarvittaessa myös Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

1.6 Tapaturmavakuutuslaki

Voimassa olevan vakuutusyhtiölain säätämisen yhteydessä tapaturmavakuutuslain (608/1948) viittauksia kumottuun vakuutusyhtiölakiin (1062/1979) ei ole korjattu, joten nämä muutokset tehtäisiin tapaturmavakuutuslain osalta tässä yhteydessä. Lisäksi korjattaisiin alla mainittujen pykälien ruotsinkielistä sanamuotoa. Muutokset ovat kirjoitusteknisiä.

3 luku **Vakuutuslaitokset sekä niiden ja vakuutuksenottajain väliset oikeudelliset siteet**

32 §. Pykälän 1 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain vakuutuksenottajan irtisanomisoikeutta vakuutuskannan luovuttamislanteessa koskevaan pykälään muutettaisiin viittaukseksi vakuutusyhtiölain samansisältöiseen 21 luvun 15 §:ään.

38 b §. Pykälän 1 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölakiin korvattaisiin

viittauksella vastaavaan vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:ään.

38 c §. Pykälän 4 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölakiin muutettaisiin viittaukseksi voimassaolevan lain 23 luvun 21 §:ään, joka sisältää vastaavat säännökset vakuutuskannan siirrosta Tapaturmavakuutuslaitosten liitolle.

8 luku **Erinäisiä säännöksiä**

64 c §. Pykälän 2 momentin viittaukset kumottuun vakuutusyhtiölakiin korjattaisiin viittauksiksi voimassa olevaan vakuutusyhtiölakiin. Lisäksi korjattaisiin viittaus rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain lainnumeroon.

1.7 Liikennevakuutuslaki

Voimassa olevan vakuutusyhtiölain säätämisen yhteydessä liikennevakuutuslain (279/1959) viittauksia kumottuun vakuutusyhtiölakiin ei ole korjattu, joten nämä muutokset tehtäisiin liikennevakuutuslain osalta tässä yhteydessä.

4 luku **Liikennevakuutus**

17 §. Pykälän 3 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain lakisääteisten vakuutusten jatkumista koskevaan pykälään muutettaisiin vastaamaan samaa asiaa koskevaa vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 pykälää. Lisäksi Vakuutusvalvontavirasto korvattaisiin Finanssivalvonnaksi.

19 c §. Pykälän 1 momentin viittaus kumottuun vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:ään korvattaisiin viittauksella sisällöltään vastaavaan vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:ään.

21 b §. Salassapitoa koskevat viittaukset kumottuun vakuutusyhtiölakiin muutettaisiin vastaamaan vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ää. Lisäksi korjattaisiin pykälän suomenkielistä kirjoitusasua.

1.8 Potilasvahinkolaki

Voimassa olevan vakuutusyhtiölain säätämisen yhteydessä potilasvahinkolain

(585/1986) viittauksia kumottuun vakuutusyhtiölakiin ei ole korjattu, joten nämä muutokset tehtäisiin potilasvahinkovakuutuslain osalta tässä yhteydessä.

5 b §. *Lisävakuutusmaksu.* Pykälän 1 momentin viittaus kumotun vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:ään ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi voimassa olevan vakuutusyhtiölain lisävakuutusmaksusäännökset sisältävään 14 luvun 5 §:ään.

2 Tarkemmat säännökset ja määräykset

Vakuutusyhtiölain 6 luvun 21 §:n nojalla Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa tarkempia määräyksiä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan osalta toimitettavista ilmoituksista sekä ulkoistamisilmoituksista. Osana operatiivisten riskien hallintaan Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa määräyksiä tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä sekä jatkuvuussuunnitelman sisällöstä sekä asiakkaiden tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallinnasta. Lisäksi Finanssivalvonta voisi antaa tarkempia määräyksiä vakuutusomistusyhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain uuden 12 b §:n 2 momentin nojalla Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa tarkempia määräyksiä työeläkevakuutusyhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

3 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2014 lukuun ottamatta finanssikonglomeraattidirektiivin täytäntöönpanoon liittyviä vakuutusyhtiölain 26 luvun, rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain sekä Finanssivalvonnasta annetun lain säännöksiä, jotka ehdotetaan tulemaan voimaan niin pian kuin ne on hyväksytty ja vahvistettu. Direktiivin kansallisen täytäntöönpanon määräaika on näiltä osin 10 päivänä kesäkuuta 2013.

Vakuutusyhtiölain ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta annettavien lakien voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus olisi täydennettävä uusien vaatimusten mukaiseksi.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Säätämisyjärjestyksen kannalta merkitykselliset kysymykset vastaavat pitkälti voimassa olevaan vakuutuslainsäädäntöön jo aikaisemmin sisällytettyjä periaatteita.

Vakuutusyhtiölain 2 luvun toimilupasääntelyä ehdotetaan muutettavaksi mutta muutokset eivät ole olennaisia nykyiseen toimilupasääntelyyn verrattuna. Samoin ehdotetaan tarkennettavaksi vakuutusmatemaattikkoon kohdistuvaa kurinpitomenettelyä koskevaa lain 31 luvun 8 §:ää.

Toimilupaa ja vakuutusmatemaattikon kelpoisuuden menettämistä koskevat säännökset ovat huomionarvoisia perustuslain 18 §:ssä säännellyn elinkeinovapauden kannalta. Perustuslain 18 §:n 1 momentin mukaan jokaisella on oikeus lain mukaan hankkia toimeentulonsa valitsemallaan työllä, ammatilla tai elinkeinolla.

Perustuslakivaliokunta on pitänyt elinkeinovapautta perustuslain mukaisena pääsääntönä, mutta katsonut elinkeinotoiminnan luvanvaraisuuden olevan mahdollista poikkeuksellisesti. Luvanvaraisuudesta on kuitenkin säädettävä lailla, jonka on täytettävä perusoikeutta rajoittavalta lailta vaadittavat yleiset edellytykset. Sääntelyn sisällön osalta valiokunta on pitänyt tärkeänä, että säännökset luvan edellytyksistä ja pysyvyydestä antavat riittävän ennustettavuuden viranomaistoiminnasta (PeVL 67/2002 vp ja PeVL 28/2001 vp). Tältä kannalta merkitystä on muun muassa sillä, missä määrin viranomaisen toimivaltuudet määräytyvät sidotun harkinnan tai tarkoituksenmukaisuusharkinnan mukaisesti (PeVL 28/2000 vp).

Perustuslakivaliokunta on myös useaan otteeseen arvioinut elinkeinoluvan epäämistä koskevia säännöksiä (PeVL 34/2012 vp, PeVL 17/2012 vp, PeVL 10/2012 vp, PeVL 58/2010 vp, PeVL 32/2010 vp ja PeVL 28/2008 vp). Luvan peruuttaminen tai epäminen on katsottu olevan mahdollista sil-

loin, kun on kyse vakavista tai olennaisista rikkomuksista tai laiminlyönneistä ja kun luvanhaltijalle mahdollisesti annetut huomautukset tai varoitukset eivät ole johtaneet toiminnassa esiintyneiden puutteiden korjaamiseen.

Hallitus katsoo, että ehdotettu toimilupa- ja kurinpitosääntely on sopusoinnussa perustuslain 18 §:ssä turvattun elinkeinovapauden kanssa. Vakuutustoiminnan luvanvaraisuus perustuu tarpeeseen suojata vakuutusmarkkinoiden häiriötöntä toimintaa ja edistää luottamusta vakuutusyhtiöihin. Perustuslakivaliokunta on todennut vakuutustoiminnalle läheisen luottolaitostoiminnan osalta, että yleisövarojen laajamittaisen vastaanottamisen vuoksi toiminnan jonkinasteinen viranomaisvalvonta on välttämätöntä rahoitusmarkkinoiden vakauden ja asiakkaan suojaan liittyvien perusteiden takia (PeVL 24/2002 vp). Vakuutustoiminnassa korostuvat siten toiminnan asianmukaisuutta ja luotettavuutta koskevat vaatimukset. Näin ollen, vaikka vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden epäämistä ei ole sidottu huomautuksen tai varoituksen antamiseen, tämän menettelyn puuttumisen ei voida arvioida muodostuvan esteeksi sääntelyn perustuslainmukaisuudelle, kun sääntely muuten täyttää sääntelyn oikeasuhteisuutta koskevan vaatimuksen. Laissa kelpoisuuden menettäminen on sidottu asianmukaisesti olennaisiin rikkomuksiin.

Norminannon delegointiin Finanssivalvonnalle liittyviä säännöksiä on arvioitava perustuslain 80 §:n kannalta.

Perustuslain 80 §:n 2 momentin mukaan myös muu viranomainen kuin ministeriö voidaan lailla valtuuttaa antamaan oikeussääntöjä, jos siihen on sääntelyn kohteeseen liittyviä erityisiä syitä eikä sääntelyn asiallinen merkitys edellytä, että asiasta säädetään lailla tai asetuksella.

Esitykseen sisältyy Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuuksia. Ehdotetun vakuutusyhtiölain 6 luvun 21 §:n nojalla Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa tarkempia määräyksiä vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsenten ja toimitus-

johtajan osalta toimitettavista ilmoituksista sekä ulkoistamisilmoituksista, osana operatiivisten riskien hallintaan tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä sekä jatkuvuussuunnitelman sisällöstä sekä asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja riskienhallinnasta. Lisäksi Finanssivalvonta olisi valtuudet antaa tarkempia määräyksiä vakuutusomistusyhteisön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä. Lisäksi Finanssivalvonnalla olisi valtuudet antaa tarkempia määräyksiä työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain uuden 12 b §:n nojalla työeläkevakuutusyhtiön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Edellä mainitut määräykset olisivat teknisluontoisia. Osin Finanssivalvonnan edellä mainittuja määräyksenantovaltuuksia vastaavat valtuudet ovat sisältyneet voimassa oleviin lakeihin ja niihin tehtäisiin vain teknisluonteisia muutoksia. Määräyksenantovaltuudet ulkoistamiseen liittyvistä ilmoituksista olisivat uusia. Samoin uusia olisivat tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä sekä jatkuvuussuunnitelman sisällöstä annettavat määräyksenantovaltuudet. Valtuudet ovat lain säännösin riittävän tarkasti sidottuja, kun otetaan huomioon sääntelyn kohteena olevan vakuutustoiminnan luonne ja erityispiirteet.

Perustuslakivaliokunta on useasti arvioinut säännöksiä Finanssivalvontaa edeltäneiden viranomaisten, Rahoitustarkastuksen ja Vakuutusvalvontaviraston määräystenantovaltasta (esimerkiksi PeVL 17/2004 vp ja siinä mainitut muut lausunnot). Valiokunta ei ole pitänyt ehdotetun kaltaisten valtuuksien antamista näille viranomaisille ongelmallisina perustuslain kannalta.

Edellä todetuista syistä lakiehdotukset voitaneen käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 10 §:n edellä oleva väliotsikko ja 31 luvun 4 ja 9 §,

muutetaan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 ja 4 momentti sekä 6 §:n 2 momentti, 4 luvun 5 §:n 3 momentti, 5 luvun 7 §:n 2 momentti, 6 luvun otsikko, 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 5 momentti, 8 § ja sen edellä oleva väliotsikko ja 9—11 §, 8 luvun 24 §:n 1 kohta, 27 § ja 29 §:n johdantokappale sekä 1 kohta, 19 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta, 20 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 luvun 1 §:n 1 momentin 9 kohta, 2 §:n 3 momentti, 3—5 §, 6 §:n 1 momentin 4 kohta, 7 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti ja 22 §, 29 luvun 4 §:n 1, 5 ja 6 kohta ja 5 §:n 1 momentin 5 kohta ja 31 luvun 5 §:n 1 momentti ja 6—8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 5 §:n 3 momentti laissa 211/2009, 5 luvun 7 §:n 2 momentti laissa 587/2009, 19 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 20 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 982/2011 sekä 26 luvun 2 §:n 3 momentti ja 29 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 893/2008, sekä

lisätään 1 lukuun uusi 16 a §, 2 lukuun 1 §:n edelle uusi väliotsikko, 6 lukuun 1 ja 2 §:n edelle uusi väliotsikko, uusi 12—22 § sekä 18 ja 21 §:n edelle uusi väliotsikko, 8 lukuun 1 §:n edelle uusi väliotsikko, 26 luvun 1 §:n 1 momenttiin uusi 8 a kohta, 26 lukuun uusi 2 a § sekä 31 lukuun uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen

1 §

Soveltaminen

Yksityisen vakuutusyhtiön arvopapereita ei saa ottaa kaupankäynnin kohteiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitettulle säännellylle markkinalle.

16 a §

Suhteellisuusperiaate

Tämän lain säännöksiä on sovellettava ja vakuutusyhtiötä valvottava oikeassa suhtees-

sa yhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien laatuun ja laajuuteen nähden.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa*Perustaminen*

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

3 §

Toimiluvan hakeminen

Vakuutustoiminnan harjoittamiseen on haettava Finanssivalvonnalta toimilupa. Toimilupa annetaan vakuutusluokittain ja luokka-

ryhmittäin. Toimilupa voidaan hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa.

Toimilupahakemukseen on liitettävä:

- 1) toimintasuunnitelma;
 - 2) 6 luvun 4 ja 5 §:n mukainen selvitys yhtiön hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta;
 - 3) selvitys osakkaista ja takuusuuden omistajista, joiden olisi tehtävä 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, ja heidän omistussuoksistaan;
 - 4) selvitys siitä, että yhtiö pystyy toimimaan 6 luvun mukaisen hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla;
 - 5) selvitys siitä, että vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainitun suuruinen ennen toimiluvan myöntämistä;
 - 6) selvitys tämän luvun 8 §:ssä tarkoitetuista mahdollisista merkittävistä sidonnaisuuksista.
-

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on annettava, jos:

- 1) aiotusta vakuutustoiminnasta ja vakuutusyhtiön 3 §:ssä tarkoitetuista toimintasuunnitelmasta ja osakkaista saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita;
 - 2) vakuutusyhtiön johto täyttää sille asetetut vaatimukset;
 - 3) vakuutusyhtiön voidaan arvioida pystyvän toimimaan hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla;
 - 4) vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainitun suuruinen.
-

4 luku

Vakuutusyhtiön osakkuus, osakkeet ja takuusuudet

5 §

Osakkeiden ja takuusuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä sekä 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

5 luku

Yhtiökokous

7 §

Äänimäärä vakuutusosakeyhtiössä

Osakkeenomistaja saa äänestää eri osakkeilla eri tavalla vakuutusyhtiössä, jonka osake on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla (*pörsseyhtiö*), jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tällaisessa yhtiössä ei sovelleta 1 momentissa säädettyä rajoitusta asiamiehen oikeuteen edustaa useita osakkeenomistajia.

6 luku

Vakuutusyhtiön johto ja hallintojärjestelmä

Yleiset säännökset

1 §

*Osakeyhtiölain soveltaminen**Vakuutusyhtiön johto*

2 §

Vakuutusyhtiön johto

3 §

Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei hallitusta valittaessa ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Puheenjohtajana ei saa toimia yhtiön toimitusjohtaja eikä 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

5 §

Toimitusjohtajaan ja tämän sijaiseen sovellettavat säännökset

Tämän luvun 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa toimia vakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

Hallintojärjestelmä

8 §

Yleiset hallintovaatimukset

Vakuutusyhtiöllä on oltava liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä hallintojärjestelmä, jossa vastualueet on määritelty sekä jaettu ja erotettu toisistaan ja joka tekee mahdolliseksi terveiden ja varovaisten liike-

periaatteiden noudattamisen liiketoiminnassa sekä varmistaa tiedonkulun yhtiössä. Hallintojärjestelmän on täytettävä 9—20 §:ssä säädetty vaatimukset.

Vakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet yhtiön johdon ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden kelpoisuusvaatimusten täyttämisen varmistamiseksi, sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta, sisäisestä tarkastuksesta, palkitsemisesta ja toimintojen ulkoistamisen järjestämisestä, jos toimintoja ulkoistetaan. Toimintaperiaatteissa on selkeästi määriteltävä vastuut, tavoitteet, prosessit ja sovellettavat raportointimenettelyt.

Hallintojärjestelmä ja kirjalliset toimintaperiaatteet on pidettävä ajantasaisina ja niitä on arvioitava säännöllisesti ja vähintään kerran vuodessa.

Vakuutusyhtiön on varmistettava toimintansa jatkuvuus ja toimintavarmuus. Tätä varten yhtiöllä on oltava jatkuvuussuunnitelma.

Vakuutusomistusyhteisöllä on oltava liike-toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmä.

9 §

Erityistä kelpoisuutta vaativat toiminnot

Vakuutusyhtiön hallituksen on määriteltävä yhtiön keskeiset toiminnot. Keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava tehtävän vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus.

Mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, sovelletaan myös näistä keskeisistä toiminnoista vastaaviin henkilöihin.

10 §

Riskienhallinta

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallintajärjestelmä, joka kattaa yhtiöön kohdistuvien yksittäisten riskien ja riskien yhteisvaikutusten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, hallinnan ja raportoinnin.

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallintastrategia, joka on linjassa yhtiön liiketoimintastrategian kanssa.

Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

- 1) vakuutusten myöntäminen;
- 2) myönnettyistä vakuutuksista johtuvien vastuiden merkitseminen vastuovelkaan;
- 3) varojen ja vastuiden hallinta;
- 4) sijoitukset, erityisesti johdannaiset ja niihin verrattavat sitoumukset;
- 5) maksuvalmius;
- 6) keskittymäriskien hallinta;
- 7) operatiivisten riskien hallinta; ja
- 8) jälleenvakuutuksen järjestäminen ja muut riskienvähentämiskeinot.

11 §

Riskienhallintatoiminto

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskejä ottavista toiminnoista.

Riskienhallintatoiminnon on:

- 1) avustettava hallitusta ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi;
- 2) seurattava riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiön yleistä riskiprofiilia kokonaisuutena;
- 3) raportoitava riskeille altistumisesta ja neuvottava hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa, kuten yhtiön liiketoimintastrategian valmistelussa, keskeisissä hankkeissa ja sijoituksissa;
- 4) tunnistettava ja arvioitava kehittyviä riskejä.

12 §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Osana riskienhallintaa vakuutusyhtiön on tehtävä yhtiön liiketoiminnan ja liiketoimintastrategian riski- ja vakavaraisuusarviointi seuraavilta osa-alueilta:

- 1) yhtiön kokonaisvakavaraisuuden tarve;
- 2) vastuovelkaa koskevien vaatimusten jatkuva noudattaminen;
- 3) 12 luvun mukaisten pääomavaatimusten jatkuva noudattaminen.

Vakuutusyhtiön on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu arvio säännöllisesti sekä viipymättä, jos yhtiön riskiprofiili on muuttunut merkittävästi.

Finanssivalvonta voi antaa luvan tehdä riski- ja vakavaraisuusarvion osana 26 luvussa tarkoitettua vakuutusryhmittymän tekemää riski- ja vakavaraisuusarviota.

Vakuutusyhtiön on raportoitava Finanssivalvonnalle riski- ja vakavaraisuusarvionsa tuloksista.

13 §

Asiakkaiden tunteminen

Vakuutusyhtiön on tunnettava asiakkaansa.

Vakuutusyhtiöllä on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla se voi arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

14 §

Sisäinen valvonta

Vakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen valvonta, joka kattaa yhtiön kirjanpidon, hallinnon, varainhoidon ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen yhtiön kaikilla organisaatiotasolla.

Sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto. Toiminnon on myös arvioitava säännösten noudattamisesta mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi yhtiössä tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä.

15 §

Sisäinen tarkastus

Vakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen tarkastus, joka arvioi yhtiön sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyttä ja tehokkuutta.

Sisäisen tarkastuksen on oltava riippumaton yhtiön operatiivisesta toiminnasta.

Sisäisen tarkastuksen tuloksista ja toimenpidesuosituksista on vähintään kerran vuodessa raportoitava hallitukselle ja toimitusjohtajalle, joiden on päätettävä, mihin toimiin sisäisen tarkastuksen tulosten ja suositusten johdosta on ryhdyttävä, ja varmistettava, että nämä toimenpiteet toteutetaan.

16 §

Ulkoistaminen

Vakuutusyhtiö, joka on ulkoistanut toimintojaan tai tehtäviä, on ulkoistamisesta huolimatta vastuussa lain ja lakia alemmanasteisten säännösten ja määräysten mukaisista velvoitteista.

Keskeisiä toimintoja ja tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

- 1) yhtiön hallintojärjestelmän laadun olennaiseen heikkenemiseen;
- 2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;
- 3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen; tai
- 4) vakuutuksenottajille, vakuutetuille ja korvauksensaajille tarjottavan palvelun heikkenemiseen.

Vakuutusyhtiön on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle aikomuksestaan ulkoistaa keskeisiä toimintoja tai tehtäviä sekä ulkoistamista koskevista myöhemmistä merkittävistä muutoksista.

Keskeisen toiminnon tai tehtävän ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus.

17 §

Palkitsemisjärjestelmä

Vakuutusyhtiön palkitsemisjärjestelmän on oltava vakuutusyhtiön liiketoiminta- ja riskienhallintastrategian ja tavoitteiden mukainen sekä vastata yhtiön pitkän aikavälin etua.

Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sopusoinnussa vakuutusyhtiön riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmä ei saa kannustaa riskinottoon, joka ylittää yhtiön riskinkantokyvyn perusteella määritellyn tai muuten kestävä riskitason.

Palkitsemisjärjestelmällä on pyrittävä välttämään eturistiriitoja.

Aktuaaritoiminto ja vastuullinen vakuutusmatemaatikko

18 §

Aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiössä on oltava aktuaaritoiminto.

Aktuaaritoiminnon tehtävänä on:

- 1) koordinoida vastuuvelan laskemista;
- 2) varmistaa vastuuvelan laskennan menetelmien ja mallien sekä vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten asianmukaisuus;
- 3) arvioida vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyttä ja laatua;
- 4) raportoida yhtiön hallitukselle vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;
- 5) antaa yhtiön hallitukselle lausunto vakuutusyhtiön yleisestä vakuutuspolitiikasta;
- 6) antaa yhtiön hallitukselle lausunto jälleenvakuutusjärjestelyjen tarkoituksenmukaisuudesta;
- 7) osallistua 10 §:ssä tarkoitettujen riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja 12 §:ssä tarkoitettuun riski- ja vakavaraisuusarvion laatimiseen.

Aktuaaritoiminnon on vähintään kerran vuodessa annettava hallitukselle raportti suorittamistaan tehtävistä ja niiden tuloksista sekä mahdollisista puutteista ja suosituksista puutteiden korjaamiseksi.

Aktuaaritoiminto on annettava sellaisten henkilöiden hoidettavaksi, joilla on vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyviin riskeihin nähden riittävät tiedot vakuutus- ja finanssimatematiikasta ja riittävä ammattipätevyys.

19 §

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Vakuutusyhtiöllä on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut

31 luvun 6 §:n nojalla tai jonka kelpoisuus on 31 luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon ottamisesta ja eroamisesta on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle.

20 §

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudet ja tiedonsaantioikeus

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävänä on huolehtia yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät tämän lain, työeläkevakuutusyhtiöitä annetun lain ja lakisääteisiä vakuutuksia koskevien lakien sekä edellä mainittujen lakien nojalla annettujen asetusten ja Finanssivalvonnan määräysten mukaiset vaatimukset.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista sekä yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus.

Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada yhtiöltä käyttöönsä kaikki selvitykset ja tiedot, joita hän tarvitsee 1 ja 2 momenttien mukaisia tehtäviä suorittaessaan.

Jos vastuullinen vakuutusmatemaatikko havaitsee puutteita 1—3 momenteissa tarkoitetuissa asioissa, hänen on tehtävä yhtiön hallitukselle esitys asiantilan korjaamisesta. Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada tieto siitä, millaisiin toimiin hallitus on ryhtynyt hänen esityksensä johdosta.

Määräykset ja poikkeusluvut

21 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) 4 §:n 5 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista, joita sille on vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan osalta toimitettava;

2) vakuutusomistusyhteisöjen 8 §:n 5 momentissa tarkoitettua sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä;

3) tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä osana 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua operatiivisten riskien hallintaa sekä 8 §:n 4 momentissa tarkoitettua jatkuvuussuunnitelman sisällöstä;

4) 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua riskienhallinnasta;

5) 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkoistamisilmoituksesta.

22 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi yksittäisessä tapauksessa vakuutusyhtiön hakemuksesta antaa luvan siihen, että:

1) 4 §:n 2 momentista poiketen kenelläkään vakuutusyhtiön hallituksen jäsenellä ei ole asuinpaikkaa ETA-valtiossa;

2) 5 §:n 2 momentista poiketen vakuutusyhtiön toimitusjohtajan asuinpaikka ei ole ETA-valtiossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhtiön tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhtiön hoitamista terveiden ja varoisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

Yleiset säännökset

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

24 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen

Kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudatetaan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa siten, että:

1) vakuutusyhtiö ja vakuutusomistusyhteisö, jonka liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteina kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, laatii konsernitilinpäätöksen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen;

27 §

Osavuositarkastus ja johdon osavuotinen selvitys

Julkisen vakuutusyhtiön, jonka osakkeet tai takuusuudet eivät ole kaupankäynnin kohteina kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, on laadittava arvopaperimarkkinain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus tai mainitun luvun 14 §:ssä tarkoitettu johdon osavuotinen selvitys noudattaen, mitä mainitun luvun 10—15 §:ssä säädetään. Katsaus on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä ja siitä on annettava jäljennöksiä noudattaen, mitä kirjanpitolain 3 luvun 11 §:ssä säädetään.

29 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määräykset:

1) 8 §:ssä tarkoitettujen vakuutusyhtiön tilinpäätöksen, 21 §:ssä tarkoitettujen konsernitilinpäätöksen, mainituissa lainkohdissa tarkoitettujen toimintakertomuksen, 27 §:ssä tarkoitettujen osavuositarkastuksen ja johdon osavuotisen selvityksen sekä arvopaperimarkkinain

7 luvun 9 §:ssä säädetystä tilinpäätöstiedotteen laatimisesta;

19 luku

Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lunastaminen

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen sulautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten toimitamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtävänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos sulautumiseen osallistuvan julkisen vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut sulautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta sulautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitettujen ilmoitusten toimitamisesta lähtien pidettävä osakkeenomista-

jan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos jakautumiseen osallistuvan julkisen vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuosikatsaus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

26 luku

Vakuutusyritysryhmittymien lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

1 §

Määritelmät

Jäljempänä 2—12 §:ssä tarkoitetaan:

8 a) *ryhmittymän omistusyhteisöllä* rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä sekä mainitun lain 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua ryhmittymän johdossa olevaa yritystä;

9) *monialaomistusyhteisöllä* emoyritystä, joka ei ole vakuutusyritys, kolmannen maan vakuutusyritys, vakuutusomistusyhteisö eikä ryhmittymän omistusyhteisö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyritys;

2 §

Vakuutusyritysryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö, ryhmittymän omistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyritys.

2 a §

Ryhmittymän omistusyhteisöön sovellettava lainsäädäntö

Jos ryhmittymän omistusyhteisöön sovelletaan vastaavia säännöksiä sekä tämän lain että rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisesti erityisesti riskiperusteisen valvonnan osalta, Finanssivalvonta voi toisen ETA-valtion toimivaltaista valvontaviranomaista tarvittaessa kuultuaan päättää soveltaa ryhmittymän omistusyhteisöön ainoastaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain asiaa koskevaa säännöstä.

Jos ryhmittymän omistusyhteisöön sovelletaan vastaavia säännöksiä sekä tämän lain että luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) mukaisesti erityisesti riskiperusteisen valvonnan osalta, Finanssivalvonta voi yhteisestä sopimuksesta konsolidointiryhmän toisen ETA-valtion toimivaltaisen valvontaviranomaisen kanssa päättää soveltaa ainoastaan joko tätä lakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia riippuen siitä, kumman sektorin merkitys on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskettuna ryhmittymässä suurempi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla tekemästään päätöksestä Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1093/2010 perustetulle Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen

N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 perustetulle Euroopan vakuutus- ja lisäläkeviranomaiselle.

3 §

Poikkeus lisävalvontasäännöksistä

Finanssivalvonta voi päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan yritykseen, jos yrityksellä on vain vähäinen merkitys vakuutusyhtiön tämän luvun mukaisen lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tai kun yrityksen taloudellisen tilanteen sisällyttäminen lisävalvonnan piiriin ei ole vakuutusyhtiön lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista tai se on harhaanjohtavaa.

Jos emoyrityksenä olevalla vakuutusomistusyhteisöllä, ryhmittymän omistusyhteisöllä, kolmannen maan vakuutusyrityksellä tai monialaomistusyhteisöllä on tytäryrityksinä Suomessa ja vähintään yhdessä muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneita vakuutusyrityksiä, Finanssivalvonta voi yhtiön hakemuksesta päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan Suomessa toimiluvan saaneeseen vakuutusyhtiöön edellyttäen, että toisen ETA-valtion vakuutustoimintaa valvova viranomaisena on järjestänyt kyseisen vakuutusyritysryhmittymän lisävalvonnan vakuutusyritysryhmittymään kuuluvien vakuutusyritysten lisävalvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivistä 98/78/EY ilmenevien periaatteiden mukaisesti ja että Finanssivalvonta saa kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta kaikki vakuutusyritysryhmittymän lisävalvontaa varten tarpeelliset tiedot.

4 §

Sisäinen valvonta

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla vakuutusyhtiöllä sekä suomalaisella vakuutusomistusyhteisöllä ja ryhmittymän omistusyhteisöllä on oltava riittävät sisäisen valvonnan järjestelmät tämän luvun mukaisen lisävalvonnan kannalta oleellisten tietojen tuottamiseksi.

5 §

Mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön lisävalvontaa varten yhtiön on laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan vakuutusosiytykset. Laskelma on toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön ja ryhmittymän omistusyhteisön on laadittava lisävalvontaa varten mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan emoyrityksen vakuutusosiytykset. Jos vakuutusyhtiön emoyrityksenä on ulkomainen vakuutusomistusyhteisö, ryhmittymän omistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyritys, ryhmään kuuluvan vakuutusyhtiön on laadittava kyseinen laskelma. Laskelma on toimitettava Finanssivalvonnalle tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Finanssivalvonta voi päättää, että tässä pykälässä tarkoitettu mukautettu vakavaraisuuslaskelma on laadittava ainoastaan silloin, kun emoyritys on lisävalvonnan piiriin kuuluvan vakuutusyritysryhmittymän ylin emoyritys.

6 §

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa käytettävä toimintapääoma ja sen vähimmäismäärä

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa:

4) vakuutusomistusyhteisön ja ryhmittymän omistusyhteisön toimintapääoma määräytyy 11 luvun mukaisesti ja toimintapääoman vähimmäismäärä on nolla;

7 §

Mukautetun toimintapääoman laskeminen

Vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön, ryhmittymän omistusyhteisön ja kolmannen maan vakuutusyhtiön (*omistaja*) mukautettuun toimintapääomaan luetaan omistajan toimintapääoma ja sen omistusosuuden mukainen suhteellinen osuus vakuutussidosyhtiön toimintapääomasta.

10 §

Poikkeukset sidosyhtiön toimintapääoman huomioon ottamisessa

Jos 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 2 kohdassa tarkoitettu vakuutussidosyhtiö on tytäryhtiö, jonka toimintapääoma on pienempi kuin toimintapääoman vähimmäismäärä, suhteellisen osuuden sijasta mainituissa lainkohdissa sovelletaan 100 prosentin omistusosuutta. Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia, että tytäryhtiön toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä otetaan tällaisessakin tapauksessa huomioon suhteellisen osuuden mukaisesti, jos se katsoo emoyhtiön vastuun rajatuksi vain kyseiseen suhteelliseen osuuteen.

Jos vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön, ryhmittymän omistusyhteisön tai kolmannen maan vakuutusyhtiön mukautetun vakavaraisuuden laskemiseen tarvittavia sidosyhtiöstä koskevia tietoja ei jostakin syystä ole käytettävissä, mukautetusta toimintapääomasta on vähennettävä kyseisen sidosyhtiön osakkeet tai osuudet sen mukaisesti kuin ne on arvostettu omistajan toimintapääomassa.

11 §

Konsernitilinpäätöksen perusteella laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön, ryhmittymän omistusyhteisön tai kolmannen maan vakuutusyhtiön hakemuksesta ja Finanssivalvonnan suostumuksella mukautettu vakavaraisuus voidaan määrätä konsernitilinpäätöksen perusteella. Mukautetun vaka-

varaisuuden määrittämisessä konsernitilinpäätöksen perusteella on noudatettava tätä lukua.

12 §

Vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma

Jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitettua vakuutusyhtiön 5 §:n 1 momentin nojalla laskettua mukautettua vakavaraisuutta on negatiivinen, yhtiön on toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi valvojan määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma.

Jos 2 §:n 3 momentissa tarkoitettua vakuutusyhtiön vakavaraisuutta 5 §:n 2 ja 3 momentin mukaisen laskelman perusteella on vaarantunut tai saattaa vaarantua, yhtiön emoyhtiönä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön tai ryhmittymän omistusyhteisön on toimitettava Finanssivalvonnan hyväksyttäväksi valvojan määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma. Jos emoyhtiönä on muu 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu yritys kuin suomalainen vakuutusomistusyhteisö tai ryhmittymän omistusyhteisö, vakuutusyhtiön on toimitettava tervehdyttämissuunnitelma valvojalle.

22 §

Poikkeushuvat

Finanssivalvonta voi myöntää vakuutusyhtiölle luvan poiketa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta laatia mukautettu vakavaraisuuslaskelma, jos se on toisen suomalaisen vakuutusyhtiön, suomalaisen vakuutusomistusyhteisön tai ryhmittymän omistusyhteisön sidosyhtiö, joka on otettu huomioon omistajana olevan vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai ryhmittymän omistusyhteisön vakavaraisuuslaskelmassa. Poikkeus voidaan myöntää vain, jos mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai vakavaraisuuslaskelmassa mukana olevien vakuutusyhtiöiden toimintapääomaan luettavat erät on asianmukaisesti ja Finanssivalvonnan hy-

väksymällä tavalla jaettu edellä mainittujen yritysten kesken.

29 luku

Riitöiden ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

4 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka tahallaan

1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 3 momentin kieltoa yksityisen vakuutusosakeyhtiön ja yksityisen keskinäisen vakuutusyhtiön arvopaperien ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitetulle säännellylle markkinalle,

5) luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta Finanssivalvonnan 25 luvun 9 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti tai

6) jakaa vakuutusyhtiön varoja 16 luvun 2, 3, 5, 7–9 tai 11 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 21–24 §:n vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitilinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta tämän lain 3 luvun 2, 5, 8, 12 tai 19–21 §:n, 4 luvun 5 §:n, 6 luvun 19 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31 tai 37 §:n, 25 luvun 2, 3 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12 tai 13 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaan Finanssivalvon-

nalle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muuta vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;

2) riittäviä tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä; sekä

3) käytännön kokemusta 6 luvun 20 §:ssä säädettyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan, joka toteaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljä muuta jäsentä. Lautakunta on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi lautakunnan jäsentä on paikalla.

Lautakunta laatii vaatimukset 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen

osoittamiseksi ja lautakunnalle suoritetaan tarvittavat, lautakunnan määräämät kokeet ja muut suoritukset.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa antamallaan todistuksella 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä. Ministeriön antaman vahvistuksen jälkeen vakuutusmatemaatikolla on oikeus käyttää nimitystä SHV-vakuutusmatemaatikko.

7 §

ETA-valtiossa vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko

Vakuutusmatemaatikkoon rinnastettava kelpoisuus on myös henkilöllä, jolla on oikeus toimia vakuutusmatemaatikon tehtävissä ETA-valtiossa tai Sveitsissä ja jolla on:

1) vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan riittäviksi katsomat tiedot Suomen vakuutuslainsäädännöstä ja suomalaisesta vakuutustoiminnasta; tai

2) käytännön kokemus 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä ETA-valtiossa tai Sveitsissä vähintään kolmen vuoden ajalta, josta vähintään yhden vuoden on oltava kokemusta tällaisista tehtävistä Suomessa.

Muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon tointa harjoittamaan oikeutetun on hoitaessaan tehtäviään Suomessa käytettävä sitä ammattinimikettä, jota käytetään valtiossa, jossa hän on saanut vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden.

7 a §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan päätökseen

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalta siten kuin hallintolaissa (434/2003) säädetään.

Lautakunnan oikaisuvaatimusasiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallinto-

lainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

7 b §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan kustannukset

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan toiminnan kustannuksista sekä vahvistaa puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden perusteet. Ministeriöllä on oikeus periä antamastaan todistuksesta maksu siten kuin valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädetään.

8 §

Kurinpäätökset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä evätä 5 §:ssä tarkoitetun SHV-vakuutusmatemaatikon tai 7 §:ssä tarkoitetun muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saaneen vakuutusmatemaatikon oikeuden toimia vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävissä tai muissa 5 tai 7 §:ssä tarkoitettua kelpoisuutta edellyttävissä tehtävissä Suomessa, jos hän on olennaisella tavalla rikkonut vakuutustoimintaa koskevia lakeja tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos hän on muutoin toiminut ammattia harjoittaessaan olennaisella tavalla virheellisesti tai moitittavasti. Oikeus toimia vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävissä voidaan evätä myös määräjäksi, joka ei saa olla pitempi kuin kolme vuotta. Oikeutensa menettäneellä ei ole oikeutta käyttää nimitystä SHV-matemaatikko.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua menettelyä sijasta sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä määrätä vakuutusmatemaatikon myös huomautuksen tai varoituksen.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitetun esityksen tekemistä lautakunnan on varattava asianomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 tai 2 momentin nojalla annetusta sosiaali- ja terveysministeriön päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettu kurinpitoasia tulee vireille, kun vakuutusmatemaatikkoon kohdistuva kirjallinen kantelu tai muu ilmoitus annetaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalle.

Jos kyseessä on muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko, sosiaali- ja terveysministeriön on oltava yhteydessä siihen viranomaiseen tai yhteisöön, joka vastaa kurinpidollisista seuraamuksista siinä val-

tiossa, jossa kyseinen vakuutusmatemaatikko on saanut vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 26 luvun 1 §:n 1 momentin 8 a ja 9 kohta, 2 §:n 3 momentti, 2 a ja 3—5 §, 6 §:n 1 momentin 4 kohta, 7 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti ja 22 § tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

2.

Laki**ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 19 §:n 1 ja 3 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 34 a, 37 sekä 84 §, sellaisina kuin ne ovat, 19 §:n 1 ja 3 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 34 a ja 37 § laissa 525/2008 ja 84 § laeissa 525/2008 ja 1553/2009, sekä *lisätään* 20 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 525/2008, uusi 5 a kohta seuraavasti:

19 §

Toimilupa

Toimilupa on annettava, jos:

- 1) 20 §:ssä tarkoitetun toimintasuunnitelman ja aiotusta vakuutustoiminnasta saadun muun selvityksen perusteella voidaan arvioida kolmannen maan vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita;
- 2) pääasiamies täyttää tälle 24 §:ssä asetetut vaatimukset;
- 3) kolmannen maan vakuutusyhtiön voidaan arvioida täyttävän 34 a §:ssä asetetut hallintojärjestelmää ja 37 §:ssä asetetut vastuullista vakuutusmatemaatikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat vaatimukset; ja
- 4) sivuliikkeellä on 28 §:n mukainen peruspääoma ja 29 §:ssä säädetty vakuus on asetettu.

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on haettava Finanssivalvonnalta toimiluvan laajentamista, jos se aikoo laajentaa toimintaansa sellaisiin vakuutusluokkiin tai luokkaryhmiin, joita voimassa olevassa toimiluvassa ei ole mainittu.

20 §

Toimilupahakemukseen liitettävät asiakirjat

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on liitettävä toimilupahakemukseensa seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

5 a) selvitys siitä, että yhtiö täyttää 34 a §:ssä asetetut hallintojärjestelmää ja 37 §:ssä asetetut vastuullista vakuutusmatemaatikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat vaatimukset;

Yhtiön on Finanssivalvonnan kehotuksesta toimitettava tämän vaatimat lisäselvitykset.

Haettaessa toimiluvan laajentamista on hakemukseen liitettävä Finanssivalvonnan määräämät selvitykset.

34 a §

Hallintojärjestelmä

Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on oltava sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä hallintojärjestelmä. Hallintojärjestelmään sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 8—20 §:ssä säädetään hallintojärjestelmästä.

37 §

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko ja aktuaaritoiminto

Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko sekä sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä aktuaaritoiminto. Vastuulliseen vakuutusmatemaatikkoon ja aktuaaritoimintoon sovelletaan vakuutusyhtiölain 6 luvun 18—20 §:ää ja 31 luvun 5—7, 7 a, 7 b ja 8 §:ää.

84 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annettussa laissa (878/2008).

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva kolmannen maan vakuutusyhtiön toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

3.

Laki**työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, 9 e §:n 4 momentti, 9 f §, 11 §:n 2 ja 4 momentti, 12 a ja 32 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 442/2012 ja 9 e §:n 4 momentti, 9 f §, 11 §:n 2 ja 4 momentti, 12 a ja 32 § laissa 524/2008, sekä *lisätään* lakiin uusi 12 b § seuraavasti:

1 §

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3—5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14—19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1—5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2—6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1—3 §:ää, 4 §:n 1—3 ja 6 momenttia, 5 ja 7 §:ää, 8 §:n 1—4 momenttia, 9—12 §:ää, 14—18 §:ää, 21 §:n 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1—5 ja 7—12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4—25 §:ää, 11 luvun 1—22 ja 25—27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8—10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17—21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 ja 10—12 §:ää.

4 luku

Yhtiön hallinto

9 e §

Hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan voi nimittää myös hallintoneuvosto, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään. Jos puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa valittaessa äänet menevät tasan, hänet valitaan arvalla. Puheenjohtajana ei saa toimia vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

9 f §

Hallitukseen sovellettavat vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset

Työeläkevakuutusyhtiön hallitukseen ja sen jäseniin sekä yhtiön muuhun edustajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen hallituksen puuttuessa. Lisäksi hallitukseen ja sen jäseniin sovelletaan osakeyhtiölain 6 luvun 2—7, 11—16 ja 25—28 §:n säännöksiä.

11 §

Toimitusjohtaja

 Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutus- toiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Vakuutusyhtiölain 6 luvun 20 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa olla työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

 Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen toimitusjohtajan puuttuessa sekä 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi toimitusjohtajaan sovelletaan, mitä hallituksen jäsenestä säädetään osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momentissa, 4, 17 ja 18 §:ssä, 20 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 25 ja 26 §:ssä.

12 a §

Omistusyhteisön johto

Sen estämättä, mitä 1 §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisön hallitukseen ja toimitusjohtajaan vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2

momenttia, 4 §:n 1, 3 ja 5 momenttia ja 21 §:n 1 kohtaa.

12 b §

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

32 §

Työeläkevakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Työeläkevakuutusyhtiössä vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä tarkoitettuna vastuullisena vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö ei saa toimia samanaikaisesti toisen vakuutusyhtiön vastuullisena vakuutusmatemaatikkona, ellei Finanssivalvonta erityisestä syystä myönnä tästä poikkeusta.

 Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
 20 .

4.

Laki**rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta, 4 §:n 2 momentin 3 kohta, 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 kohta ja 18 §:n h kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 763/2012, 5 §:n 2 momentti ja 10 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 886/2008 sekä 18 §:n h kohta laissa 132/2007, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 132/2007, 886/2008, 763/2012 ja 427/2013, uusi 3 momentti, 4 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta, 5 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 886/2008, uusi 5 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 886/2008, uusi 4 momentti sekä 31 §:ään siitä lailla 886/2008 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti seuraavasti:

2 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta;

7) *vakuutusalan yrityksellä* vakuutusyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä ja palveluyritystä;

Luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen taikka luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön määräysvallassa oleva rahastoyhtiö ja siihen rinnastettava ulkomainen yritys katsotaan rahoitusalan yritykseksi ja vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön määräysvallassa oleva rahastoyhtiö ja siihen rinnastettava ulkomainen yritys vakuutusalan yritykseksi. Rahastoyhtiö tai siihen rinnastettava ulkomainen yritys, jota ei edellä sanotun mukaisesti katsota rahoitusalan yritykseksi eikä vakuutusalan yritykseksi, luetaan kuuluvaksi siihen toimialaan, jonka 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu osuus ryhmittymässä on pienempi.

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnysarvot

Rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus (toimialan osuus) yritysryhmään tai 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ryhmään kuuluvista kaikista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksistä ovat kumpikin merkittäviä 3 §:n 1 momentin 1 b tai 2 c kohdassa taikka 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

3) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yritysten ja vakuutusalan yritysten liiketoiminnan tuottojen osuus kumpikin ylittävät 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlasketuista tuotoista;

4) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlaskettu määrä ja vakuutusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlaskettu määrä kumpikin ylittävät 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlasketusta määrästä.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon, mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon, mutta alittaa mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

3) tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään, jos 4 §:n 2 momentissa säädettyistä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 tai 4 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täytyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan;

5) osakkuusyritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja.

Finanssivalvonnan on ryhmittymästä laaditun riskiarvion perusteella vuosittain arvioitava, onko tämän pykälän nojalla myönnetyn poikkeuksen jatkamiselle riittävät perusteet.

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa säädetään, ryhmittymän johdossa olevan yrityk-

sen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät sivuliikkeet, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenten, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

h) vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista toimintapääomaa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentin mukaista omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö tai palveluyritys taikka 2 §:n 3 momentin mukaan vakuutusalan yritykseksi katsottava rahastoyhtiö taikka sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutustoimialan osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuna suurempi kuin rahoitustoimialan osuus.

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan on yhteensovitettava 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu arvio luottolaitostoiminnasta annetun lain 85 §:ssä tarkoitettun arvion kanssa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 .

5.

Laki**Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b ja 65 c §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 65 b § ja 65 c §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 65 b § laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 65 c §:n 1 momentti laissa 1360/2010 ja 65 c §:n 3 momentti laissa 1242/2011, seuraavasti:

65 b §

Valvontakollegion perustaminen

Finanssivalvonnan on perustettava valvontakollegio, jos:

1) Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta ja jos ryhmään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut valvottava tai ryhmään kuuluva valvottava on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen;

2) suomalainen luottolaitos, joka ei kuulu konsolidoidun valvonnan piiriin, on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen; tai

3) Finanssivalvonta vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta ja ryhmittymään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu rahoitus- tai vakuutusalan yritys.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen luottolaitosten ja sivuliikkeiden sekä rahoitus- ja vakuutusalan yritysten toimintaa valvovilla ulkomaisilla ETA-valvontaviranomaisilla ja Euroopan valvontaviranomaisella on oikeus osallistua valvontakollegioon. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi kutsua valvontakollegi-

oon ETA-valtioiden keskuspankkien edustajia sekä Finanssivalvontaa vastaavia muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisia.

65 c §

Valvontakollegion tehtävä ja toiminta

Valvontakollegion tehtävänä on helpottaa valvontaviranomaisten yhteistoimintaa asianomaisten luottolaitosten ja sivuliikkeiden sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnassa. Finanssivalvonta vahvistaa valvontakollegiolle valvontayhteistyötä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet. Finanssivalvonnan on ennen toimintaperiaatteiden vahvistamista kuultava kollegioon osallistuvia ulkomaisia ETA-valvontaviranomaisia.

Finanssivalvonta kutsuu valvontakollegion kokoukset koolle ja toimii kokousten puheenjohtajana. Finanssivalvonnan on tiedotettava valvontakollegion toiminnasta Euroopan valvontaviranomaiselle.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

6.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 32 §:n 1 momentti, 38 b §:n 1 momentti, 38 c §:n 4 momentti, 64 c §:n 2 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 32 §:n 1 momentti laissa 748/2003, 38 b §:n 1 momentti ja 38 c §:n 4 momentti laissa 1086/2006 ja 64 c §:n 2 momentti laissa 723/2002, seuraavasti:

32 §

Vakuutus sopimus tehdään vakuutuskausittain jatkuvaksi. Vakuutuskautena on kalenterivuosi. Kesken vuotta voimaan tulevan vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy kuitenkin vasta vakuutuksen alkamista seuraavan kalenterivuoden viimeisenä päivänä. Vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään maaliskuun, kesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen ensimmäisen vakuutuskauden päättymistä. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kalenterikuukautta ennen edellä mainittuja päättymispäiviä. Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeudesta vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä säädetään vakuutusyhtiölain 21 luvun 15 §:ssä.

38 b §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin johdosta tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan tapaturmavakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

38 c §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilan ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty liitolle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilan tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, liiton velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun liitto on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy liitolle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

64 c §

Vakuutuslaitoksella ja sen asiamiehellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja vakuutuslaitoksen kanssa samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrühmään ja mainitun lain 30 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun taloudelliseen yhteenliittymään sekä samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluvalla toisella yrityksellä tämän

lain mukaisten tehtävien suorittamista varten
tai jos siitä lailla erikseen säädetään.

_____ Tämä laki tulee voimaan
kuuta 20 .

päivänä

7.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (279/1959) 17 §:n 3 momentti, 19 c §:n 1 momentti ja 21 b §, sellaisina kuin ne ovat, 17 §:n 3 momentti laissa 88/1999, 19 c §:n 1 momentti laissa 1084/1996 ja 21 b § laissa 442/2002, seuraavasti:

17 §

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisesti vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pysyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa. Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä. Lisäksi keskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädetyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin Finanssivalvonnan määräämästä ajankohdasta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitystai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

19 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan liikennevakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

21 b §

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön vaitiolovelvollisuuteen, vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja vaitiolovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ää.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä
kuuta 20 .

8.

Laki**potilasvahinkolain 5 b §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilasvahinkolain (585/1986) 5 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1085/1996, seuraavasti:

5 b §

Lisävuutusmaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta, vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan potilasvakuutuksen lisävuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä sääde-

tään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

_____ päivä
 Tämä laki tulee voimaan _____
 kuuta 20 _____

Helsingissä 8 päivänä elokuuta 2013

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Sosiaali- ja terveysministeri *Paula Risikko*

Liite

Rinnakkaistekstit

1.

Laki**vakuutusyhtiölain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan vakuutusyhtiölain (521/2008) 6 luvun 10 §:n edellä oleva väliotsikko ja 31 luvun 4 ja 9 §,

muutetaan 1 luvun 1 §:n 3 momentti, 2 luvun 3 §:n 1 ja 4 momentti sekä 6 §:n 2 momentti, 4 luvun 5 §:n 3 momentti, 5 luvun 7 §:n 2 momentti, 6 luvun otsikko, 3 §:n 2 momentti, 5 §:n 5 momentti, 8 § ja sen edellä oleva väliotsikko ja 9—11 §, 8 luvun 24 §:n 1 kohta, 27 § ja 29 §:n johdantokappale sekä 1 kohta, 19 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta, 20 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta, 26 luvun 1 §:n 1 momentin 9 kohta, 2 §:n 3 momentti, 3—5 §, 6 §:n 1 momentin 4 kohta, 7 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti ja 22 §, 29 luvun 4 §:n 1, 5 ja 6 kohta ja 5 §:n 1 momentin 5 kohta ja 31 luvun 5 §:n 1 momentti ja 6—8 §,

sellaisina kuin niistä ovat 4 luvun 5 §:n 3 momentti laissa 211/2009, 5 luvun 7 §:n 2 momentti laissa 587/2009, 19 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta ja 20 luvun 8 §:n 1 momentin 3 kohta laissa 982/2011 sekä 26 luvun 2 §:n 3 momentti ja 29 luvun 5 §:n 1 momentin 5 kohta laissa 893/2008, sekä

lisätään 1 lukuun uusi 16 a §, 2 lukuun 1 §:n edelle uusi väliotsikko, 6 lukuun 1 ja 2 §:n edelle uusi väliotsikko, uusi 12—22 § sekä 18 ja 21 §:n edelle uusi väliotsikko, 8 lukuun 1 §:n edelle uusi väliotsikko, 26 luvun 1 §:n 1 momenttiin uusi 8 a kohta, 26 lukuun uusi 2 a § sekä 31 lukuun uusi 7 a ja 7 b § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

1 luku

1 luku

Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**Vakuutusyhtiön toiminnan keskeiset periaatteet ja lain soveltaminen**

1 §

1 §

*Soveltaminen**Soveltaminen*

Yksityisen vakuutusyhtiön arvopapereita ei saa ottaa arvopaperimarkkinalain (495/1989) 1 luvun 3 §:ssä tarkoitetun julkisen kaupan käynnin kohteeksi.

Yksityisen vakuutusyhtiön arvopapereita ei saa ottaa *kaupankäynnin kohteiksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa (748/2012) tarkoitetulle säännellylle markkinalle*.

16 a §

Suhteellisuusperiaate

Tämän lain säännöksiä on sovellettava ja vakuutusyhtiötä valvottava oikeassa suhteessa yhtiön liiketoimintaan liittyvien riskien laatuun ja laajuuteen nähden.

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa

(uusi väliotsikko)

2 luku

Vakuutusyhtiön perustaminen ja toimilupa**Perustaminen**

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

3 §

Toimiluvan hakeminen

Vakuutustoiminnan harjoittamiseen on haettava Vakuutusvalvontavirastolta toimilupa. Toimilupa annetaan vakuutusluokittain ja luokkaryhmittäin. Toimilupa voidaan hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa.

Toimilupahakemukseen on liitettävä:

- 1) toimintasuunnitelma;
- 2) 6 luvun 4 ja 5 §:n mukainen selvitys yhtiön hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta;
- 3) selvitys osakkaista ja takuuosuuden omistajista, joiden olisi tehtävä 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, ja heidän omistusosuuksistaan;

4) selvitys siitä, että vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainittu suuruinen ennen toimiluvan myöntämistä; *sekä*

3 §

Toimiluvan hakeminen

Vakuutustoiminnan harjoittamiseen on haettava *Finanssivalvonnalta* toimilupa. Toimilupa annetaan vakuutusluokittain ja luokkaryhmittäin. Toimilupa voidaan hakijan pyynnöstä rajoittaa koskemaan vakuutusluokan osaa.

Toimilupahakemukseen on liitettävä:

- 1) toimintasuunnitelma;
- 2) 6 luvun 4 ja 5 §:n mukainen selvitys yhtiön hallituksen jäsenistä ja toimitusjohtajasta;
- 3) selvitys osakkaista ja takuuosuuden omistajista, joiden olisi tehtävä 4 luvun 5 §:ssä tarkoitettu ilmoitus, ja heidän omistusosuuksistaan;

4) *selvitys siitä, että yhtiö pystyy toimimaan 6 luvun mukaisen hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla;*

5) selvitys siitä, että vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainittu suuruinen ennen toimiluvan myöntämistä;

5) selvitys tämän luvun 8 §:ssä tarkoitettuis-
ta mahdollisista merkittävistä sidonnaisuuksista.

6) selvitys tämän luvun 8 §:ssä tarkoitettuis-
ta mahdollisista merkittävistä sidonnaisuuksista.

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on annettava, jos:

1) aiotusta vakuutustoiminnasta ja vakuutusyhtiön 3 §:ssä tarkoitettuista toimintasuunnitelmasta ja osakkaista saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita;

2) vakuutusyhtiön johto täyttää sille asetetut vaatimukset; ja

3) vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainitun suuruinen.

6 §

Toimiluvan myöntämisen edellytykset

Toimilupa on annettava, jos:

1) aiotusta vakuutustoiminnasta ja vakuutusyhtiön 3 §:ssä tarkoitettuista toimintasuunnitelmasta ja osakkaista saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita;

2) vakuutusyhtiön johto täyttää sille asetetut vaatimukset;

3) vakuutusyhtiön voidaan arvioida pystyvän toimimaan hallintojärjestelmän edellyttämällä tavalla;

4) vakuutusyhtiön peruspääoma on vähintään 1 luvun 18 §:ssä mainitun suuruinen.

4 luku

Vakuutusyhtiön osakkuus, osakkeet ja takuusuudet

5 §

Osakkeiden ja takuusuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain 1 luvun 5 §:ssä sekä 2 luvun 9 §:n 1 ja 2 momentissa säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

4 luku

Vakuutusyhtiön osakkuus, osakkeet ja takuusuudet

5 §

Osakkeiden ja takuusuuksien hankintaa ja luovutusta koskeva ilmoitusvelvollisuus

Laskettaessa 1 ja 2 momentissa tarkoitettua omistusosuutta ja ääniosuutta sovelletaan, mitä arvopaperimarkkinalain (746/2012) 2 luvun 4 §:ssä sekä 9 luvun 4—7 §:ssä säädetään. Tätä momenttia sovellettaessa ei oteta huomioon osakkeita, jotka ilmoitusvelvollinen on enintään vuoden ajaksi hankkinut järjestämänsä arvopapereiden liikkeeseenlaskun yhteydessä tai markkinatakauksen nojalla ja joiden nojalla ilmoitusvelvollisella ei ole oikeutta käyttää yhteisössä äänivaltaa eikä muuten vaikuttaa yhteisön johdon toimintaan.

taan.

5 luku

Yhtiökokous

7 §

Äänimäärä vakuutusosakeyhtiössä

5 luku

Yhtiökokous

7 §

Äänimäärä vakuutusosakeyhtiössä

Osakkeenomistaja saa äänestää eri osakkeilla eri tavalla vakuutusyhtiössä, jonka osake on arvopaperimarkkina-alueella tarkoitettuna julkisen kaupankäynnin kohteena Suomessa tai sitä vastaavan kaupankäynnin kohteena muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa (pörssi-yhtiö), jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tällaisessa yhtiössä ei sovelleta 1 momentissa säädettyä rajoitusta asiamiehen oikeuteen edustaa useita osakkeenomistajia.

Osakkeenomistaja saa äänestää eri osakkeilla eri tavalla vakuutusyhtiössä, jonka osake on kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla (pörssi-yhtiö), jollei yhtiöjärjestyksessä toisin määrätä. Tällaisessa yhtiössä ei sovelleta 1 momentissa säädettyä rajoitusta asiamiehen oikeuteen edustaa useita osakkeenomistajia.

6 luku

Vakuutusyhtiön johto ja edustaminen

(uusi väliotsikko)

6 luku

Vakuutusyhtiön johto ja hallintojärjestelmä***Yleiset säännökset***

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

(uusi väliotsikko)

Vakuutusyhtiön johto

2 §

Vakuutusyhtiön johto

3 §

Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei hallitusta valittaessa ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Puheenjohtajana ei saa toimia yhtiön toimitusjohtaja eikä 31 luvun 4 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

5 §

Toimitusjohtajaan ja tämän sijaiseen sovellettavat säännökset

Tämän lain 31 luvun 4 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa olla vakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

Sijoitussuunnitelma ja sisäinen valvonta

8 §

Sijoitussuunnitelma

Vakuutusyhtiön hallituksen on laadittava yhtiön varojen sijoittamista koskeva suunnitelma (*sijoitussuunnitelma*).

3 §

Hallituksen jäsenet, varajäsenet ja puheenjohtaja

Hallituksessa on oltava puheenjohtaja. Puheenjohtajan valitsee hallitus, jollei hallitusta valittaessa ole päätetty toisin tai yhtiöjärjestyksessä määrätä toisin. Puheenjohtajana ei saa toimia yhtiön toimitusjohtaja eikä 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

5 §

Toimitusjohtajaan ja tämän sijaiseen sovellettavat säännökset

Tämän luvun 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa toimia vakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

Hallintojärjestelmä

8 §

Yleiset hallintovaatimukset

Vakuutusyhtiöllä on oltava liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä hallintojärjestelmä, jossa vastuualueet on määritelty sekä jaettu ja erotettu toisistaan ja joka tekee mahdolliseksi terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden noudattamisen liiketoiminnassa sekä varmistaa tiedonkulun yhtiössä. Hallintojärjestelmän on täytettävä 9–20 §:ssä säädetyt vaatimukset.

Vakuutusyhtiöllä on oltava hallituksen hyväksymät kirjalliset toimintaperiaatteet yhtiön johdon ja keskeisistä toiminnoista vastaavien henkilöiden kelpoisuusvaatimusten täyttämisen varmistamiseksi, sisäisestä valvonnasta, riskienhallinnasta, sisäisestä tarkastuksesta, palkitsemisesta ja toimintojen ulkoistamisen järjestämisestä, jos toimintoja ulkoistetaan. Toimintaperiaatteissa on selke-

ästi määriteltävä vastuut, tavoitteet, prosessit ja sovellettavat raportointimenettelyt.

Hallintojärjestelmä ja kirjalliset toiminta-periaatteet on pidettävä ajantasaisina ja niitä on arvioitava säännöllisesti ja vähintään ker-ran vuodessa.

Vakuutusyhtiön on varmistettava toimintansa jatkuvuus ja toimintavarmuus. Tätä varten yhtiöllä on oltava jatkuvuussuunnitelma.

Vakuutusomistusyhteisöllä on oltava liike-toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riskienhallintajär-jestelmä.

9 §

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestel-mät

Vakuutusyhtiöllä ja vakuutusomistusyhteisöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Määräykset ja poikkeusluvut

10 §

Vakuutusvalvontaviraston määräyksenanto-valtuudet

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset:

1) 4 §:n 5 momentissa tarkoitetuista selvi-tyksistä, joita sille on vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsen-ten ja toimitusjohtajan osalta toimitettava;

2) 8 §:ssä tarkoitettua sijoitussuunnitelmas-ta; sekä

3) 9 §:ssä tarkoitettua sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

9 §

Erityistä kelpoisuutta vaativat toiminnot

Vakuutusyhtiön hallituksen on määriteltävä yhtiön keskeiset toiminnot. Keskeisistä toi-minnoista vastaavien henkilöiden on oltava hyvämaineisia ja heillä on oltava tehtävän vaatima ammatillinen pätevyys ja kokemus.

Mitä 4 §:n 1 momentissa säädetään, sovel-letaan myös näistä keskeisistä toiminnoista vastaaviin henkilöihin.

(kumotaan)

10 §

Riskienhallinta

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallinta-järjestelmä, joka kattaa yhtiöön kohdistuvien yksittäisten riskien ja riskien yhteisvaikutus-ten jatkuvan tunnistamisen, mittaamisen, seurannan, hallinnan ja raportoinnin.

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallinta-strategia, joka on linjassa yhtiön liiketoimin-tastrategian kanssa.

Riskienhallintajärjestelmän on katettava vähintään seuraavat osa-alueet:

1) vakuutusten myöntäminen;

2) myönnettyistä vakuutuksista johtuvien vastuiden merkitseminen vastuuelkaan;

3) varojen ja vastuiden hallinta;

4) sijoitukset, erityisesti johdannaiset ja

niihin verrattavat sitoumukset;

5) maksuvalmius;

6) keskittymäriskin hallinta;

7) operatiivisten riskien hallinta; ja

8) jälleenvakuutuksen järjestäminen ja muut riskienvähentämiskeinot.

11 §

Poikkeusluvut

Vakuutusvalvontavirasto voi yksittäisessä tapauksessa vakuutusyhtiön hakemuksesta antaa luvan siihen, että:

1) 4 §:n 2 momentista poiketen kenelläkään vakuutusyhtiön hallituksen jäsenellä ei ole asuinpaikkaa Euroopan talousalueella;

2) 4 §:n 4 momentista poiketen enemmistö vakuutusyhtiön hallituksen jäsenistä on vakuutusyhtiön kanssa samaan konserniin tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettuun ryhmitymään kuuluvan luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen hallituksen jäsenenä tai varajäsenenä taikka toimitusjohtajana tai hänen sijaisenaan; sekä

3) 5 §:n 2 momentista poiketen vakuutusyhtiön toimitusjohtajan asuinpaikka ei ole Euroopan talousalueella.

Edellä 1 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitettujen poikkeukset voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhtiön tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhtiön hoitamista terveiden ja varovaisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

11 §

Riskienhallintatoiminto

Vakuutusyhtiöllä on oltava riskienhallintatoiminto, joka on riippumaton riskejä ottavista toiminnoista.

Riskienhallintatoiminnon on:

1) avustettava hallitusta ja muita toimintoja tehokkaan riskienhallinnan varmistamiseksi;

2) seurattava riskienhallintajärjestelmän toimivuutta ja yhtiön yleistä riskiprofiilia kokonaisuutena;

3) raportoitava riskeille altistumisesta ja neuvottava hallitusta riskienhallintaa koskevissa asioissa, kuten yhtiön liiketoimintastrategian valmistelussa, keskeisissä hankkeissa ja sijoituksissa;

4) tunnistettava ja arvioitava kehittyviä riskejä.

12 §

Riski- ja vakavaraisuusarvio

Osana riskienhallintaa vakuutusyhtiön on tehtävä yhtiön liiketoiminnan ja liiketoimintastrategian riski- ja vakavaraisuusarviointi seuraavilta osa-alueilta:

1) yhtiön kokonaisvakavaraisuuden tarve;

2) vastuuvalkaa koskevien vaatimusten jatkuva noudattaminen;

3) 12 luvun mukaisten pääomavaatimusten jatkuva noudattaminen.

Vakuutusyhtiön on tehtävä 1 momentissa tarkoitettu arvio säännöllisesti sekä viipymättä, jos yhtiön riskiprofiili on muuttunut

merkittävästi.

Finanssivalvonta voi antaa luvan tehdä riski- ja vakavaraisuusarvion osana 26 luvussa tarkoitetun vakuutusryhmittymän mahdollisesti tekemää riski- ja vakavaraisuusarviota.

Vakuutusyhtiön on raportoitava Finanssivalvonnalle riski- ja vakavaraisuusarvionsa tuloksista.

13 §

Asiakkaiden tunteminen

Vakuutusyhtiön on tunnettava asiakkaansa.

Vakuutusyhtiöllä on oltava riittävät riskienhallintajärjestelmät, joilla se voi arvioida asiakkaista toiminnalleen aiheutuvia rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen riskejä.

Asiakkaan tuntemisesta säädetään lisäksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetussa laissa (503/2008).

14 §

Sisäinen valvonta

Vakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen valvonta, joka kattaa yhtiön kirjanpidon, hallinnon, varainhoidon ja muut keskeiset toiminnot. Sisäiseen valvontaan kuuluu myös asianmukaisen raportoinnin varmistaminen yhtiön kaikilla organisaatiotasolla.

Sisäiseen valvontaan kuuluu säännösten noudattamista valvova toiminto. Toiminnon on myös arvioitava säännösten noudattamisesta mahdollisesti esiintyneiden puutteiden estämiseksi ja korjaamiseksi yhtiössä tehtyjen toimenpiteiden riittävyttä.

15 §

Sisäinen tarkastus

Vakuutusyhtiöllä on oltava sisäinen tarkastus, joka arvioi yhtiön sisäisen valvonnan ja muun hallinnon riittävyttä ja tehokkuutta.

Sisäisen tarkastuksen on oltava riippuma-

ton yhtiön operatiivisesta toiminnasta.

Sisäisen tarkastuksen tuloksista ja toimenpidesuosituksista on vähintään kerran vuodessa raportoitava hallitukselle ja toimitusjohtajalle, joiden on päätettävä, mihin toimiin sisäisen tarkastuksen tulosten ja suositusten johdosta on ryhdyttävä, ja varmistettava, että nämä toimenpiteet toteutetaan.

16 §

Ulkoistaminen

Vakuutusyhtiö, joka on ulkoistanut toimintojaan tai tehtäviä, on ulkoistamisesta huolimatta vastuussa lain ja lakia alemmanasteisten säännösten ja määräysten mukaisista velvoitteista.

Keskeisiä toimintoja ja tehtäviä ei saa ulkoistaa tavalla, joka johtaa:

1) yhtiön hallintojärjestelmän laadun olennaiseen heikkenemiseen;

2) operatiivisen riskin kohtuuttomaan kasvamiseen;

3) Finanssivalvonnan valvontamahdollisuuksien heikkenemiseen; tai

4) vakuutuksenottajille, vakuutetuille ja korvauksensaajille tarjottavan palvelun heikkenemiseen.

Vakuutusyhtiön on etukäteen ilmoitettava Finanssivalvonnalle aikomuksestaan ulkoistaa keskeisiä toimintoja tai tehtäviä sekä ulkoistamista koskevista myöhemmistä merkittävistä muutoksista.

Keskeisen toiminnon tai tehtävän ulkoistamisesta on tehtävä kirjallinen sopimus.

17 §

Palkitsemisjärjestelmä

Vakuutusyhtiön palkitsemisjärjestelmän on oltava vakuutusyhtiön liiketoiminta- ja riskienhallintastrategian ja tavoitteiden mukainen sekä vastata yhtiön pitkän aikavälin etua.

Palkitsemisjärjestelmän tulee olla sopusoinnussa vakuutusyhtiön riskienhallinnan kanssa ja edistää sitä. Palkitsemisjärjestelmä ei saa kannustaa riskinottoon, joka ylittää

yhtiön riskinkantokykyyn perusteella määritellyn tai muuten kestävä riskitason.

Palkitsemisjärjestelmällä on pyrittävä välttämään eturistiriitoja.

Aktuaaritoiminto ja vastuullinen vakuutusmatemaatikko

18 §

Aktuaaritoiminto

Vakuutusyhtiössä on oltava aktuaaritoiminto.

Aktuaaritoiminnon tehtävänä on:

- 1) koordinoida vastuuvelan laskemista;*
- 2) varmistaa vastuuvelan laskennan menettelyjen ja mallien sekä vastuuvelan laskennassa tehtyjen oletusten asianmukaisuus;*
- 3) arvioida vastuuvelan laskennassa käytettyjen tietojen riittävyttä ja laatua;*
- 4) raportoida yhtiön hallitukselle vastuuvelan laskennan luotettavuudesta ja asianmukaisuudesta;*
- 5) antaa yhtiön hallitukselle lausunto vakuutusyhtiön yleisestä vakuutuspolitiikasta;*
- 6) antaa yhtiön hallitukselle lausunto jälleenvakuutusjärjestelyjen tarkoituksenmukaisuudesta;*
- 7) osallistua 10 §:ssä tarkoitetun riskienhallintajärjestelmän tehokkaaseen täytäntöönpanoon ja 12 §:ssä tarkoitettuun riski- ja vakavaraisuusarvion laatimiseen.*

Aktuaaritoiminnon on vähintään kerran vuodessa annettava hallitukselle raportti suorittamistaan tehtävistä, niiden tuloksista sekä mahdollisista puutteista ja suosituksista niiden korjaamiseksi.

Aktuaaritoiminto on annettava sellaisten henkilöiden hoidettavaksi, joilla on vakuutusyhtiön liiketoimintaan liittyviin riskeihin nähden riittävät tiedot vakuutus- ja finanssimatematiikasta ja riittävä ammattipätevyys.

19 §

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Vakuutusyhtiöllä on oltava vastuullinen va-

kuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut 31 luvun 6 §:n nojalla tai jonka kelpoisuus on 31 luvun 7 §:n nojalla rinnastettavissa tähän. Vastuullisen vakuutusmatemaatikon ottamisesta ja eroamisesta on tehtävä ilmoitus Finanssivalvonnalle.

20 §

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudet ja tiedonsaantioikeus

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävänä on huolehtia yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät tämän lain, työeläkevakuutusyhtiöitä annetun lain ja lakisääteisiä vakuutuksia koskevien lakien sekä edellä mainittujen lakien nojalla annettujen asetusten ja Finanssivalvonnan määräysten mukaiset vaatimukset.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoimintaa varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista sekä yhtiön vakuutusteknisten riskien hallinnan asianmukaisuudesta ottaen huomioon yhtiön toiminnan laatu ja laajuus.

Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada yhtiöltä käyttöönsä kaikki selvitykset ja tiedot, joita hän tarvitsee 1 ja 2 momenttien mukaisia tehtäviä suorittaessaan.

Jos vastuullinen vakuutusmatemaatikko havaitsee puutteita 1—3 momenteissa tarkoitetuissa asioissa, hänen on tehtävä yhtiön hallitukselle esitys asiantilan korjaamisesta. Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada tieto siitä, millaisiin toimiin hallitus on ryhtynyt hänen esityksensä johdosta.

Määräykset ja poikkeusluvut

21 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä:

1) 4 §:n 5 momentissa tarkoitetuista ilmoituksista, joita sille on vakuutusyhtiöiden ja vakuutusomistusyhteisöjen hallitusten jäsenten ja toimitusjohtajan osalta toimitettava;

2) vakuutusomistusyhteisöjen 8 §:n 5 momentissa tarkoitetun sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä;

3) tietojärjestelmien ja tietoturvallisuuden järjestämisestä osana 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua operatiivisten riskien hallintaa sekä 8 §:n 4 momentissa tarkoitetun jatkuvuussuunnitelman sisällöstä;

4) 13 §:n 1 momentissa tarkoitetuista asiakkaan tuntemisessa noudatettavista menettelytavoista ja 13 §:n 2 momentissa tarkoitettua riskienhallinnasta;

5) 16 §:n 3 momentissa tarkoitettua ulkoistamisilmoituksesta.

22 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi yksittäisessä tapauksessa vakuutusyhtiön hakemuksesta antaa luvan siihen, että:

1) 4 §:n 2 momentista poiketen kenelläkään vakuutusyhtiön hallituksen jäsenellä ei ole asuinpaikkaa ETA-valtiossa;

2) 5 §:n 2 momentista poiketen vakuutusyhtiön toimitusjohtajan asuinpaikka ei ole ETA-valtiossa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voidaan myöntää, jos se ei vaaranna vakuutusyhtiön tehokasta valvontaa eikä vakuutusyhtiön hoitamista terveiden ja varoisten liikeperiaatteiden mukaisesti.

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

8 luku

Oma pääoma, tilinpäätös, toimintakertomus ja konserni

(uusi väliotsikko)

Yleiset säännökset

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

1 §

Osakeyhtiölain soveltaminen

24 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen

Kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudatetaan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa siten, että:

1) vakuutusyhtiö ja vakuutusomistusyhteisö, jonka liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat arvopaperimarkkinalaissa tarkoitetun julkisen kaupankäynnin tai sitä vastaavaan kaupankäynnin kohteena Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion lainsäädännön alaisessa arvopaperipörssissä, laatii konsernitilinpäätöksen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen;

24 §

Kansainvälisten tilinpäätösstandardien soveltaminen

Kirjanpitolain 7 a luvun 1 §:ssä tarkoitettuja kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudatetaan tilinpäätöksen ja konsernitilinpäätöksen laatimisessa siten, että:

1) vakuutusyhtiö ja vakuutusomistusyhteisö, jonka liikkeeseen laskemat arvopaperit ovat kaupankäynnin kohteena kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, laatii konsernitilinpäätöksen kansainvälisiä tilinpäätösstandardeja noudattaen;

27 §

Osavuositarkastus ja johdon osavuotinen selvitys

Julkisen vakuutusyhtiön, johon ei sovelleta arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ää, on laadittava arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus tai johdon osavuotinen selvitys noudattaen soveltuvin osin, mitä arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 ja 5 a—5 d §:ssä säädetään. Tarkastus on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa tarkastuskauden päättymisestä ja siitä on annettava jäljennöksiä noudattaen soveltuvin osin, mitä kirjanpitolain 3 luvun 11 §:ssä säädetään.

27 §

Osavuositarkastus ja johdon osavuotinen selvitys

Julkisen vakuutusyhtiön, jonka osakkeet tai takuusuudet eivät ole kaupankäynnin kohteina kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulla säännellyllä markkinalla, on laadittava arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus tai mainitun luvun 14 §:ssä tarkoitettu johdon osavuotinen selvitys noudattaen, mitä mainitun luvun 10—15 §:ssä säädetään. Tarkastus on ilmoitettava rekisteröitäväksi kolmen kuukauden kuluessa tarkastuskauden päättymisestä ja siitä on annettava jäljennöksiä noudattaen, mitä kirjanpitolain 3 luvun 11 §:ssä säädetään.

29 §

29 §

*Vakuutusvalvontaviraston määräyksenanto-
valtuudet*

Vakuutusvalvontavirasto antaa vakuutus-
toiminnan erityisluonteesta johtuvat tarkem-
mat määräykset:

1) 8 §:ssä tarkoitetun vakuutusyhtiön tilin-
päättöksen, 21 §:ssä tarkoitetun konsernitilin-
päättöksen, mainituissa lainkohdissa tarkoite-
tun toimintakertomuksen, 27 §:ssä tarkoitetun
osavuositarkastuksen ja johdon osavuotisen
selvityksen sekä arvopaperimarkkinalain 2
luvun 6 a §:ssä säädetystä tilinpäätöstiedo-
teen laatimisesta;

19 luku

*Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lu-
nastaminen*

8 §

*Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettämi-
nen ja uusien tietojen ilmoittaminen*

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukau-
den ajan ennen sulautumisesta päättävää yh-
tiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n
3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimit-
tamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtä-
vänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhti-
ön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä ase-
tettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos sulautumiseen osallistuvan julkisen
vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden
päättymisestä on kulunut sulautumissuunni-
telman allekirjoituspäivään mennessä yli kuu-
si kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön tilinpää-
tös, toimintakertomus ja tilintarkastuskerto-
mus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuu-
kautta sulautumissuunnitelman allekirjoitus-
päivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2
luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus vii-
meisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yh-
deksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

*Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuu-
det*

Finanssivalvonta antaa vakuutustoiminnan
erityisluonteesta johtuvat tarkemmat määrä-
ykset:

1) 8 §:ssä tarkoitetun vakuutusyhtiön tilin-
päättöksen, 21 §:ssä tarkoitetun konsernitilin-
päättöksen, mainituissa lainkohdissa tarkoite-
tun toimintakertomuksen, 27 §:ssä tarkoite-
tun osavuositarkastuksen ja johdon osavuoti-
sen selvityksen sekä arvopaperimarkkinalain
7 luvun 9 §:ssä säädetystä tilinpäätöstiedo-
teen laatimisesta;

19 luku

*Sulautuminen ja vähemmistöosakkeiden lu-
nastaminen*

8 §

*Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettä-
minen ja uusien tietojen ilmoittaminen*

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukau-
den ajan ennen sulautumisesta päättävää yh-
tiökokousta ja osakeyhtiölain 16 luvun 10 §:n
3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimit-
tamisesta lähtien pidettävä osakkaiden nähtä-
vänä kunkin sulautumiseen osallistuvan yhti-
ön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä
asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos sulautumiseen osallistuvan julkisen
vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden
päättymisestä on kulunut sulautumissuunni-
telman allekirjoituspäivään mennessä yli
kuusi kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön ti-
linpäättös, toimintakertomus ja tilintarkastus-
kertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea
kuukautta sulautumissuunnitelman allekirjoit-
uspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain
7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus
viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai
yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimitamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos jakautumiseen osallistuvan julkisen vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 2 luvun 5 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

26 luku

Vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

1 §

Määritelmät

Jäljempänä 2—12 §:ssä tarkoitetaan:

20 luku

Vakuutusosakeyhtiön jakautuminen

8 §

Asiakirjojen nähtävänä pitäminen, lähettäminen ja uusien tietojen ilmoittaminen

Seuraavat asiakirjat on vähintään kuukauden ajan ennen jakautumisesta päättävää yhtiökokousta ja osakeyhtiölain 17 luvun 10 §:n 3 momentissa tarkoitetun ilmoituksen toimitamisesta lähtien pidettävä osakkeenomistajan nähtävänä kunkin jakautumiseen osallistuvan yhtiön pääkonttorissa tai internetsivuilla sekä asetettava nähtäväksi yhtiökokouksessa:

3) jos jakautumiseen osallistuvan julkisen vakuutusosakeyhtiön viimeisen tilikauden päättymisestä on kulunut jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivään mennessä yli kuusi kuukautta, kunkin tällaisen yhtiön tilinpäätös, toimintakertomus ja tilintarkastuskertomus päivältä, joka ei saa olla kolmea kuukautta jakautumissuunnitelman allekirjoituspäivää aiempi, tai arvopaperimarkkinalain 7 luvun 10 §:ssä tarkoitettu osavuositarkastus viimeisen tilikauden jälkeiseltä kuudelta tai yhdeksältä ensimmäiseltä kuukaudelta;

26 luku

Vakuutusyrittäjäryhmittymien lisävalvonta sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonta

1 §

Määritelmät

Jäljempänä 2—12 §:ssä tarkoitetaan:

8 a) **ryhmittymän omistusyhteisöllä** rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 3 §:n 1 momentissa tarkoitettua ryhmittymän omistusyhteisöä sekä mainitun lain 3 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettua

9) *monialaomistusyhteisöllä* emoyritystä, joka ei ole vakuutusyrittäjä, kolmannen maan vakuutusyrittäjä, vakuutusomistusyhteisö eikä *rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu* ryhmittymän omistusyhteisö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyhtiö; *sekä*

ryhmittymän johdossa olevaa yritystä;

9) *monialaomistusyhteisöllä* emoyritystä, joka ei ole vakuutusyrittäjä, kolmannen maan vakuutusyrittäjä, vakuutusomistusyhteisö eikä ryhmittymän omistusyhteisö ja jonka tytäryrityksistä vähintään yksi on tässä laissa tarkoitettu vakuutusyrittäjä;

2 §

Vakuutusyrittäjäryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjä.

2 §

Vakuutusyrittäjäryhmittymät ja niiden lisävalvontaan sovellettavat säännökset

Jäljempänä 5 §:n 2 ja 3 momenttia, 6—11 §:ää, 12 §:n 2 ja 3 momenttia, 13 ja 17 §:ää sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 24 §:ää ja 26 §:n 1 momentin 2 kohtaa sovelletaan vakuutusyhtiöön, jonka emoyritys on vakuutusomistusyhteisö, *ryhmittymän omistusyhteisö* tai kolmannen maan vakuutusyrittäjä.

2 a §

Ryhmittymän omistusyhteisöön sovellettava lainsäädäntö

Jos ryhmittymän omistusyhteisöön sovelletaan vastaavia säännöksiä sekä tämän lain että rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukaisesti erityisesti riskiperusteisen valvonnan osalta, Finanssivalvonta voi toisen ETA-valtion toimivaltaisista valvontaviranomaista tarvittaessa kuultuaan päättää soveltaa ryhmittymän omistusyhteisöön ainoastaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain asiaa koskevaa säännöstä.

Jos ryhmittymän omistusyhteisöön sovelletaan vastaavia säännöksiä sekä tämän lain että luottolaitostoiminnasta annetun lain (121/2007) mukaisesti erityisesti riskiperusteisen valvonnan osalta, Finanssivalvonta voi yhteisestä sopimuksesta konsolidointiryhmän toisen ETA-valtion toimivaltaisen valvontavi-

ranomaisen kanssa päättää soveltaa ainoastaan joko tätä lakia tai luottolaitostoiminnasta annettua lakia riippuen siitä, kumman sektorin merkitys on rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisella tavalla laskeutena ryhmittymässä suurempi.

Finanssivalvonnan on ilmoitettava 1 ja 2 momentin nojalla tekemästään päätöksestä Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1093/2010 perustetulle Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaisen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/79/EY kumoamisesta annetulla Euroopan pankkiviranomaiselle ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU) N:o 1094/2010 perustetulle Euroopan vakuutus- ja lisäeläkeviranomaiselle.

3 §

Poikkeus lisävalvontasäännöksistä

Vakuutusvalvontavirasto voi päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan yritykseen, jos yrityksellä on vain vähäinen merkitys vakuutusyhtiön tämän luvun mukaisen lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tai kun yrityksen taloudellisen tilanteen sisällyttäminen lisävalvonnan piiriin ei ole vakuutusyhtiön lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista tai se on harhaanjohtavaa.

Jos emoyrityksenä olevalla vakuutusomistusyhteisöllä, kolmannen maan vakuutusyrityksellä tai monialaomistusyhteisöllä on tytäryrityksinä Suomessa ja vähintään yhdessä muussa Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa toimiluvan saaneita vakuutusyrityksiä, Vakuutusvalvontavirasto voi yhtiön hakemuksesta päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan Suomessa toimiluvan saaneeseen vakuutusyhtiöön edellyttäen, että toisen Euroopan talousalueeseen kuuluvan valtion vakuu-

3 §

Poikkeus lisävalvontasäännöksistä

Finanssivalvonta voi päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan yritykseen, jos yrityksellä on vain vähäinen merkitys vakuutusyhtiön tämän luvun mukaisen lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tai kun yrityksen taloudellisen tilanteen sisällyttäminen lisävalvonnan piiriin ei ole vakuutusyhtiön lisävalvonnan tavoitteiden kannalta tarkoituksenmukaista tai se on harhaanjohtavaa.

Jos emoyrityksenä olevalla vakuutusomistusyhteisöllä, ryhmittymän omistusyhteisöllä, kolmannen maan vakuutusyrityksellä tai monialaomistusyhteisöllä on tytäryrityksinä Suomessa ja vähintään yhdessä muussa ETA-valtiossa toimiluvan saaneita vakuutusyrityksiä, Finanssivalvonta voi yhtiön hakemuksesta päättää, että tämän luvun säännöksiä ei sovelleta lisävalvonnan piiriin kuuluvaan Suomessa toimiluvan saaneeseen vakuutusyhtiöön edellyttäen, että toisen ETA-valtion vakuustoimintaa valvova viranomaisen on

tustoimintaa valvova viranomaisena on järjestänyt kyseisen vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonnan vakuutusyrittäjäryhmittymään kuuluvien vakuutusyrittäjien lisävalvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/78/EY ilmenevien periaatteiden mukaisesti ja että virasto saa kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta kaikki vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvontaa varten tarpeelliset tiedot.

järjestänyt kyseisen vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvonnan vakuutusyrittäjäryhmittymään kuuluvien vakuutusyrittäjien lisävalvonnasta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 98/78/EY ilmenevien periaatteiden mukaisesti ja että *Finanssivalvonta* saa kyseisen valtion vakuutustoimintaa valvovalta viranomaiselta kaikki vakuutusyrittäjäryhmittymän lisävalvontaa varten tarpeelliset tiedot.

4 §

Sisäinen valvonta

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla vakuutusyhtiöllä sekä suomalaisella vakuutusomistusyhteisöllä on oltava riittävät sisäisen valvonnan järjestelmät tämän luvun mukaisen lisävalvonnan kannalta oleellisten tietojen tuottamiseksi.

4 §

Sisäinen valvonta

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettulla vakuutusyhtiöllä sekä suomalaisella vakuutusomistusyhteisöllä ja ryhmittymän omistusyhteisöllä on oltava riittävät sisäisen valvonnan järjestelmät tämän luvun mukaisen lisävalvonnan kannalta oleellisten tietojen tuottamiseksi.

5 §

Mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön lisävalvontaa varten yhtiön on laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan vakuutussidosyritykset. Laskelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön on laadittava lisävalvontaa varten mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan emoyrityksen vakuutussidosyritykset. Jos vakuutusyhtiön emoyrityksenä on ulkomainen vakuutusomistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmään kuuluvan vakuutusyhtiön on laadittava kyseinen laskelma. Laskelma on toimitettava Vakuutusvalvontavirastolle tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Vakuutusvalvontavirasto voi päättää, että tässä pykälässä tarkoitettu mukautettu vakavaraisuuslaskelma on laadittava ainoastaan

5 §

Mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Edellä 2 §:n 2 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön lisävalvontaa varten yhtiön on laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan vakuutussidosyritykset. Laskelma on toimitettava *Finanssivalvonnalle* tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Edellä 2 §:n 3 momentissa tarkoitettuna vakuutusyhtiön emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön ja ryhmittymän omistusyhteisön on laadittava lisävalvontaa varten mukautettu vakavaraisuuslaskelma, johon on otettava mukaan emoyrityksen vakuutussidosyritykset. Jos vakuutusyhtiön emoyrityksenä on ulkomainen vakuutusomistusyhteisö, ryhmittymän omistusyhteisö tai kolmannen maan vakuutusyrittäjäryhmään kuuluvan vakuutusyhtiön on laadittava kyseinen laskelma. Laskelma on toimitettava *Finanssivalvonnalle* tilinpäätöstietojen yhteydessä.

Finanssivalvonta voi päättää, että tässä pykälässä tarkoitettu mukautettu vakavaraisuus-

silloin, kun emoyritys on lisävalvonnan piiriin kuuluvan vakuutusyrittäjäryhmittymän ylin emoyritys.

laskelma on laadittava ainoastaan silloin, kun emoyritys on lisävalvonnan piiriin kuuluvan vakuutusyrittäjäryhmittymän ylin emoyritys.

6 §

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa käytettävä toimintapääoma ja sen vähimmäismäärä

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa:

4) vakuutusomistusyhteisön toimintapääoma määräytyy 11 luvun mukaisesti ja toimintapääoman vähimmäismäärä on nolla; sekä

6 §

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa käytettävä toimintapääoma ja sen vähimmäismäärä

Mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa:

4) vakuutusomistusyhteisön ja ryhmittymän omistusyhteisön toimintapääoma määräytyy 11 luvun mukaisesti ja toimintapääoman vähimmäismäärä on nolla;

7 §

Mukautetun toimintapääoman laskeminen

Vakuutusyrittäjän, vakuutusomistusyhteisön ja kolmannen maan vakuutusyrittäjän (omistaja) mukautettuun toimintapääomaan luetaan omistajan toimintapääoma ja sen omistusosuuden mukainen suhteellinen osuus vakuutussidosyrittäjän toimintapääomasta.

7 §

Mukautetun toimintapääoman laskeminen

Vakuutusyrittäjän, vakuutusomistusyhteisön, ryhmittymän omistusyhteisön ja kolmannen maan vakuutusyrittäjän (omistaja) mukautettuun toimintapääomaan luetaan omistajan toimintapääoma ja sen omistusosuuden mukainen suhteellinen osuus vakuutussidosyrittäjän toimintapääomasta.

10 §

Poikkeukset sidosyrittäjän toimintapääoman huomioon ottamisessa

Jos 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 2 kohdassa tarkoitettu vakuutussidosyrittäjä on tytäryrittäjä, jonka toimintapääoma on pienempi kuin toimintapääoman vähimmäismäärä, suhteellisen osuuden sijasta mainituissa lainkohdissa sovelletaan 100 prosentin omistusosuutta. Vakuutusvalvontavirasto voi kuitenkin sallia, että tytäryrittäjän toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä otetaan tällaisessakin tapauksessa huomioon suhteellisen osuuden mukaisesti, jos se katsoo emoyrittäjän vastuun rajatuksi vain kyseiseen suhteelliseen

10 §

Poikkeukset sidosyrittäjän toimintapääoman huomioon ottamisessa

Jos 7 §:n 1 momentissa tai 9 §:n 2 kohdassa tarkoitettu vakuutussidosyrittäjä on tytäryrittäjä, jonka toimintapääoma on pienempi kuin toimintapääoman vähimmäismäärä, suhteellisen osuuden sijasta mainituissa lainkohdissa sovelletaan 100 prosentin omistusosuutta. Finanssivalvonta voi kuitenkin sallia, että tytäryrittäjän toimintapääoma ja toimintapääoman vähimmäismäärä otetaan tällaisessakin tapauksessa huomioon suhteellisen osuuden mukaisesti, jos se katsoo emoyrittäjän vastuun rajatuksi vain kyseiseen suhteelliseen

liseen osuuteen.

Jos vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön tai kolmannen maan vakuutusyhtiön mukautetun vakavaraisuuden laskemiseen tarvittavia sidosyrittäjä koskevia tietoja ei jostakin syystä ole käytettävissä, mukautetusta toimintapääomasta on vähennettävä kyseisen sidosyhtiön osakkeet tai osuudet sen mukaisesti kuin ne on arvostettu omistajan toimintapääomassa.

11 §

Konsernitilinpäätöksen perusteella laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön tai kolmannen maan vakuutusyhtiön hakemuksesta ja Vakuutusvalvontaviraston suostumuksella mukautettu vakavaraisuus voidaan määrätä konsernitilinpäätöksen perusteella. Mukautetun vakavaraisuuden määrittämisessä konsernitilinpäätöksen perusteella on noudatettava tätä lukua.

osuuteen.

Jos vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön, *ryhmittymän omistusyhteisön* tai kolmannen maan vakuutusyhtiön mukautetun vakavaraisuuden laskemiseen tarvittavia sidosyrittäjä koskevia tietoja ei jostakin syystä ole käytettävissä, mukautetusta toimintapääomasta on vähennettävä kyseisen sidosyhtiön osakkeet tai osuudet sen mukaisesti kuin ne on arvostettu omistajan toimintapääomassa.

11 §

Konsernitilinpäätöksen perusteella laadittava mukautettu vakavaraisuuslaskelma

Vakuutusyhtiön, vakuutusomistusyhteisön, *ryhmittymän omistusyhteisön* tai kolmannen maan vakuutusyhtiön hakemuksesta ja *Finanssivalvonnan* suostumuksella mukautettu vakavaraisuus voidaan määrätä konsernitilinpäätöksen perusteella. Mukautetun vakavaraisuuden määrittämisessä konsernitilinpäätöksen perusteella on noudatettava tätä lukua.

12 §

Vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma

Jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutusyhtiön 5 §:n 1 momentin nojalla laskettu mukautettu vakavaraisuus on negatiivinen, yhtiön on toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi viraston määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma.

Jos 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakuutusyhtiön vakavaraisuus 5 §:n 2 ja 3 momentin mukaisen laskelman perusteella on vaarantunut tai saattaa vaarantua, yhtiön emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön on toimitettava Vakuutusvalvontaviraston hyväksyttäväksi viraston määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma. Jos emoyrityksenä on muu 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu yritys kuin suomalainen vakuutusomistusyhteisö,

12 §

Vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma

Jos 2 §:n 2 momentissa tarkoitetun vakuutusyhtiön 5 §:n 1 momentin nojalla laskettu mukautettu vakavaraisuus on negatiivinen, yhtiön on toimitettava *Finanssivalvonnan* hyväksyttäväksi valvojan määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma.

Jos 2 §:n 3 momentissa tarkoitetun vakuutusyhtiön vakavaraisuus 5 §:n 2 ja 3 momentin mukaisen laskelman perusteella on vaarantunut tai saattaa vaarantua, yhtiön emoyrityksenä olevan suomalaisen vakuutusomistusyhteisön *tai ryhmittymän omistusyhteisön* on toimitettava *Finanssivalvonnan* hyväksyttäväksi valvojan määräämässä ajassa yhtiön vakavaraisuustilan tervehdyttämissuunnitelma. Jos emoyrityksenä on muu 2 §:n 3 momentissa tarkoitettu yritys kuin suomalainen

vakuutusyhtiön on toimitettava tervehdyttämissuunnitelma virastolle.

vakuutusomistusyhteisö tai ryhmittymän omistusyhteisö, vakuutusyhtiön on toimitettava tervehdyttämissuunnitelma valvojalle.

22 §

Poikkeusluvut

Vakuutusvalvontavirasto voi myöntää vakuutusyhtiölle poikkeuksen 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua mukautetun vakavaraisuuslaskelman laatimisvelvollisuudesta, jos se on toisen suomalaisen vakuutusyrityksen, suomalaisen vakuutusomistusyhteisön tai rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain tarkoittaman ryhmittymän johdossa olevan suomalaisen yrityksen sidosyritys, joka on otettu huomioon omistajana olevan vakuutusyrityksen tai vakuutusomistusyhteisön mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai ryhmittymän johdossa olevan yrityksen vakavaraisuuslaskelmassa. Poikkeus voidaan myöntää vain, jos mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai vakavaraisuuslaskelmassa mukana olevien vakuutusyritysten toimintapääomaan luettavat erät on asianmukaisesti ja Vakuutusvalvontaviraston hyväksymällä tavalla jaettu edellä mainittujen yritysten kesken.

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

4 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka tahallaan

1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 3 momentin kieltoa yksityisen vakuutusosakeyhtiön ja yksityisen keskinäisen vakuutusyhtiön arvopaperien ottamisesta arvopaperimarkkinalaissa tarkoitettua julkisen kaupankäynnin kohteeksi,

5) luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta Vakuutusvalvontaviraston

22 §

Poikkeusluvut

Finanssivalvonta voi myöntää vakuutusyhtiölle luvan poiketa 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua velvollisuudesta laatia mukautettu vakavaraisuuslaskelma, jos se on toisen suomalaisen vakuutusyrityksen, suomalaisen vakuutusomistusyhteisön tai ryhmittymän omistusyhteisön sidosyritys, joka on otettu huomioon omistajana olevan vakuutusyrityksen tai vakuutusomistusyhteisön mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai ryhmittymän omistusyhteisön vakavaraisuuslaskelmassa. Poikkeus voidaan myöntää vain, jos mukautetussa vakavaraisuuslaskelmassa tai vakavaraisuuslaskelmassa mukana olevien vakuutusyritysten toimintapääomaan luettavat erät on asianmukaisesti ja *Finanssivalvonnan* hyväksymällä tavalla jaettu edellä mainittujen yritysten kesken.

29 luku

Riitojen ratkaiseminen ja rangaistusseuraamukset

4 §

Vakuutusyhtiörikos

Joka tahallaan

1) rikkoo 1 luvun 1 §:n 3 momentin kieltoa yksityisen vakuutusosakeyhtiön ja yksityisen keskinäisen vakuutusyhtiön arvopaperien ottamisesta kaupankäynnin kohteeksi kaupankäynnistä rahoitusvälineillä annetussa laissa tarkoitettulle säännellylle markkinalle,

5) luovuttaa tai panttaa yhtiön hallinnassa olevaa omaisuutta *Finanssivalvonnan* 25 lu-

25 luvun 9 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 31 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti tai

6) jakaa vakuutusyhtiön varoja 16 luvun 2, 3, 5, 7–9 tai 11 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 21–25 §:n vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

vun 9 §:n nojalla määräämän kiellon vastaisesti tai

6) jakaa vakuutusyhtiön varoja 16 luvun 2, 3, 5, 7–9 tai 11 §:n tai työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain 21—24 §:n vastaisesti,

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkoksesta* sakkoon tai vankeuteen enintään yhdeksi vuodeksi.

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitalinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta 3 luvun 2, 5, 8, 12 tai 19–21 §:n, 4 luvun 5 tai 11 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31, 37 tai 38 §:n, 25 luvun 2, 3 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12 tai 13 §:n, 31 luvun 4 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaan Finanssivalvonnalle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

4 §

Vakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmaatikko

5 §

Vakuutusyhtiörikkomus

Joka tahallaan

5) rikkoo osakeyhtiölain 8 luvun 10 §:n säännöstä tilinpäätöksen, konsernitalinpäätöksen tai toimintakertomuksen toimittamisesta taikka jättää toimittamatta tämän lain 3 luvun 2, 5, 8, 12 tai 19—21 §:n, 4 luvun 5 §:n, 6 luvun 19 §:n, 11 luvun 23, 25 tai 26 §:n, 12 luvun 5, 6, 13 tai 14 §:n, 15 luvun 1 §:n, 21 luvun 4 §:n, 23 luvun 7, 18, 25, 27, 31 tai 37 §:n, 25 luvun 2, 3 tai 12 §:n, 26 luvun 5, 12 tai 13 §:n tai Finanssivalvonnasta annetun lain 31 §:n mukaan Finanssivalvonnalle annettavan ilmoituksen tai muun tiedon tai

on tuomittava, jollei teko ole vähäinen tai siitä ole muualla laissa säädetty ankarampaa rangaistusta, *vakuutusyhtiörikkomuksesta* sakkoon.

31 luku

Vakuutusyhtiön toimintaa koskevat muut säännökset

(kumotaan)

Vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmatemaatikko, jonka kelpoisuuden sosiaali- ja terveysministeriö on vahvistanut 6 §:n nojalla (vastuullinen vakuutusmatemaatikko).

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon ottamisesta ja eroamisesta on tehtävä ilmoitus Vakuutusvalvontavirastolle.

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai muu vastaavat vaatimukset täyttävä ylempi korkeakoulututkinto;

2) riittäväksi katsottavia tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, vakuutuslainsäädännöstä, kirjanpidosta sekä vakuutusyhtiötä koskevista sosiaali- ja terveysministeriön asetuksista ja Vakuutusvalvontaviraston määräyksistä; sekä

3) käytännön kokemusta 9 §:ssä tarkoitetuista tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

5 §

Vakuutusmatemaatikon yleinen kelpoisuus

Vakuutusmatemaatikolta edellytetään:

1) ylempää korkeakoulututkintoa, jossa syventävät opinnot on suoritettu matematiikassa, tai *muuta* vastaavat vaatimukset täyttävää ylempää korkeakoulututkintoa;

2) *riittäviä* tietoja vakuutusmatematiikasta, riskiteoriasta, sijoitustoiminnan matematiikasta, todennäköisyyslaskennasta, tilastotieteestä, kirjanpidosta sekä vakuutuslainsäädännöstä *ja muista vakuutusyhtiötä koskevista säännöksistä ja määräyksistä*; sekä

3) käytännön kokemusta *6 luvun 20 §:ssä säädettyistä* tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä.

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

Edellä 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden toteaa kuusijäseninen vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljä muuta jäsentä. Lautakunta on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi lautakunnan jäsentä on paikalla.

Lautakunnalle suoritetaan tarvittavat, lautakunnan määräämät kokeet 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen osoittami-

6 §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunta

Sosiaali- ja terveysministeriö asettaa kolmeksi vuodeksi kerrallaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan, joka toteaa 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun kelpoisuuden. Sosiaali- ja terveysministeriö määrää lautakunnan puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja neljä muuta jäsentä. Lautakunta on päätösvaltainen, jos puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja ja vähintään kaksi lautakunnan jäsentä on paikalla.

Lautakunta laatii vaatimukset 5 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettujen tietojen osoittamiseksi ja lautakunnalle suoritetaan

seksi.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa antamallaan todistuksella 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä. Ministeriön antaman vahvistuksen jälkeen vakuutusmatemaatikolla on oikeus käyttää nimitystä SHV-vakuutusmatemaatikko.

tarvittavat, lautakunnan määräämät kokeet ja muut suoritukset.

Sosiaali- ja terveysministeriö vahvistaa antamallaan todistuksella 5 §:n 1 momentissa tarkoitetun vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä. Ministeriön antaman vahvistuksen jälkeen vakuutusmatemaatikolla on oikeus käyttää nimitystä SHV-vakuutusmatemaatikko.

7 §

ETA-alueella vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko

Vakuutusmatemaatikkoon rinnastettava kelpoisuus on myös henkilöllä, jolla on oikeus toimia vakuutusmatemaatikon tehtävissä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai Sveitsin valaliitossa ja jolla on joko vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan riittäviksi katsomat tiedot Suomen vakuutuslainsäädännöstä ja suomalaisesta vakuutustoiminnasta tai käytännön kokemus 9 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa tai Sveitsissä vähintään kolmen vuoden ajalta, josta vähintään yhden vuoden on oltava kokemusta tällaisista tehtävistä Suomessa.

Muussa Euroopan talousalueen valtiossa tai Sveitsin valaliitossa vakuutusmatemaatikon tointa harjoittamaan oikeutetun on hoitaessaan tehtäviään Suomessa käytettävä sitä ammattinimikettä, jota käytetään valtiossa, josta hän tulee, ilmaistuna tuon valtion kielellä viittauksin siihen ammatilliseen järjestöön, johon hän kuuluu.

7 §

ETA-valtiossa vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko

Vakuutusmatemaatikkoon rinnastettava kelpoisuus on myös henkilöllä, jolla on oikeus toimia vakuutusmatemaatikon tehtävissä *ETA-valtiossa* tai *Sveitsissä* ja jolla on:

1) *vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan riittäviksi katsomat tiedot Suomen vakuutuslainsäädännöstä ja suomalaisesta vakuutustoiminnasta; tai*

2) *käytännön kokemus 6 luvun 20 §:ssä säädetyistä tai niihin rinnastettavista vakuutusmatemaatikon tehtävistä ETA-valtiossa tai Sveitsissä vähintään kolmen vuoden ajalta, josta vähintään yhden vuoden on oltava kokemusta tällaisista tehtävistä Suomessa.*

Muussa *ETA-valtiossa* tai *Sveitsissä* vakuutusmatemaatikon tointa harjoittamaan oikeutetun on hoitaessaan tehtäviään Suomessa käytettävä sitä ammattinimikettä, jota käytetään valtiossa, jossa hän on saanut vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden.

7 a §

Oikaisuvaatimus ja muutoksenhaku vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan päätökseen

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan tekemään päätökseen saa vaatia oikaisua vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalta siten kuin hallintolaisissa (434/2003) säädetään.

Lautakunnan oikaisuvaatimusasiassa tekemään päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään. Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla vain, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

7 b §

Vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan kustannukset

Sosiaali- ja terveysministeriö vastaa vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan toiminnan kustannuksista sekä vahvistaa puheenjohtajan ja jäsenten palkkioiden perusteet. Ministeriöllä on oikeus periä antamastaan todistuksesta maksu siten kuin valtion maksuperustelaisissa (150/1992) säädetään.

8 §

Kurinpidolliset seuraamukset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä todeta SHV-vakuutusmatemaatikon menettäneen 5 §:ssä tarkoitetun kelpoisuutensa, jos hän on olennaisella tavalla rikkonut vakuutustoimintaa koskevia lakeja tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos hän ei ole muutoin toiminut SHV-vakuutusmatemaatikolta edellytettävällä tavalla. Sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä määrätä edellä mainitussa tapauksessa myös muun kurinpidollisen seuraamuksen, joita ovat varoitus ja huomautus.

8 §

Kurinpidolliset seuraamukset

Sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä evätä 5 §:ssä tarkoitetun SHV-vakuutusmatemaatikon tai 7 §:ssä tarkoitetun muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saaneen vakuutusmatemaatikon oikeuden toimia vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävissä tai muissa 5 tai 7 §:ssä tarkoitettua kelpoisuutta edellyttävissä tehtävissä Suomessa, jos hän on olennaisella tavalla rikkonut vakuutustoimintaa koskevia lakeja tai niiden nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka jos hän on muutoin toiminut ammattia harjoittaessaan olennaisella tavalla virheellisesti tai moitittavasti. Oikeus toimia vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävissä voidaan evätä myös määräajaksi, joka ei saa olla pitempi kuin kolme vuotta. Oikeutensa menettäneellä ei ole oikeutta käyttää nimitystä SHV-matemaatikko.

Edellä 1 momentissa tarkoitettun menettelyn sijasta sosiaali- ja terveysministeriö voi vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnan esityksestä määrätä vakuutusmatemaatikolle

Ennen 1 momentissa tarkoitetun esityksen tekemistä lautakunnan on varattava asianomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 momentin nojalla annetusta sosiaali- ja terveysministeriön päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettu kurinpitoasia tulee vireille, kun SHV-vakuutusmatemaatikkoon kohdistuva kirjallinen kantelu tai muu ilmoitus annetaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalle.

myös huomautuksen tai varoituksen.

Ennen 1 tai 2 momentissa tarkoitetun esityksen tekemistä lautakunnan on varattava asianomaiselle tilaisuus tulla kuulluksi.

Edellä 1 tai 2 momentin nojalla annetusta sosiaali- ja terveysministeriön päätöksestä voidaan valittaa korkeimpaan hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Tässä pykälässä tarkoitettu kurinpitoasia tulee vireille, kun vakuutusmatemaatikkoon kohdistuva kirjallinen kantelu tai muu ilmoitus annetaan vakuutusmatemaatikon tutkintolautakunnalle.

Jos kyseessä on muussa ETA-valtiossa tai Sveitsissä vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden saanut vakuutusmatemaatikko, sosiaali- ja terveysministeriön on oltava yhteydessä siihen viranomaiseen tai yhteisöön, joka vastaa kurinpidollisista seuraamuksista siinä valtiossa, jossa kyseinen vakuutusmatemaatikko on saanut vakuutusmatemaatikon kelpoisuuden

9 §

(kumotaan)

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon velvollisuudet ja tiedonsaantioikeus

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon tehtävänä on huolehtia yhtiössä sovellettavien vakuutusmatemaattisten menetelmien asianmukaisuudesta sekä siitä, että yhtiön vakuutusmaksujen ja vastuuvelan määräämistapa ja määrä täyttävät tämän lain, työeläkevakuutusyhtiöitä koskevien lakien ja lakisääteisiä vakuutuksia koskevien lakien sekä edellä mainittujen lakien nojalla annettujen asetusten ja Vakuutusvalvontaviraston määräysten mukaiset vaatimukset.

Vastuullisen vakuutusmatemaatikon on tehtävä riskienhallintaa ja sijoitustoiminnan järjestämistä varten yhtiön hallitukselle selvitys vastuuvelan luonteen ja tuottovaateen sekä vakavaraisuuden ja maksuvalmiuden ylläpidon asettamista vaatimuksista.

Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada yhtiöltä käyttöönsä kaikki selvitykset ja tiedot, joita hän tarvitsee 1 ja 2 momentin mukaisia tehtäviä suorittaessaan.

Jos vastuullinen vakuutusmatemaatikko ha-

vaitsee puutteita 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa asioissa, hänen on tehtävä yhtiön hallitukselle esitys asiantilan korjaamisesta. Vastuullisella vakuutusmatemaatikolla on oikeus saada tieto siitä, millaisiin toimiin hallitus on ryhtynyt hänen esityksensä johdosta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Lain 26 luvun 1 §:n 1 momentin 8 a ja 9 kohta, 2 §:n 3 momentti, 2 a ja 3—5 §, 6 §:n 1 momentin 4 kohta, 7 §:n 1 momentti, 10 §:n 2 ja 3 momentti, 11 §:n 1 momentti, 12 §:n 1 ja 2 momentti ja 22 § tulevat kuitenkin voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva toimilupahakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

2.

Laki

ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 19 §:n 1 ja 3 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 34 a, 37 sekä 84 §, sellaisina kuin ne ovat, 19 §:n 1 ja 3 momentti, 20 §:n 2 ja 3 momentti, 34 a ja 37 § laissa 525/2008 ja 84 § laeissa 525/2008 ja 1553/2009, sekä lisätään 20 §:n 1 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 525/2008, uusi 5 a kohta seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

19 §

19 §

Toimilupa

Toimilupa

Toimilupa on annettava, jos aiotusta vakuutustoiminnasta saadun selvityksen perusteella voidaan arvioida kolmannen maan vakuutusyhtiön noudattavan toiminnassaan terveitä ja

Toimilupa on annettava, jos:
1) 20 §:ssä tarkoitettun toimintasuunnitelman ja aiotusta vakuutustoiminnasta saadun muun selvityksen perusteella voidaan arvioi-

varovaisia liikeperiaatteita ja jos pääasiamies täyttää tälle 24 §:ssä asetetut vaatimukset.

da kolmannen maan vakuutusyhtiön noudatettavan toiminnassaan terveitä ja varovaisia liikeperiaatteita;

2) pääasiamies täyttää tälle 24 §:ssä asetetut vaatimukset;

3) kolmannen maan vakuutusyhtiön voidaan arvioida täyttävän 34 a §:ssä asetetut hallintojärjestelmää ja 37 §:ssä asetetut vastuullista vakuutusmatemaattikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat vaatimukset; ja

4) sivuliikkeellä on 28 §:n mukainen peruspääoma ja 29 §:ssä säädetty vakuus on asetettu.

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on haettava Vakuutusvalvontavirastolta toimiluvan laajentamista, jos se aikoo laajentaa toimintaansa sellaisiin vakuutusluokkiin tai luokkaryhmiin, joita voimassa olevassa toimiluvassa ei ole mainittu.

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on haettava *Finanssivalvonnalta* toimiluvan laajentamista, jos se aikoo laajentaa toimintaansa sellaisiin vakuutusluokkiin tai luokkaryhmiin, joita voimassa olevassa toimiluvassa ei ole mainittu.

20 §

20 §

*Toimilupahakemukseen liitettävät asiakirjat**Toimilupahakemukseen liitettävät asiakirjat*

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on liitettävä toimilupahakemukseensa seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

Kolmannen maan vakuutusyhtiön on liitettävä toimilupahakemukseensa seuraavat asiakirjat ja selvitykset:

5 a) selvitys siitä, että yhtiö täyttää 34 a §:ssä asetetut hallintojärjestelmää ja 37 §:ssä asetetut vastuullista vakuutusmatemaattikkoa ja aktuaaritoimintoa koskevat vaatimukset;

Yhtiön on Vakuutusvalvontaviraston kehoituksesta toimitettava tämän vaatimat lisäselvitykset.

Yhtiön on *Finanssivalvonnan* kehoituksesta toimitettava tämän vaatimat lisäselvitykset.

Haettaessa toimiluvan laajentamista on hakemukseen liitettävä viraston määräämät selvitykset.

Haettaessa toimiluvan laajentamista on hakemukseen liitettävä *Finanssivalvonnan* määräämät selvitykset.

34 a §

34 a §

*Sijoitussuunnitelma***Hallintojärjestelmä**

Kolmannen maan vakuutusyhtiön pääasiamiehen on laadittava suunnitelma sivuliik-

Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on oltava sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen

keen varojen sijoittamisesta.

Vakuutusvalvontavirasto antaa tarkemmat määräykset sijoitussuunnitelman laatimisesta.

37 §

Vakuutusmatemaatikko

Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on oltava vakuutusmatemaatikko vakuutusteknisten laskelmien ja selvitysten laatimista varten. Vakuutusmatemaatikon osalta noudatetaan, mitä vakuutusyhtiölain 31 luvun 4—9 §:ssä säädetään.

84 §

Muutoksenhaku

Vakuutusvalvontaviraston tämän lain nojalla antamaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen siten kuin Vakuutusvalvontavirastosta annetussa laissa (78/1999) säädetään.

—————
Vakuutusvalvontaviraston päätös, joka on annettu 15 §:n 2 momentin, 16 §:n, 17 §:n 1, 3 tai 4 momentin, 41 §:n, 43 §:n 1 momentin, 44 §:n 1 tai 3 momentin, 45, 47 tai 47 f §:n taikka 49 §:n 1 momentin nojalla, voidaan panna täytäntöön valituksesta huolimatta.

nähdessä riittävä hallintojärjestelmä. Hallintojärjestelmään sovelletaan, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 8—20 §:ssä säädetään hallintojärjestelmästä.

37 §

Vastuullinen vakuutusmatemaatikko ja aktuaaritoiminto

Kolmannen maan vakuutusyhtiöllä on oltava vastuullinen vakuutusmatemaatikko sekä sen liiketoiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä aktuaaritoiminto. Vastuulliseen vakuutusmatemaatikkoon ja aktuaaritoimintoon sovelletaan vakuutusyhtiölain 6 luvun 18—20 §:ää ja 31 luvun 5—7, 7 a, 7 b ja 8 §:ää.

84 §

Muutoksenhaku

Muutoksenhausta Finanssivalvonnan päätökseen säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa (878/2008).

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tämän lain voimaan tullessa vireillä oleva kolmannen maan vakuutusyhtiön toimilupa-hakemus on täydennettävä tämän lain vaatimusten mukaiseksi.

3.

Laki

työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan työeläkevakuutusyhtiöistä annetun lain (354/1997) 1 §:n 3 momentti, 9 e §:n 4 momentti, 9 f §, 11 §:n 2 ja 4 momentti, 12 a ja 32 §, sellaisina kuin ne ovat, 1 §:n 3 momentti laissa 442/2012 ja 9 e §:n 4 momentti, 9 f §, 11 §:n 2 ja 4 momentti, 12 a ja 32 § laissa 524/2008, sekä lisätään lakiin uusi 12 b § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

1 §

1 §

Lain soveltamisala

Lain soveltamisala

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3–5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14–19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1–5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1–3 §:ää, 4 §:n 1–3 ja 6 momenttia, 5, 7 ja 8 §:ää, 10 §:n 2 kohtaa ja 11 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1–5 ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4–25 §:ää, 11 luvun 1–22 ja 25–27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 ja 10–12 §:ää.

Työeläkevakuutusyhtiöön ei kuitenkaan sovelleta vakuutusyhtiölain 1 luvun 3–5 §:ää, 13 §:n 1 momenttia, 14–19 §:ää, 2 luvun 3 §:n 1–5 momenttia, 4 ja 5 §:ää, 6 §:n 2 ja 3 momenttia, 7 §:ää, 10 §:n 1 momentin 3 kohtaa, 16, 17, 19 ja 20 §:ää, 3 lukua, 4 luvun 2–6 §:ää, 5 luvun 3 §:ää ja 21 §:n 1 momentin 1 ja 2 kohtaa, 6 luvun 1–3 §:ää, 4 §:n 1–3 ja 6 momenttia, 5 ja 7 §:ää, 8 §:n 1–4 momenttia, 9–12 §:ää, 14–18 §:ää, 21 §:n 3 ja 5 kohtaa ja 22 §:ää, 7 luvun 6 §:n 2 momenttia, 8 luvun 19 §:ää, 9 luvun 1–5 ja 7–12 §:ää ja 13 §:n 2 kohtaa, 10 luvun 1, 2 ja 4–25 §:ää, 11 luvun 1–22 ja 25–27 §:ää, 12 ja 13 lukua, 14 luvun 5 §:ää, 16 luvun 2 §:n 2, 4 ja 6 momenttia, 5 §:n 3 momenttia, 6 §:n 4 momenttia, 8–10 ja 13 §:ää, 17 luvun 2 §:n 3 momenttia, 19 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 20 luvun 10 §:n 1 ja 2 momenttia, 21 luvun 6 ja 7 §:ää, 12 §:n 1 ja 2 momenttia ja 17–21 §:ää, 23 luvun 9 §:n 2 ja 3 momenttia ja 31 §:n 3 momenttia, 24 lukua, 25 luvun 16 §:n 1 momenttia eikä 31 luvun 1 §:n 4 momenttia, 2 ja 10–12 §:ää.

4 luku

4 luku

Yhtiön hallinto

Yhtiön hallinto

9 e §

Hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan voi nimittää myös hallintoneuvosto, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään. Jos puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa valittaessa äänet menevät tasan, hänet valitaan arvalla. Puheenjohtajana ei saa toimia vakuutusyhtiölain 31 luvun 4 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

9 e §

Hallituksen jäsenet ja puheenjohtaja

Hallitus valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan, joista toisen tulee olla vakuutettujen edustajien ehdottama. Hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan voi nimittää myös hallintoneuvosto, jos yhtiöjärjestyksessä niin määrätään. Jos puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajaa valittaessa äänet menevät tasan, hänet valitaan arvalla. Puheenjohtajana ei saa toimia vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko.

9 f §

Hallitukseen sovellettavat vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset

Työeläkevakuutusyhtiön hallitukseen ja sen jäsenen sekä yhtiön muuhun edustajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 10 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen hallituksen puuttuessa. Lisäksi hallitukseen ja sen jäsenen sovelletaan osakeyhtiölain 6 luvun 2–7, 11–16 ja 25–28 §:n säännöksiä.

9 f §

Hallitukseen sovellettavat vakuutusyhtiölain ja osakeyhtiölain säännökset

Työeläkevakuutusyhtiön hallitukseen ja sen jäsenen sekä yhtiön muuhun edustajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta ja mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen hallituksen puuttuessa. Lisäksi hallitukseen ja sen jäsenen sovelletaan osakeyhtiölain 6 luvun 2–7, 11–16 ja 25–28 §:n säännöksiä.

11 §

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutus-toiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Vakuutusyhtiölain 31 luvun 4 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa olla työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

11 §

Toimitusjohtaja

Toimitusjohtajan on oltava hyvämaineinen, ja hänellä on oltava hyvä työeläkevakuutus-toiminnan, sijoitustoiminnan ja liikkeenjohdon tuntemus. Vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä tarkoitettu yhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko ei saa olla työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajana.

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen toimitusjohtajan puuttuessa sekä 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 10 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi toimitusjohtajaan sovelletaan, mitä hallituksen jäsenestä säädetään osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momentissa, 4, 17 ja 18 §:ssä, 20 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 25 ja 26 §:ssä.

Työeläkevakuutusyhtiön toimitusjohtajaan sovelletaan lisäksi, mitä vakuutusyhtiölain 6 luvun 6 §:ssä säädetään menettelystä toimikelpoisen toimitusjohtajan puuttuessa sekä 6 luvun 4 §:n 5 momentissa ja 21 §:n 1 kohdassa säädetään hallituksen jäsenten muutokseen liittyvästä ilmoitusvelvollisuudesta. Lisäksi toimitusjohtajaan sovelletaan, mitä hallituksen jäsenestä säädetään osakeyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momentissa, 4, 17 ja 18 §:ssä, 20 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 25 ja 26 §:ssä.

12 a §

Omistusyhteisön johto

Sen estämättä, mitä 1 §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisön hallitukseen ja toimitusjohtajaan vakuutusyhtiölain 6 luvun 4 §:n 1, 3 ja 5 momenttia ja 10 §:n 1 kohtaa.

12 a §

Omistusyhteisön johto

Sen estämättä, mitä 1 §:n 3 momentissa säädetään, sovelletaan työeläkevakuutusyhtiön omistusyhteisön hallitukseen ja toimitusjohtajaan vakuutusyhtiölain 6 luvun 2 §:n 2 momenttia, 4 §:n 1, 3 ja 5 momenttia ja 21 §:n 1 kohtaa.

12 b §

Sisäinen valvonta ja riskienhallintajärjestelmät

Työeläkevakuutusyhtiöllä on oltava yhtiön toiminnan laatuun ja laajuuteen nähden riittävä sisäinen valvonta ja riittävät riskienhallintajärjestelmät.

Finanssivalvonta antaa tarkemmat määräykset sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

32 §

Työeläkevakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Työeläkevakuutusyhtiössä vakuutusyhtiölain 31 luvun 4 §:ssä tarkoitettuna vastuullisena vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö ei saa toimia samanaikaisesti toisen vakuutusyhtiön vastuullisena vakuutusmatemaatikkona, ellei Vakuutusvalvontavirasto erityisesti syystä myönnä tästä poikkeusta.

32 §

Työeläkevakuutusyhtiön vastuullinen vakuutusmatemaatikko

Työeläkevakuutusyhtiössä vakuutusyhtiölain 6 luvun 19 §:ssä tarkoitettuna vastuullisena vakuutusmatemaatikkona toimiva henkilö ei saa toimia samanaikaisesti toisen vakuutusyhtiön vastuullisena vakuutusmatemaatikkona, ellei *Finanssivalvonta* erityisesti syystä myönnä tästä poikkeusta.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta
20 .

4.

Laki

rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain (699/2004) 2 §:n 1 momentin 6 ja 7 kohta, 4 §:n 2 momentin 3 kohta, 5 §:n 2 momentti, 10 §:n 1 momentin 1 kohta ja 18 §:n h kohta,

sellaisina kuin niistä ovat 2 §:n 1 momentin 6 kohta laissa 763/2012, 5 §:n 2 momentti ja 10 §:n 1 momentin 1 kohta laissa 886/2008 sekä 18 §:n h kohta laissa 132/2007, sekä

lisätään 2 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laeissa 132/2007, 886/2008, 763/2012 ja (427/2013), uusi 3 momentti, 4 §:n 2 momenttiin uusi 4 kohta, 5 §:n 2 momenttiin, sellaisena kuin se on laissa 886/2008, uusi 5 kohta, 5 §:ään, sellaisena kuin se on osaksi laissa 886/2008, uusi 4 momentti sekä 31 §:ään siitä lailla 886/2008 kumotun 2 momentin tilalle uusi 2 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

2 §

Määritelmät

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

Tässä laissa tarkoitetaan:

6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta, rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä sekä niihin rinnastettavaa ulkomaista yritystä; ei kuitenkaan 7 kohdassa tarkoitettua rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä;

7) *vakuutusalan yrityksellä* vakuutusyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä ja palveluyritystä, sellaista rahastoyhtiötä ja säilytysyhteisöä, joka on edellä tässä kohdassa tarkoitetun yrityksen tytäryritys tai sellainen omistusyhteyseritys, josta tässä kohdassa tarkoitetut yritykset omistavat yhteensä suuremman osuuden kuin edellä 6 kohdassa tarkoitetut yritykset, sekä edellä tässä kohdassa tarkoitettuihin yrityksiin rinnastettavaa ulko-

6) *rahoitusalan yrityksellä* luottolaitosta, sijoituspalveluyritystä, luottolaitostoiminnasta annetussa laissa ja sijoituspalvelulaissa tarkoitettua palveluyritystä ja rahoituslaitosta;

7) *vakuutusalan yrityksellä* vakuutusyhtiötä, vakuutusyhtiölaissa ja vakuutusyhdistyslaissa tarkoitettua vakuutusomistusyhteisöä ja palveluyritystä;

maista yritystä;

Luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen taikka luottolaitoksen tai sijoituspalveluyrityksen omistusyhteisön määräysvallassa oleva rahastoyhtiö ja siihen rinnastettava ulkomainen yritys katsotaan rahoitusalan yritykseksi ja vakuutusyhtiön tai vakuutusomistusyhteisön määräysvallassa oleva rahastoyhtiö ja siihen rinnastettava ulkomainen yritys vakuutusalan yritykseksi. Rahastoyhtiö tai siihen rinnastettava ulkomainen yritys, jota ei edellä sanotun mukaisesti katsota rahoitusalan yritykseksi eikä vakuutusalan yritykseksi, luetaan kuuluvaksi siihen toimialaan, jonka 4 §:n 2 momentissa tarkoitettu osuus ryhmittymässä on pienempi.

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnsarvot

Rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus (toimialan osuus) yritysryhmään tai 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ryhmään kuuluvista kaikista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksistä ovat kumpikin merkittäviä 3 §:n 1 momentin 1 b tai 2 c kohdassa taikka 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

3) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yritysten ja vakuutusalan yritysten liiketoiminnan tuottojen osuus kumpikin ylittävät 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlasketuista tuotoista.

4 §

Ryhmittymään sovellettavat kynnsarvot

Rahoitusalan yritysten yhteenlaskettu osuus ja vakuutusalan yritysten yhteenlaskettu osuus (toimialan osuus) yritysryhmään tai 3 §:n 3 momentissa tarkoitettuun ryhmään kuuluvista kaikista rahoitus- ja vakuutusalan yrityksistä ovat kumpikin merkittäviä 3 §:n 1 momentin 1 b tai 2 c kohdassa taikka 3 §:n 3 momentissa tarkoitettulla tavalla, jos vähintään yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

3) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalan yritysten ja vakuutusalan yritysten liiketoiminnan tuottojen osuus kumpikin ylittävät 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalan yritysten yhteenlasketuista tuotoista;

4) ryhmittymään kuuluvien rahoitusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlaskettu määrä ja vakuutusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlaskettu määrä kumpikin ylittävät 10 prosenttia ryhmittymään kuuluvien rahoitus- ja vakuutusalaan luettavien rahastoyhtiöiden hallinnoimien varojen yhteenlasketusta määrästä.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon, mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) yritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja;

3) ryhmittymään ei sovelleta tätä lakia, jos 4 §:n 2 momentissa säädetystä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;

4) lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan.

5 §

Kynnysarvojen soveltamista koskevat poikkeukset

Finanssivalvonta voi päättää, että:

1) *tätä* lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon, mutta alittaa mainitun momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;

2) *tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään tai että sitä sovelletaan vain osittain, jos pienemmän toimialan osuus ryhmittymässä ylittää 4 §:n 2 momentin 1 ja 3 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon, mutta alittaa mainitun momentin 2 kohdassa tarkoitetun kynnysarvon;*

3) *tätä lakia ei sovelleta ryhmittymään, jos 4 §:n 2 momentissa säädetystä edellytyksistä täyttyy ainoastaan mainitun momentin 3 tai 4 kohdassa mainittu edellytys tai jos 4 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyjen edellytysten täyttyminen johtuu ainoastaan taseen ulkopuolisten sitoumusten huomioon ottamisesta 4 §:n 4 momentin mukaisesti;*

4) *tätä* lakia ei sovelleta ryhmittymään, ennen kuin se on täyttänyt 4 §:n 1 ja 2 momentin mukaiset kynnysarvot yhtäjaksoisesti vähintään kolmen vuoden ajan;

5) *osakkuusyritys, jonka merkitys ryhmittymässä on valvonnan tavoitteiden kannalta vähäinen, voidaan jättää huomiotta laskettaessa 4 §:ssä ja tässä pykälässä tarkoitettuja kynnysarvoja.*

Finanssivalvonnan on ryhmittymästä laadittu riskiarvion perusteella vuosittain arvioitava, onko tämän pykälän nojalla myönnetyn poikkeuksen jatkamiselle riittävät perusteet.

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa sääde-

10 §

Säännöllinen ilmoitusvelvollisuus

Sen lisäksi, mitä muualla tässä laissa sääde-

tään, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

tään, ryhmittymän johdossa olevan yrityksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle vuosittain seuraavat tiedot:

1) ryhmittymään kuuluvien yritysten nimi, osoite, toimiala, taseen loppusumma, *merkittävimmät sivuliikkeet*, merkittävimmät omistajat ja heidän osuutensa yrityksen kaikista osakkeista tai osuuksista ja niiden tuottamista äänistä sekä hallituksen jäsenen, toimitusjohtajan ja tilintarkastajien nimi, kotipaikka ja kansalaisuus samoin kuin näissä tiedoissa tapahtuneet muutokset;

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

h) vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista toimintapääomaa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentin mukaista omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on 2 §:n 7 kohdassa tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö, palveluyritys, rahastoyhtiö *tai säilytysyhteisö* taikka sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutustoimialan osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuna suurempi kuin rahoitustoimialan osuus.

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

18 §

Ryhmittymään kuuluvien yritysten omien varojen ja omien varojen vähimmäismäärän laskeminen

Sovellettaessa tämän luvun säännöksiä ryhmittymään kuuluvan yrityksen omilla varoilla ja omien varojen vähimmäismäärällä tarkoitetaan:

h) vakuutusyhtiölain 11 luvun mukaista toimintapääomaa ja luottolaitostoiminnasta annetun lain 55 §:n 1 momentin mukaista omien varojen vähimmäismäärää, kun kyseessä on 2 §:n 1 momentin 7 kohdassa tarkoitettu vakuutusomistusyhteisö *tai* palveluyritys *taikka* 2 §:n 3 momentin mukaan vakuutusalan yritykseksi katsottava rahastoyhtiö taikka sellaisen ryhmittymän omistusyhteisö, jossa vakuutustoimialan osuus on 4 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaisesti laskettuna suurempi kuin rahoitustoimialan osuus.

31 §

Finanssivalvonnan tehtävät

Finanssivalvonnan on yhteensovitettava 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettu arvio luottolaitostoiminnasta annetun lain 85 §:ssä tarkoitettun arvion kanssa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

5.

Laki

Finanssivalvonnasta annetun lain 65 b ja 65 c §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan Finanssivalvonnasta annetun lain (878/2008) 65 b § ja 65 c §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 65 b § laeissa 1360/2010 ja 1242/2011, 65 c §:n 1 momentti laissa 1360/2010 ja 65 c §:n 3 momentti laissa 1242/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

65 b §

65 b §

Valvontakollegion perustaminen

Valvontakollegion perustaminen

Finanssivalvonnan on perustettava valvontakollegio, jos:

1) Finanssivalvonta vastaa luottolaitoksen konsolidoidusta valvonnasta ja jos konsolidointiryhmään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut luottolaitos tai ryhmään kuuluva luottolaitos on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen; *tai*

2) suomalainen luottolaitos, joka ei kuulu konsolidoidun valvonnan piiriin, on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen.

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen luottolaitosten ja sivuliikkeiden toimintaa valvovilla ulkomaisilla ETA-valvontaviranomaisilla ja Euroopan pankkiviranomaisella on oikeus osallistua valvontakollegioon. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi kutsua valvontakollegioon ETA-valtioiden keskuspankkien edustajia sekä Finanssivalvontaa vastaavia muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisia.

Finanssivalvonnan on perustettava valvontakollegio, jos:

1) Finanssivalvonta vastaa valvottavan ryhmävalvonnasta ja jos ryhmään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut valvottava tai ryhmään kuuluva valvottava on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen;

2) suomalainen luottolaitos, joka ei kuulu konsolidoidun valvonnan piiriin, on perustanut toiseen ETA-valtioon merkittävän sivuliikkeen;

3) *Finanssivalvonta vastaa rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta ja ryhmittymään kuuluu toisessa ETA-valtiossa toimiluvan saanut rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa tarkoitettu rahoitus- tai vakuutusalan yritys.*

Edellä 1 momentissa tarkoitettujen luottolaitosten ja sivuliikkeiden sekä rahoitus- ja vakuutusalan yritysten toimintaa valvovilla ulkomaisilla ETA-valvontaviranomaisilla ja Euroopan valvontaviranomaisella on oikeus osallistua valvontakollegioon. Tarvittaessa Finanssivalvonta voi kutsua valvontakollegioon ETA-valtioiden keskuspankkien edustajia sekä Finanssivalvontaa vastaavia muiden kuin ETA-valtioiden valvontaviranomaisia.

65 c §

Valvontakollegion tehtävä ja toiminta

Valvontakollegion tehtävänä on helpottaa valvontaviranomaisten yhteistoimintaa asianomaisten luottolaitosten ja sivuliikkeiden valvonnassa. Finanssivalvonta vahvistaa valvontakollegiolle valvontayhteistyötä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet. Finanssivalvonnan on ennen toimintaperiaatteiden vahvistamista kuultava kollegioon osallistuvia ulkomaisia ETA-valvontaviranomaisia.

Finanssivalvonta kutsuu valvontakollegion kokoukset koolle ja toimii kokousten puheenjohtajana. Finanssivalvonnan on tiedotettava valvontakollegion toiminnasta Euroopan pankkiviranomaiselle.

65 c §

Valvontakollegion tehtävä ja toiminta

Valvontakollegion tehtävänä on helpottaa valvontaviranomaisten yhteistoimintaa asianomaisten luottolaitosten ja sivuliikkeiden *sekä rahoitus- ja vakuutusryhmittymien* valvonnassa. Finanssivalvonta vahvistaa valvontakollegiolle valvontayhteistyötä koskevat kirjalliset toimintaperiaatteet. Finanssivalvonnan on ennen toimintaperiaatteiden vahvistamista kuultava kollegioon osallistuvia ulkomaisia ETA-valvontaviranomaisia.

Finanssivalvonta kutsuu valvontakollegion kokoukset koolle ja toimii kokousten puheenjohtajana. Finanssivalvonnan on tiedotettava valvontakollegion toiminnasta Euroopan *valvontaviranomaiselle*.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

6.

Laki**tapaturmavakuutuslain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan tapaturmavakuutuslain (608/1948) 32 §:n 1 momentti, 38 b §:n 1 momentti, 38 c §:n 4 momentti, 64 c §:n 2 momentti sellaisina kuin ne ovat, 32 §:n 1 momentti laissa 748/2003, 38 b §:n 1 momentti ja 38 c §:n 4 momentti laissa 1086/2006 ja 64 c §:n 2 momentti laissa 723/2002 seuraavasti:

Voimassa oleva laki

32 §

Vakuutussopimus tehdään vakuutuskausittain jatkuvaksi. Vakuutus kautena on kalenterivuosi. Kesken vuotta voimaan tulevan vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy kuitenkin vasta vakuutuksen alkamista seuraavan kalenterivuoden viimeisenä päivä-

Ehdotus

32 §

Vakuutussopimus tehdään vakuutuskausittain jatkuvaksi. Vakuutus kautena on kalenterivuosi. Kesken vuotta voimaan tulevan vakuutuksen ensimmäinen vakuutuskausi päättyy kuitenkin vasta vakuutuksen alkamista seuraavan kalenterivuoden viimeisenä päivä-

nä. Vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään maaliskesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen ensimmäisen vakuutuskauden päättymistä. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kalenterikuukautta ennen edellä mainittuja päättymispäiviä. Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeudesta vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä on kuitenkin voimassa, mitä siitä vakuutusyhtiölain 16 a luvun 12 §:n 1 momentissa säädetään.

nä. Vakuutuksenottaja voi kirjallisesti irtisanoa vakuutus sopimuksen päättymään maaliskesä-, syys- tai joulukuun viimeisenä päivänä, ei kuitenkaan ennen ensimmäisen vakuutuskauden päättymistä. Irtisanomisen on tapahduttava viimeistään kolme kalenterikuukautta ennen edellä mainittuja päättymispäiviä. Vakuutuksenottajan irtisanomisoikeudesta vakuutuskannan luovutuksen yhteydessä säädetään vakuutusyhtiölain 21 luvun 15 §:ssä.

38 b §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan tapaturmavakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

38 b §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukaiseen pakolliseen vakuutukseen perustuva korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan tapaturmavakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolena rinnastettavissa kuluttajaan.

38 c §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty liitolle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/95) 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, liiton velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun liitto on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy liitolle siihen

38 c §

Tapaturmavakuutuslaitosten liitto huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty liitolle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, liiton velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin ministeriön määräämästä ajankohdasta. Kun liitto on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy lii-

Voimassa oleva laki

Ehdotus

määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

tolle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

64 c §

Vakuutuslaitoksella ja sen asiamiehellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja vakuutuslaitoksen kanssa samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 14 b luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrühmään ja mainitun lain 18 luvun 6 b §:n 2 momentissa tarkoitettuun taloudelliseen yhteenliittymään sekä samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (44/2002) tarkoitettuun rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluvalla toiselle yritykselle tämän lain mukaisesti tehtävien suorittamista varten tai jos siitä lailla erikseen säädetään.

64 c §

Vakuutuslaitoksella ja sen asiamiehellä on oikeus salassapitosäännösten ja muiden tiedonsaantia koskevien rajoitusten estämättä antaa tämän lain toimeenpanoon perustuvia tietoja vakuutuslaitoksen kanssa samaan konserniin, vakuutusyhtiölain 26 luvussa tarkoitettuun vakuutusyhtyrühmään ja mainitun lain 30 luvun 3 §:n 2 momentissa tarkoitettuun taloudelliseen yhteenliittymään sekä samaan rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetussa laissa (699/2004) tarkoitettuun rahoitus- tai vakuutusryhmittymään kuuluvalla toiselle yritykselle tämän lain mukaisten tehtävien suorittamista varten tai jos siitä lailla erikseen säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

7.

Laki

liikennevakuutuslain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan liikennevakuutuslain (279/1959) 17 §:n 3 momentti, 19 c §:n 1 momentti ja 21 b §, sellaisina kuin ne ovat, 17 §:n 3 momentti laissa 88/1999, 19 c §:n 1 momentti laissa 1084/1996 ja 21 b § laissa 442/2002, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

17 §

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisesti vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pyyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa.

17 §

Liikennevakuutuskeskus on ensisijaisesti vastuussa vakuuttamattoman, tuntemattoman sekä sellaisen moottoriajoneuvon Suomessa aiheuttamasta liikennevahingosta, jonka pyyvä kotipaikka on muualla kuin Suomessa.

Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä. Lisäksi keskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 15 luvun 14 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin Vakuutusvalvontaviraston määräämstä ajankohdasta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

Jos vakuutuksenantaja lopulta todetaan korvausvelvolliseksi, keskuksella on oikeus saada tältä takaisin suorittamansa määrä. Lisäksi keskus huolehtii suomalaisen vakuutusyhtiön selvitystilän ja konkurssin yhteydessä korvausten maksamisesta sen jälkeen, kun vakuutuskanta ja sitä vastaava omaisuus on siirretty keskukselle, sekä muista vakuutusyhtiölain 23 luvun 21 §:ssä ja ulkomaisista vakuutusyhtiöistä annetun lain (398/1995) 49 §:ssä säädettyistä tehtävistä. Sellaisen ulkomaisen vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin osalta, jonka kotivaltio kuuluu Euroopan talousalueeseen, keskuksen velvollisuus maksaa korvaukset alkaa kuitenkin *Finanssivalvonnan* määräämstä ajankohdasta. Kun keskus on maksanut vahinkoa kärsineelle korvausta, hänen oikeutensa korvaukseen selvitys- tai konkurssipesästä siirtyy keskukselle siihen määrään saakka kuin tämä on korvausta maksanut.

19 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan liikennevakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

19 c §

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan liikennevakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

21 b §

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön vaitiolovelvollisuudesta, vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamisesta ja vaitiolovelvollisuuden rikkomisesta on soveltuvin osin voimassa, mitä vakuutusyhtiölain 18 luvun 6, 6 b ja 6 c

21 b §

Liikennevakuutuskeskuksen palveluksessa tai asiantuntijana toimeksiannon perusteella toimivan henkilön vaitiolovelvollisuuteen, vaitiolovelvollisuuden piiriin kuuluvien tietojen luovuttamiseen ja vaitiolovelvollisuuden rikkomiseen sovelletaan vakuutusyhtiölain 30 luvun 1, 3 ja 4 §:ää.

Voimassa oleva laki

§:ssä säädetään.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

8.

Laki

potilasvahinkolain 5 b §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan potilasvahinkolain (585/1986) 5 b §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa
1085/1996, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

5 b §

5 b §

Lisävakuutusmaksu

Lisävakuutusmaksu

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta, vakuutusyhtiölain 10 luvun 7 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan potilasvakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

Jos vakuutusyhtiön selvitystilän tai konkurssin johdosta tämän lain mukainen korvaus jää joko osittain tai kokonaan turvaamatta, vakuutusyhtiölain 14 luvun 5 §:n mukaisen vakuutuksenottajalle mahdollisesti määrätyn lisämaksuvelvollisuuden toteuttamisen jälkeen, voidaan vakuutuksenottaja velvoittaa maksamaan potilasvakuutuksen lisävakuutusmaksu siten kuin tässä pykälässä säädetään. Mitä tässä pykälässä säädetään, ei koske kuluttajaa eikä sellaista elinkeinonharjoittajaa, joka huomioon ottaen hänen elinkeinotoimintansa laatu ja laajuus sekä olosuhteet muutoin on vakuutuksenantajan sopijapuolella rinnastettavissa kuluttajaan.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .